Rosso No 67

(17)

Daqa'iq ul Haqa'iq

by

Shams ud-Dīn Ahmad

b. Sulaymān b. Kemal Pasha

Died A.H. 940

ترکیب زور

اق کونلک	اکیر	زعفران	قرصافی	صمغ عربی	افیون
درهم	درهم	درهم	درهم	درهم	درهم
۲	۲	۲	۲	۲	۱

بو مجموعه باشقه باشقه دوکوب یمرن صار وسیله خمیر ایدوب عادتا واقع
اولدقده مقدارن حیال ایدوب ایکشر واوچر وبالجمله مزاجه کوره استعمال
ایدیلر

فهرست

سخن گفتار • گفت گوی • گفتگفتا • گویا گوی • پیام پاسخ • پارسی وری • پهلوی • گشتاه • دستاه • سخن گفتار •

وخوار • وخوزار • تخ بارشاک بار • دلدر یک • جهاه ولد • جهاه باه • شاه ایشاه • لاه لاو • نیک نیکو • زنگیز

شنگین • شیرین نوشین • بزگشت ورود • انگشت زخاک آشتن آخور • باوارش باورش بیاوه • دهقاه کند روستا

خدای خدایی • خاه خانه • کدکده • ماه میان • گشت پیش • نخستین پیشین • فوزه کاست پیش کم • بهتر مهتر

خوشی هست • ی یاه • زنگ کوه • باز چه شاهین • قاز بط • کوبفند میش بزم • بزرنگ خوکور • خوک گوراز گاو

گوزه • گاومیش گوساله • دام ددم شست • جوم گیهت • دیم یلغاری • جاه دولاه • روه تیز • بایدشاید

دستاه • تیز نوز نیوز • جزویک • ذی یزه نزدیک • یسیلنه • بین یار بیو • تار تارک • یک یهار خانه

فلک • تیک کلک خدنگ ناوک • بیلک بلاره کوک • گاه چه زنبورک • ترکش کیش قرباه • تیغ شیر فتح • زوبین فشت

دور بیش • نا نخ • دیو • کژک • بن غدوم کنیزک کنیز • رمی پرستاره • کژکوژ • فم بیچ تاب تاب • تواه توبن روز

بهوش خود سرسام سریسیم لیوه • یاد • یاذ آذ • سیمیاکیا • دومک دوم • دوشوله زه • چشم دیده • بینا بابینا کور

• چخید خوشید افتاب • خوروکنیرو کیاه کیا مهر کیا کیاذر • چرچول کاه • یاوش • یاوشال چوه چول • چیچیده

مانند وش سا • سرابر سرآس سریر • دله ولنا ناوله • دوه • خوه لوچک کلاه بزرگ بزرگوار • سترگ گرد

گرما • سرو سرما • جفد کوچ کوف • روزه پنجره • چنگ چنظل چنگال • پرباله پس پال • سرساد ناونم زلله تر

غلیین وغناک • بناشیشه اینکبنه • روی چهره • رخ رخسار دیدار • دردار • سزد ناسزد • کالبد تن تنه • پیاک پاره

گاه • رخت چوب • هیزم هیم • دوستوه • بالابیت بلند • زیر زیب • برز • درز • پهن کوه کوتاه • فراز فرود

شیب • ژرف آبین ساه ساز • بوم مرز زمین • سپهر اسمان • آین دم یک یکی • تای توی • ته جای گاه

نایا نیه • بیم ترس • باک هراس خار خارل • خشه خاشاک • خش خس • درو دروان • دجلیه نژند • ژم ژیاه • شخ

لکن نشست • جاد قبا • کبود سا • اوین اوین نوین • ژیاه بیاه • ماه • پهلوه پهلوه • پهلوانی • تخت لوزنگ

پیناه پیدل • ناه اشکار • پوید زلد • پوشوچ باز • بنگ سرخنگ اینگ • ژینگ • شهرنیش • فرشته سروش • مهاه

اسب ستور • شیده وبور وباده • ونوشت • وسمند وخنگ وچره • دیز وشبرنگ

لغت

من عوارض الدهر عوضنا
وانا الفقر عما
علی حسینی

دقایق الحقایق

سپاس بی قیاس خدای را عزّ و جلّ که کمال قدرتش بدیع الآثار پیدا شده و از نارسائی نکبت اطناب ذکر و اظهار ابدی شاخسار وجود بی سود انسانی اوزرند و بهزاد روستای خوش الحان زبانی شیرین گفتار ابدی و درپای نگرانه اعانه ده استیفای اعانه حافظ وفی و وفی ولی قلبی و اسپای کهنه ده یکی متحرک لعقده دشنامی تسکین اورند و حرف قافی کافی قلبی بر نقطه حد بهزاد نکته ی لطیفه هندی و بر هده حد و شمار دقیقه ی انیقه هندی اولدی و رود و درود و بی حد و عد ناصب لوای کرامت اصول بی تمام محمود کردار التکلم روضه نشین صبح و شام و اصل اولموه که شعبده پرداز زبانه بلاغت نشان علم فصاحت جهانه کیرو زمانه بیانه حق صاحب قرانه اولمشدر صلات صلاتی یکرانه اول ولی یه عالیشانه حواله بلاغته بتوال علی تعاقب اللیالی والنهار اصل اولموه که تیغ زبانه بیانه ایجز نشانی قاطع فصاحتی حورانه و بلاغتی زمانه اولمش و رشحه کم فیضی اولدر جهانده وجودی بی جود و عالم عرض و رو بوجود انده مقصود باری اولو و در بالذات و باقی بالعرض و رد جمله باری یکانه بیچونه زبانه دری حق که زیب و عیب ده بی بهره و رد و جمله اهلنک اختیار اینه و کلام بی صحیح و فصیح لسانه کویا بولدر بورسانه ی رنگین کلاله و تیز بین ایقاله ی ترتیب قلمی اشجار اشعار حق اولانه ازنار اسراری اظهاره اول لسانه روشن بیانک گلشن

پرصفا نگ تماشاسنه اتیانی زمانی ترغیب قلدم متشابه لفظلر که حقیقتلری بنه متعلق و قیقه لری مشتمل اولدوغنده اوتروله ی دقایق الحقایق اورلدم قبس صفا اقترانی آصف اردآی حضرتلرینه اولهم پادشاهی که صاحب دیوانه سلیمان زمانه در تحفه ایتمکلایق کورمکی

بیت پای ملخی پیش سلیمان برده ** عیب مکن و لیکن هنرت از هنر به

سخن کفتار سخن وف سینک فتحیله سیده و وف خانک ضمیله مستعمل و رنده که بو بیتده واقع اولمشدر

بیت فاتحه ی فکرت و ختم سخن ** حمد خدایست بر و ختم کن

وف سینک ضمیله و وف خانک فتحیله سیده مستعمل و رنده که بو بیتده ظاهر و رد بیت بسا جا یها کفته اند این سخن بکن نکو بی و بدر یا فکن ** اخلاص سوز در کلمه غزی ده اکا کلام و رلفظ به و نفس به کلام دخی شامل ایسه نده بو بیت اکا دلالت ایدر بیت لغه الکلام لغو الغواو و لغا صدر اللعاه علی الغوله و لیلا سخن وف و سوز وف ایله اولمشدر بحر طویلدن اطلاق اولنور کلام ملفوظ سخن دیدکلری بو بیتده ظاهر و رد بیت سخن اخوبد هنرین کذرد هوز یرا ** سخنش تلخ نکردد هنرش شیرین کن کلام نفسینک ایضاحنه دلالت اولدوغنده لسانه تزکیه ی اکا کلام و رلی بو بیته ایراد اولمشدر بیت کوهر کاه کن فکاه سوز در ** بوکلام اشتر قلمسوزی در بحر قدر ندر آه و یرانده صدف اولمش در رکوهر سوز در سوزه هنوز تلفظ اولنماوه سخن اطلاق اولنه و غی ایله حافظ بی بینده ظاهر در بیت زبانه کلک تو حافظ به شکرین کویده که کفته ی سخنت و یرنده دست بدست کفته ی نخاس معنا سیه که سوز کل سویلنمشدر و مکر و رد دلالت ایدر که هنوز سویلنماشه ایسه

اطلاق اولنور ش سویلنده که صاحب سوز سخن کفته ور لر و فی سویلنمده سخن ناکفته ور لر
نته کوبیشه ظاهر و ر بیت بین کفته اند این شش در جهانه سخن کفته سیم اشن ناکفته ز
بیت اوّل بعد ر بیت بکفتار بسیار کم کن شتاب ه که خاموش بوده به از ور وس
کفته و ناکفته سوز که صفتی ور لر ما سخن ناکفته و سخن ناکفته متکلم صفتی ور نته که شیخ
سعدیک بوبیشه ظاهر و ر بیت تا مرد سخن کفته باشد ه عیب و هنرش نهفته باشد ه
نکفته نکی اصلی ناکفته ور ناوله الف حذف اولنمش ور تخفیفاً الفک حذفی لسانه فارسیه
شایع ور نته که هوافق کثیر ح شالاجی کلمه کرکدر بافه الله کفتار کی اسمیه سوزیه
دنکلدر انجی وزن کیب وب الکا تنظم کلامدر نته که فرد و سینک بوبیشی ظاهر ور
بیت بمویه زباه تیز بک شاه ه بکفتار و اوسخی و آکاه ه کفتار کاف عجمیک فتحیله
سیله ور کاف فارسینک کسریله اولیجی اسمیه سر تلاه اولور ه کفتار ه رفتار ه دیدار ه
کبی ترکیب خفیف اولمغه الفاظ مرکبه دندر مذکور لفظ لرک بر ر فولری آدور که
اسمیه کنور جی ور اسم فاعل ور اولوغه ده اصل ارندر ه ور ترخیم اولنمدر ه
ترخیم که لفر کلمه ده بعضی حروفک حذفیدر ور لسانه فارسیه ح شایع ور ه هوافق کثیر ح
اشلاه اطلاح ه اصل اولم لرکدر ور بافه الله تعالی کفتار کی اسمیه ترکیبی سیه سوز کنور
بحی ور ه نظم کلامه سوزیه کنور یکی بافنی اولمغه اوتر و کفتار ه دیه یاز ه بافنی فعلیه
فاعل اسمنه استعمال ایدر لر بهر حال ه واقع و شایع ور ترتیب ترکیب اقتضاسیه
عبارت آدیه که اضافت ور کفت کوزینه که اضافت ایله ور تقدیمی مذکور لفظ

اضافت عام ترکیبی ده اضافت خاص علمی به نقض اولیجی قاعده ترکیب تنبیه اولنوب اضافت
تأخیر اولندی ه بو تنبیه مذکور نقلک جمله علمیه ده ور ه بو ور لوده فی علامتی وار ور ه
یعنی کلدکجه تنبیه اولنه رکدر ه بافه الله تعالی ه علامه فرهنکنامه لسانه فارسیه ح اولاده
اسمیه مرکبه ح شاپور شلا شاه ناز، مولانا، ایرانشاه، شیرولان،
ور لر ه اصلاری ه شاه، شاه ناز، مولانا، شاه، شیرولنمش ور علم اولمالیدر تقدیم
تأخیر اولوب اقتضای اضافت ترکیبی تنبیه اولنمش ور ه کلام منظوم ح کبی نادره
ح الکا کلمجی ور لر فی الجمله کفتار ه اطلاق اولنور نته که فرد و سینک بوبیتی واقع اولمیدر ه
بیت بکفتار پنهانی دل، جوی ه دل از بهر کیهان بدین آبی شوی ه بوبیتی ح
کفتار اوله اضافتیله ور بیت عصمت ملکی اندیشه ز کفتار رقیبانه ه اولا زشکاه
کی نکنه وقوف کدار لر ه کفت کوی کفت کاف عجمی ایله واو کلمی سوزنه در سوزنه
سویلنمدیکی سوزنه سخن ور لر کفت و فرز نته سابقا اشارت اولنمش ور کفت
اسم ور کفتن ده مأخوذ ور کفتن مصدر ور اضافتیله تلفظ ور کفت اضافتیله مذکور
اطلاح اولندوغی بوبیتنه ظاهر ور بیت ملک که اراسه کفت و اردنیا یاه نه بر جاست
که اول ر اول بوعد آیینه ز راست ه لسانه ترکیبی یکدهه اضافتسنده، استعمال اولنور کفت
اشلاه ده رشتم و یکبک یعنی عجم کفت و شنود ور نته که بوبیتنه، واقع اولمیدر ه
بیت بظاهر بامم کفتن و شنود ست ه و یا اول جایه و یاک ور کرو واست ه کفت فعلیله
مافی معناسنه ده فی کلور حتی یه مشترک ور سویلدیکی و یکبک یعنی عجم کفت ور نته نه بر

ظاهر در بیت چه خوش گفته که سنگ از تلفظش بوی که معنی بیش یعنی طپش مقصود کوی کاف تجمیلی گویند نه مأخوذ از اسم در گویند نه مصدر در هیچ یک از تمیل مرجع تقطیع صوت در اثنا تلفظ حروف که بولنغز گویند نماسوده یرلایکی یا یرلاده و غی وقتی تلفظ حروف تمیل لازم دگلدر گویند، در لر بلیلیر انطلع توقیفیت ایدرلر نته که بویتیج واقع اولیدر بیت دوله اردیبهشت ماه جلالی بلیل گویند، بر اینک قضیاه فعلی مذکور دن گویند، اسم فاعلی در گویلک یعنی اسنده لسانه ترکیج ساوه یعلمق تعبیر ایدرلر سوزساوه یلک یعنی عجم گفت وگویی در نته که بویتیده ظاهر در بیت بیشتر از کوز گفت وگویی ترشد چو میخواری بود کز بوی ترشد تقطیع صوت تکلمدر بولنه و غی اعتبار له تکلم ایدیلمکسزین سخن گویی در لرنته که بویتیج واقع اولیدر بیت سخن گویی و بربط زنه و خوش سرود جواب دوله دستان ایشانه برود گویی اسم فاعلی در گویند، وه ترجیع اولنمشدر گویی صیغه اشتقاقیه در اما اسنده دگلدر سویاه یلک یعنی گویی در لرنته که بویتیج واقع اولیدر بیت صبا لطف بگوزه غزال رعنا را که سوبگو، بیابانه تو وا مگذار بگونک اصلی بگویی در افرینده باحذف اولنمشدر الف گیپ بانک حضوصا افرگلمه ده لسانه فارسیه ها شایع در مثلا روه فرا سمنا در لر اصلده روه افزای سمنای بدخوی ترش رو در لر اصلا بدخوی ترش روی در گفتن حه نه فاعلی مشتق اولور نه اولنکسین حه، گویند ه ده مشتق اولور اول اعتبار له

کا سابقا بیانه اولندی چست وچوبی وشست وشوی حه وگفت وگویی گیپ در جستن حه وشستن حه نه فاعلی گلور نه اولکلور لکسین حه جویده حه وشویده حه گلور بولر بر نوع توسع در کلسانه فارسیه یه مخصوص در لسانه عربیه یوقدر جستن جویده که اصلاری یی یه نه قریب در بر نیک عضاسی یوقدر بر نیک اسنایی ارتمج در اول سبیده مذکور توسع بولندی، حه ایدر لر اول وقتی که لفظ گویه مستقاده اول اصلاری اولدر یه بیانه اولندی شول وقتی لر اسم جامد اولوب عضاسی طپش در نته که بویتیج ظاهر در بیت فسخت مبدله اردلدت بگویی تا باز ندود سخن گویی گویی اسم جامد شول لفظ در لر که مناسبت بعضی یه حسبیله لفظ افزوده مأخوذ اولیه حه کر اولانه اصلنک کاف عجمی ایله گویلک در نته که سابقا تنبیه اولنمشدر کاف عربیه ایله اولمقه گویلک عضاسی سقاق در نته که بویتیج ظاهر در بیت بنا ید چو نه سپهر بعده در ین گوی که پیشش از زخم پر چین کرد خوش روی کفت کفتا بو عبارتلک که بر سبیله مقام سؤاله بر سبیله مقام جوابه استعمال اولنور اصلاری سماع سابقا بیانه اولنانه اصلی در بر ستن الفتن زیاده سیله جوابه سؤاله حه فوق الکفر در اما غالب بولدر که سؤاله گیده جوابه گیده رنته که حافظلک بویتیج ظاهر در بیت کفتم که خطا کردی ودند بیه نازین بود کفتا چه تولانه کرد چو تقدیر چنین بود بویتیج اولیه در بیت کفتم غم تولدرم کفتا غمت سر آید کفتم که ماه منشه کفتا کی بر آید اکر قولاکی

کلمه ریکی یعنی عجم اگر باید در حضرت شیخ سعدی یک الف جواب کرد و در قطعه
بدو گفتم که اسکی یا عبیدی ۞ که از بوی دلاویز تو مستم ۞ بگفتا کلمه ناچیز بودم ۞
ولیکن مدتی با کاملی نشستم ۞ کاه اولور اول الف سؤاله و اخر اولور نه که فروکی
بوینده ظاهر در بیت بگفتا بر تو اندازد کی نور بگفتم آری ولیکن چوه ازدور
کویا کویا مرکب در بویا کی بر جزئی کویی در که معناسی سایقا بیانه اولندی یعنی
الف مبالغه در ۞ بویاکی حاجی بر جزئی بویی در و قوقو اعکسنه بر جزئی الف مبالغه در کویا یه
اولکی معناسی سویله کنی در ۞ نته که بنیاکی معناسی کوزه کنی در شنولر که معنایی
اشتکلی در ۞ بو صیغه ساه فارسی ده مبالغه صیغه سیدر ۞ بویاجی جویای بویاجی
و بونلرک اشتقاقنده مبالغه معناسی وار در لفظ ده الف اولی صیغه نک علامتی
در ۞ زیباجی و شکیباجی در و اجی اوقه ده الفدن اول الف در مفهوم ملاحظه
معنای مبالغه اعتبار در ۞ کاه اولور الفدن صکره نونده زیاده ایدر تر ۞ رونده و یکی
خندانه و یکی کریانه و یکی بارانه و یکی ریزانه و یکی جنبانه و یکی افشانه و یکی کیپ
بونلرک کی معنالرنده مبالغه وار در کویانه ثانی نک بدلوی شول معنی در که ساه
ترکیبی اولنمه ویدک عبارتیله تعبیر ایدر تر کویانک معناسی بلا بوینده
ظاهر در بیت غنچه دلکی کاه اولور کویانه تانک در سنک ۞ بدیع کویاکه وار کویانه
تانک در سنک ۞ معنای یانجه اولانه کویانه کاه اولور بر یازیای ایدر تر ۞
کویا در ۞ گرنته که صوزکی بوینده واقع اولیدر بیت باتن بیشمشه اندر کلی آتمشه

حریفش کویا ها زور دیکنه ۞ کاه اولور کویانک الفنی یا آیه بدیع اندر کویا یرنه
کویی در نته صوزکی بوینده واقع اولیدر بیت خاربن ترکش در فتنه جوئی ۞
میانه خوبی و بیداد بسی کویی ۞ بو بدیع ساه فارسی ده شایع در ۞ مثلا باه
در لبی ده در نته که بوینده واقع اولیدر بیت ای باب اسیر تنی روکه
بماند ۞ بس خوشک که جانه بنزه لی یرد ۞ بدانچه می کند دوه ل منه که دجله بسی ۞
پس از خلیفه نخواهد گذشت از بغداد ۞ پیام پانچ یای تحتانی شول خبر در که برکسه
دوه آفتی نقص اولنور نته که بوینده ظاهر در بیت ای باکه بکلشنی اصحاب
بکذری ۞ زینهار ره مده بجانانه پیام ما ۞ زینهار بو راجه تاکیدایچون مکرر اولمشدر
معنای صاقین در نته که بوینده ظاهر در بیت زینهار از قرینی بد زنهار ۞
وقتار ینا عذاب النار ۞ اتا وصیتی و سفارشی فتحه تاکیدایچون استعمال اولنور ۞
پیامبر ایکا کمنکی ارا سنده واسطه اولوب ۞ خبر ایلدیکی کمی در ۞ انبیا یه علیهم السلام
پیامبر دیدکلری اقتاکی بنی خبر ایلدکلری اعتبار ایله در ۞ حق تعالی حضرتلرنه یا
یا جبرائیل علیه السلام واسطه سیله نه که بوینده ظاهر در بیت پیامبر زجبرئیل
بشنوید ۞ بیارید بیجا بر شنیدید ۞ پیام بر الفاظ و کلمه ده در ۞ بر جزئی پیام در که
معنای بیانه اولدی ۞ بر جزئی حاجی بر در انبجی معناسنه اسم فاعل در ۞ برنده ده
اصلی بر تنه در ۞ ترفیم اولنمش در ۞ برنده ده با مضموم ایدی قیاس اقتضای
اول ایدی برنده ده با مضموم اولایدی فتحه یه تبدیلکی وجهله دفع اشتباه ایچون

بریده ده مشتق اولاه یه کی بی معنا نه در • یا نک ختم سیلاه در • بریده ده مشتق
اولاه بر ده ده با مضموم اول ار لرنده ، اشتباه اولور دیو • بر لغة اشتراک در •
بنج اسقاسی وار در • بر نج بیاه اولنه کر که در • بیا نک اصلی پیغام در • غینی حذف اولنمش در
خبری یه پیغامبر در لر • کاه ، اولور لغتی ده حذف ایدر لر • پیمبر در لر پیغامبر ده •
پیمبر ده یه اضافه در که بو بیت ظاهر در • بیت بدانست کاه رود پیغامبر ده •
که هر پیمبر یه اندرست • پاسخ یا نک ایله جواب در • عجم جواب ایتمز دیکی
یرده پاسخ شنود در لر نه که بو بیت ظاهر در • بیت پیاله ت شنیدم تو پاسخ شنو •
یکا یک بگو و بزودی برو • جواب و یرد یکی یرده پاسخ ده در لر نه که بو بیتده
اکملا تور • سخن پرست کر تو پاسخ دهی • شوم شاد لکردای فرخ نهی • سخن
ده بو بیت ده مراد یه سخن کر تو بپسندیا خبر در • مفعول خبر کی سخن لفظنده
در لر ده سی بطریق المجاز اولور پارسی در ی پهلوی پارسی نک اضافتی پارسی منسوب
در • لر فوندن ، غی یا یای نسبت در • روی ده یکی پارسی یه و یا رکه لاحق در •
شیراز و یدکای شهر انک و اهل اقلیم در • نه که شیخ سعدی شیراز نک بو بیتده
اکثر لنور • بیت اقلیم پارس را عم ز امیت و بهی نیست • تا بر سرش بود چو تو ای
سایه خدا • مذکور شیخی ملک سلمانده که کلمتا نده ، واقع اولدر وارش
ملک سلماه دیو پادشاه ، شیراز نی تمدید ایدوکی یرده ی اقلیم پارس
در نه حاقانی نک بو بیتی کیدنه که حوار زمشاه خوارزم شاه وی اقلیم پارسی

اولدوغی وقتی دمش در ظاهر اولور • بیت شکر که خوارزم شاه تخت صفا یاه
کرفت • ملک ی اقلیم را بجو هوز اساه کرفت • ما بچه ی تیغ او قله ی کرد وه
کشود • بودچه ی تیغ او ملک سلیماه کرفت • فارس پارسک اعجمیده در • بای عجمیلن
فارسی یه بدل یا علامت تعریب در • تعریبک اضافتی عجمی یه یه و ندر ملک در • اضافه
نقل ایتدین دولا اقلیم نسبت اولناه دلکه عجم زباه پارسی در • عرب ساندز
اولا ملک مضبطنده دیو در لر نه که خیر البشر ده صلعم اضافتی اولنی خبر استولا ده
اکملا تور • حافظ الدین نسفی کاتبی اولو کتابنده ، ابو سعید برده عجی ده نقل ایدوب
اوزرینه اول حدیثک عبارتی بودر • لسانه اهل الجنة العربیة • والفارسیة الدریة
فارسینک دریسی نازنینک که یه نیک مضمنی در • اضافتی سنده ذکر اولنور نه که
شرف الدین یزدنیک بو بیتنده که بوسه اضافتی ، دشمن واقع اولمی در معمّا
زلعل یار خود اهم مذکر تی • تبادی و در یه و قلبی تصحیف • تازی یه بدل یای
در • لر نه اسی تازی در لر نه که بو بیتی واقع اولمیدر • بیت اسپ تازی کر ضعیف
بود • همچناه از طویله ی خربه • اقلیم پارسده ، یه نا مه ی خصوصنده نک لغتی کتبک
در یه • و لساه در یه او کی نسبت اولنوب در یه نک با سنده ، یا اصلی فرع فی وارد در •
شولی رساله ده که لساه در یه نک و ایتی بیا نده ، لساه ی یه نیک • غیر یه لسنه اورزینه
تفصیلنک تفصیلنی ترتیب اولنمش در • اضافتی ذکر اولنوب در • پهلوی نک اضافتی
پهلوی منسوب در • بونلکه لغوندغی یا یای نسبت در • پهلو یه شه در • نه که بو بیتلرده

ظاهر در بیت همی بود تا یک زمانه شهریار ز پهلو بر و نه شه زبهر شکار
بدانه کوه سر خویش کیخسرو ست که یک اوی او بهتر از پهلوست کو مر که
اصیا کو بسیار در الفی حذف اولفش ح سر قافش در پایک الفی حذف اولین تا قافیه
کین نه که بود بایع ح ظاهر در رباعی سندم با امر خطش کرم کفتم چرا آیه
کلساه و لستاه کلساه اسم کلب در ستاند کلمه لساه فارسیح ستاه زمانه
یکاه اورتا سند، اشتر که اقصه ظرفک اسمی در زماه مراد اقصه یح استقبال
اولنور مثلا یان تا بستاه در بعنای ترکیبی سی حرارت زمانیه در تا یک ساه
فارسیح بر قایع بعناسی وار در لفظ اشتر که در اول بعنایک که بر سی اشتر کبر
بور ح اول بعنی مرکب در قیشه رستاه در بعنای ترکیبی سی برودت زمانی
در لساه فارسیح ح صوقلمه زم در لرقیشی ایا ایند، صوح بنکا ایند، کبرو
اولنور اصح زیر زایند، زمک در لر طبیعی یارد اولدوغنده اوتر و رقیق
دوشاک در اصیا زیح در بعنای ترکیبی سی زه منسوب در لساه فارسیده
اخر کلیه ملحق اولان حرف یا نک بعنایکی چوقدر جمله سنده برسی بعنای نسبت
در مثلا تر که نسبت اتمه لر عجم ترکیه در لر عجم نسبتی اتمه لر عجمی در لر اول نسبتی
تاکید قصد اتمه لر حرف یا دخی حکم نوعه زیاده ایدر لر مثلا رنگین و یا بین
در لر یعنی و غیره یا لین و یه کاری یا لانسبتده اولور در یاء او اوزیا کی در
یا لِیَا یا لک فرقی بیان اولندوغی یح تفصیل اولنه کر کدر ازه شاء الله

تعالی

تعالی زمین اصیا اوزرینه ح استقبال اولنور نته که بو بیتک ح واقع اولدیر بیت
زابوله تا بابوله آنه که آدمی رفت ایچه یر اسمانه یر زمی رفت خواهنده پرسید
زار زمی خیال نیابد بخر خویی رمنیح کبی اسمانه ح وکبی در مانند آسمانه
ماه ماتسین ده یاکزیجی در آسمان و کرمنه در صعود کرمنه اسباب در لر اسمانک
بعنای ترکیبی سیله کرمنه یاکز در بیت و کرمنی کبی در صعود اوزره کرده خوانده
ایدر ایکنده کزاوده قاتر و دوزر و یکه و کرمنه خراسان در لر نته که بو بیتک واقع اولدیر
بیت پیش شهر عقص کجا این حواس چوه خواه چشم بسته و رخواسی ستاه یکاه
ولد اولان یح ح استقبال اولنور مثلا شهریه نه شهرستاه یزدآنه یزدینه یزدستاه
طاشلویه سنکستاه طاغلویه کوهستاه توفولویه بوستاه در لر بوستانکی بوستاه
در بویک اخر نه باحذف اولنمش در لکن اولور حرف واویه ح حذف ایدر بوستاه
در لر نته که بو بیتک ح واقع اولدیر شعر بستاه ایچنه کورمش اشک باشی رقیب
اول فروش که باکه ح بوخوشی یکاه کرکه بستاه ایچوه کرکه وه یا رسه اشک باشی
کم ویدیکم اشک باشه بوستاه کرکه بهارستاه تابستاه قیلنده وکلی در
مازستاه قیلنده در اردغستاه ظرف یکاه در ظرف زمانه وکلی در بعنای
ترکیبی سیله بهارستانکی بهاریه دیدر لساه فارسیح بهار بیر لغه ح اطلاق
اولنور چیله ح ایکنده لغم بعنانکی اسمی در نته که بر کله بهارکه فرقی بیانه
تفصیل اولنه کر کدر قاعده مذکوره مقتضیجه کلستانکی بعنای ترکیبی سیله کلیه ی ملکدر

و لستانه ما صورت ترکیبی ظاهر در • تلفظ مر و لکن لامی ستانکی سبنه اولشدر
ذکر • و لستانه در لر و لستانه مر زلر • امّا لستانه، و صب جایز در • فصلده جایز در
لکن ستانه • و لکستانه در لر • نته که بو بیتج واقع اولبدر • بیت ایمن ارباد ست
و لر ایچره و ستانه • چشمها و لکن ستانه در لکستانه • ستانه اشتقاق در ستانده اسم
فاعل در • اصفاسی ایچی در • و لستانکی مضاف ترکیبی سیله کوکلی ایچی در • ستانکی اصلی
ستاشتر در • ترخیم اولنمش در • لسانه فارسیده • بو صیغه مر ترخیم که ذکر اولنمشدر
بعض حروفی قطع اولنمش عبارتدر • شایع در • مثلاً ماه مر آذه در • اصلی بو مانند
و آنند • در سخن و لانه حرفلانه بو لیکا اسم ترکیب در • لفظ و لانه مر اشتراکلی در •
امّا اصفاسی اشتراکلی بو قدر • سخن و لانه مر یکه و آذه اشتقاق در • و آنلرک مر
اسم فاعلدر • مضاف ترکیبی سیله اسم مذکور کسوزیلی در • جزو آذه و یکه و آذه اشتقاق
و کلدر • اسم جامد در • ظرف امکانه مختصه مخصوص در • سابقا بیانه اولان ستانه
بونکله اید اسنده • ایکی جهتده فرق وار در • بریسی بو که ستانکی سوجوده وار در •
ظرف زمانه اضافتی مر استعمال اولنور • نته که اندن تقدیر اولنور • و لانک ظرف امکانه
اضافتی اختصاصی و آر در • ظرف زمانه اضافتی استعمال اولنمز • ایکنجی سی بو که
ستانه ظرف نحوی در • یعنی نحویلر اصطلاحنه اوزره ظرف در • لفظوجه احاطه
ایتمک اوزره که نوع اختصاصی اولمیوب بو اضافه اولانه ظرفه لازم و کلدر • و آذه
ظرف لغوی در • لفظوجه احاطه ایتمک اوزره نوع اختصاصی اولمق اوزره لغة یاشتر

غی

غین ظرفده • اعتبار در • مثلاً خانه و لانه • اولی ظرفه در لر که • ایچنه قیلم دور • جامع و لانه
شول ظرفه در لر که • ایچنه کیسی دور • بو ظرفلرک اولی ظرفیلک اختصاصی و آر در •
شول اعتبار له که اناری ایچنه خورما شدر • خانه و آذه • اویکه و آیچه سنه اولانه
حوله در لر که • لسانه عنه مر که قوم دینور • عیالی خاتونلرنه • و ملکیت اللهکلری
کبی • عجم خانه و لانه • ایله کنایت ایدرلر • نته که بو بیتج واقع اولبدر • بیت
بابده اولانه یاد کشت همسر لوط • خانه اولانه بنوتش کم شد • همسر لوط مر شیخ معنیلری واقع
حضرت لوطک علی نبینا و علیه السلام • خاتونی در • خانه اولانه دینه • و له اولدر اصل کلام
همسر لوط • بابده اولانه یاد کشت و کم شد در • طریقه اطنابه سلوک ایدوب • و تفنن اختیار
ایدوب • یعنی مر که ایکی عبارتله تعبیر مر که غرض یادلمقدر • له مصیبت ایدوب بیچاره
یار اولمق طبیعت انسانیه قوی تأثیر مر که بیانه در • شیخ و ملک استکه مذکور •
خاتونه حضرت لوطک علیه السلام همسر یلکی • و بنوتی اولمشلکی یعنی اینیه اولادت
اولانه بنوته اضافتله شرف بولمشی • خانه عظیم الشانه ایکن ضلالت اهلنه مشغول
ضال اولدی • اونکی اولی حال اصابتی کمال تأثیر مر که • و آل اولدی • شعر

چوه اکری قشاکیلد اولدی و مساز • کوزلوغه اولدی لابد غمزه غماز • یا بنه
کلمکی اولدی تیغ جوهر دار • کورکی نه فایح ایلاکشی یاخسه جولدار • وغ زار و وغ زار
دار در • هر کوشه مر بیکی وغ زار • کوی یار یا کنه قویی وغزار • بو لیکا لفظ
ترکیبی • و غ مشترکلی در • کلمه زار دن • امّا اضافتی اشتراکلی بو قدر •

وغ زارده فولادده زار • اسم جامد در • یعنی لفظ اوزده لشتقاق یوقدر
لسانه فارسیه شول اعتباره عبارتدر که • اوزنده تركیه اولان کلمه اوزه کلیه الف
ایتکله تعبیر ایدرلر • مثلا تركه اکنی لکی در • عجم کشت زار در • سبزه زار که
بنفشه زار که • لاله زار که • سمن زار که • کاکل زار که • اعنابی • سبزه لکی بنفشه لکی
لاله لکی سمن لکی کبی در • کاکل زار له کلستانه ع فرقی یوقدر اوله ظاهر
اعنابی مذکوره ده کلمه اولور اوزه کلیه لو الف ایتکله تعبیر ایدرلر • مثلا تورکه
طوز لو در عجم نمک زار در شوره زار • چورالو لو پنبه زار • پانچه لو در
سست زار • بونچه لو در • کلی زار باغچه لو در • لسانه فارسیه کاف عجمی ایله
گل باغچه در • نته که بو بیتده ظاهر در بیت صبحدم عزم چمن کن که بود اعتدال
است • وزنم نیم شبی رآه • نه که خوانه کاف عربیله کلمکدر
دیدوکاکلی نسرین عجم کلدر • برنوع باغچه اولدوغندن اوتردر • نه آنه که خصوصیله
زنکوه وضیع اولوب هوضوع اوله • نته که شیخ سعدیدن بو قطعه سنده ظاهر در قطعه
کل خوشبوی در حمام روزی • رسید از دست محبوبی بدستم • بدو گفتم که مشکی
یا عبیری • که از بوی دلآویزی تو مستم • بگفتا من گل ناچیز بودم • ولیکن مدتی
با گل نشستم • جمال آهنشین در من اثر کرد • وگرنه من همان خاکم که هستم • کل اولدوغنه
دلالت کلدر • کل ناشیده مولد باغچه در • ظرف مخصوص کلدوغه دلالت دیدوکاکلی ایچون
کل طوردوغندن اوتردر • قاعده مذکوره • اقتضاسنجه مرغزار شولبی در که

دورآله قوش جوغ اولر • مرغزار ده کی ترکیب توصیفی ایله مرکب در • اصلی اولوب
زار مشتق در • زاریده ده • اسم فاعلدر معناسی زار یاخود زاریجی در • مذکور
مرکب ده مرغ موصوف در • زار اونکی صفتی در • جمله بر اسم خاص اولمش دکلدر
اما مرغزار اسم خاص اولمشدر • وضیع آخره وضیع ترکیب اوزره فاعلمش دکلدر •
اول سبیده بونلر مرغزار مرغ متصل یازیلیور • اونلر منفصل یازیلیور • قاعده اعلاده
رعایت اولنمیوب تلخ نابشکر یاد بولیکه لفظ مرکب در • مشترکه در • کلمه بارده اما
معناسنه اشتراکه یوقدر • تلخ باده کی بارعشی معناسنه در نته که قره دیکن اولکلا
اشده ظاهر در بیت در خمی که تلخست اورآسرشت • کرش در نشاید بنیاد پشت •
ورازجوی خلدش بهنگام آب • بیخ زنکبین ریز واسکل تلخ • سرانجام کوه
بطار آورده • معناده بیوه تلخ بار آورده • بیوه لیا بارکه فرقی وارده • بیوه آلمق
بیوه یه مشی در • بار اطلاقا غاجه • بیتن یمش در • کرکه اونی آلمق یمسوه یاوقه
کرکه یمش شاه بلوط کبی ترکیه اولمکه کستانه در • اولر یه نه یاپیلدیکی
یاخود فرقی وارده نته که وضع تنقیصله زنبیاه اولنه کرکه در • شکر بارشتی
بارمشتق در • بارلیده ده اسم فاعلدر • اصلی بارلنمش در • ترخیم اولنمش در
معناسی یاغدیجی در • بارلنمق مشترکه در • دخی معنالری وارده بر نه بیاه اولندیغی
وارکیر جوغ زناه کوردی وورمدی چوغ پیر • کوردی یی بولمادی وآردوکیر •
کیر وآرده فی در لر • مذکور لفظلر کی ایکسی ده مشترکه در • کیر اوده کرفتده

مشق دار • معناسي طرز دار • و آر ده اولور درشتي ده مشق دار • معناسي
صاقلدار • خاطره محفوظ اولمغه دلنشين ياده درشت دار • اوكيدوار •
فرق اولدوغي اعتبارله جنگ كيدو آر • دار • دار وكيده دار • نته كه بويله
واقع اولديسه بيت تا جباهه رسم كيدو دار نباهه • دار وكيده جناهه نداره
باهه • دكلوب طورله اغاجه ده آر دار • نته كه بو بيتك ده ظاهر درشت
لشيخ زمور سوزلرنهايه دار زبانزله • زعيني وسياه • مكو دار كاه بوده چارسوي •
نه ازم رسن باز كاه بوده مهر دار بوراده جانباز اپنه اطلاق اولنمش دكلدر
بحر الغرايب صاحبي حليمي اويله ضمنش غلط ايتمش دار • شوله درشت كه زيكاه
اغاجه دلنش دار • عجم دار لسنيه دار • معناي تركيبي سي اغاجه حربه سي دار سنيده نته
سبب اسم فاعلدر • دار كه دار فتحه ذي قه دار دار • نته كه بياه اولنه كه كدر • پاوزه الله
جباهه دار آر جباهه يان جباهه دار كه معناسي جباهه صاقلجي دار • اصل جباهه
حمايت ورعايت الله وكلاي اعتبارله پاوشاهك • جباهه دار دار • بيت
بهاري اولور • جباهه دار بنگ • اولور ارقه سنه جباهه دار بنگ • جباهه دار آر جباهه
دار درستي ده اسم فاعل در • دار اول • نه ياده در • معناسي اوده • پاه اسم فاعل
در • معناسي كوزه جي در • پاغي كورب كوزندو كنده اوتي و • پاغباه در كه
وكي ذكورب كوزندو كنده اوتي و يكيچي كشتيباه در • صمراه اولانه
مزارعي كورب كوزنده كشتيباه در • صفر تماج صفر سوده سن كوزنو

كوزنو

كوندو كنده اوتي و كلباه در • يكلنه باه ياه ديه وكاي ي استفهام طريقيله در •
كونه در شخصه تشبيه اولنمش در • كوزچي ديه باه دمك معناسنه نوع توتيه وآر
اولمكه كوزكورو جي دكلدر كوزخدمتنه اللچي در • انكيلي كونه در • نكاه پاه دفعي
اولديسه در برنسنه ي كوزتكدن مراد آنلرا ورنده قيام واهتمنده اهتمام در بكلمك اولرنده
كجيه شهر بكلنه پاسبان درلر پاسك معناسي حمايت ورعايت درنته كه بويله ده
ظاهر در بيت برلشت پاس خاطر بجاركان وشكر • برماو بر خدايا آفرين جزا •
قاعده ي مذكوره مقتضاسنج جهان بانك معناسي جهان بكجيسي در • كورب كوزتكدن مراد
بولرآده حفظ وحمايت در بيت كر پدرم رفت جهان بان منم • وارث اقليم
سليمان نيم شان ايشان شان لسان فارسي ده جمع غايب ضميري درنته كه بو
بيتدن ظاهر در بيت دران كوشش تا جنگ باز افكني • وكر چندداني كه شان
بشكني • بوجمعك مفردي يا لكو حرف شين در كه اخر كلمه لاحق اولرنته كه بويله
واقع اولديسه در بيت باز آمدان مهي كه نديدش فلك بخواب • آورد اتشي
كه نميرد بهيچ آب • مذكور حرف فعله لاحق اولدوغنلين اسم ده لاحق اولورنته بو
بيتده واقع اولديسه در بيت كنار حوض را هر سرو نازي • ز نخل قامتش آده
طرازي • فعله واسم لاحق اولدوغنلين حرف ده لاحق اولور مثلا كش درلرنته كه
بويله واقع اولديسه در بيت يكا چهره داري چو تابنده مهر • خوشا مهر كش
سر و باشد سپهر • كشك يرجزي كاف درشيندا تصابي اولمجاق افرينده كي هاي غير

ملفوظه که حرف اصلی دکلدر ساقط اولور ایشانه ضمیر غایب مؤنثه که بو بیتده ظاهر
در بیت ایشانه که سر زلف پریشانه دارند ایشانه دارندن ایشانه دارند
بونلرک اخیری اوده بو نکته شاهدی فرقی اوده که بو ضمیر منفصلک جمعی ده
اولان ضمیر متصلک جمعی ده لسان فارسیده حال خطابک جمعنده کلان ضمیر منفصل
ربنکم جمعی الفلی نوندن اولور خطاب کچن اولان ضمیر متصل حرف تاده که
اخر کلمه لاحق اولور نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت ترک وفا کن براین جفا
رزیدین برکش لباس جفا فرقت اخر تمکن لفظنه کچه تای تانیث ده فرقتکن لفظنه
اخر تمکن کچه تای خطاب ده بذکور تای خطابه الف ونونه لاحق ایدیکی ضمیر
جمع اولور نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت از ازل وقف تعلق بوده اند
تای مرلعه ربنده کچه ده رهین حرف کاف تای خطابه متصل اولرکن
ده ربنکم کچن اولان ضمیر متصل اخنده حرف میم وارکه اخر کلمه لاحق اولور
نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت ولیکن نشنیدیم از خشم شاه حالا اوردیم
در سخن فی کناه بذکور میم متکلم الف ونونه لاحق اولنجه ضمیر جمع اولور
نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت چو اکنون تو که باشاه بند تقدیریم اوزره
وتوضیح ماده تو بکشایی آنه او آنه لسان فارسیده اسم اشارت اولوب
بعید کچه غایبه یا خطاب کبی اولور قریب کچه اوصفده اسم اشارت فارسیه
ایا اولوزغایبه یا خطاب بذکور آنکی سقوط اولوب کاف ولوکه ده ربنکم
نته

نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت آنه نیز کدشت ازین کذرکاه ولوکه کبی کذرده
ازین رآنه بوده اولوکه ضمیر بیاض اولنه کذرکاه بادهٔ الله تعالی انکی والنکی واقع
اولنه کاف زیاده ایدرلر انکی والنکی درلر معنالری اوه جفه بوکچوده اولوکاف
کاف عجمی که لسان ترکیه اوکه صاغ کف درلر لسان فارسیده تصغیر ایچوه در کاف اولور
آنکی همزهٔ الفی حذف ایدرلر نک درلر نته که بو لغاتلی روایتنک قدس سرهٔ نکر بو بیتده
واقع اولمشدر بیت نک قرار دهٔ چند ای پریشم یها چو فرقکن انها وباز اینجا بیاه
لسان فارسیده بو معنایه دخی استعمال اولنور استفهامک نسبه دیکر بعض آنه
کبی درلر نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت
کفت زاهد در سبو تا چیست این کفت باده کفت آنه کبست این کفت آنه
فلانه بیاید کفت طالب دلچنین باشد عمل لسان فارسیده ضمیر
منفصل غایب در لسان عربیده هو کبی آنه کس در آنه زید در لکدر اوکس
اولور زید در لکدر دیمکدر لغات فارسیه مغایرتی واردر ایدوکی بوراده ظاهر
اولور وجه مذکور اوزره فرقکسزی اولدرکه انکی مدلولی مجموعدر اشارت اولنور
مشار الیه دلالت ایدر کاسما جمع جایز در اول اسم که اسم معین اولنه
زید کبی که اسم مبهم اولسه کسی کبی اونکی مدلولی شیء مبهم در لاجرم
بر اسم دلالت ایدر که شیء مبهم دلالت ایدر یا شیء معینه دلالت جمع جایز دکلدر
اونکی اصلی اویدر نته که بو بیتده ظاهر اولور بیت ازمن کذ آیدوفا آیدم

وز تو کرم آید و تو لدی • وزدیک واو واو عطف در • اصیا واز در • سابقا
مذکور اولاه واله دیگ واو وصفی واو عطف در • وانک اصیا واله در انگلیز
مدتیل • کاه اولور اویکی لفظی حذف ایدرلر • واو کی اوزرنه ضمه ثقیل اولمغین
فتحه بتدیل ایدرلر اوی در لر • نته کی بو بیت واقع اولدی بیت وز اولور اوکوی
جرنک اورم • که تا اوست وی زیر سنک آورم • کاه اولور اویکی اولتی حذف
ه حذف ایدرلر بجاه واوساکن قالور • اوله واوی یا لکز استعمال ایتمز اولوب
ساکنی ابتدا استقذر اولمغین تحریک ایدرلر • فتحه اخف حرکات اولمغین اوی
ویرلر • مثلا دور اوری • نته کی بو بیت واقع اولدی بیت تو کوی در ایستم
دیرستاه • وکر نه خوش بودی دیرستاه • انتا قبن که اولتی کلمه ی اخری اوله
تحریکه حاجت اولمز اوله واوی حالی اوزره بیقا ایدرلر • سکونلا استعمال
ایدرلر • مثلا کوور لر • اصیاکه اوور • نته کی بو بیت • واقع اولدی بیت
کوه شمن شوخ چشم وشیر باک • کوعیب مرا ایمن نماید • اوکلکو قاز اهنکنه در ایکنجی
کوور • مرا اصل اولاه بوزرلاح نیک نیکو نیکی معنالری ایودر • اهقایا بدخو در
اهنکی یی اخر در • نته کی بو بیت ظاهر در بیت هر که نیک نی کند یابد • نیکو
بد هر چه نی کند یابد • بجز اتوایب صاحبی نیکخاه بابی فوق ایتمشلر • خطا ایتمش بابکر
اهنکسای یاکش در • بن سنده یاکز بابوریج و یکک یصاح عجم فارسی تو بر و ایکم در
نیته کی بو بیت • واقع اولدی بیت کفتی کرستانه تو سعدستی • من طلکی خود ه

در تو

در تو دانم • نیک اولکی در مصراع نیکست که نیکست دکر ما هیچ است • بنیاکنی
اخر نون اضافه • یا شول یا آخر که بر کلمه یه لاحق اولور • اول کلمه نک • مدلولنی اولوب
وصف زایدی افاده ایدر • مثلا سروی دسته • مفناسی صوق اولدور • مرودی
دسته • مفناسی اردکی در • عود تلکی • مقایا اردکا قازان • ترکی ولده بهادر اولدوری
عجم مردی در • نته کی بو بیت واقع اولدی بیت در قلب سپه تیغ زده پیشه ماست
مردی و مهتر همیشه اندیشه ماست • هر شیر که در جهان شکاری گیرد •
مرده آنه اولنه که آنه هم اندیشه ماست • نامردی در مفناسی قحبه لکی در •
زیبایی در • مفناسی بزکلوکی در • شمس قیس که اصحاب جمالی اولوکتابنده که زینت
نیکویی و زیبایی باشده مشی در • خطا ایتمش در • نیکونک مفناسی کوکی در • اقتایلی
زشت در • که مفناسی چکن در • آخرنه غی و آو هند و آخرنه غی و اوکی در • نسبت
لازم که خلقی اوصف • کسی اولمیه • دلالت ایتمک ایچون در حرف بابکه نسبت ایچون
اولادلو یی اطلاق نسبت در • بونک مدلولی نسبت مخصوصه در • حقیقتده تو مفناسی
خاصه دلالت بابکز واوکی وکلدر • بلکه واوله بابکز • جمع سندر • نیکونک • هندونک
اصلاری نیکوی هندوی در • برشیئ بونک یه اضافت ایتمکلولر • اول بابی
اظهار ایدرلر • مثلا روی نیکویش • موی هندویش در • نته کی بو بیت • واقع
بیت اکر ذره ز تکه شیر از یی بدست آری دو صد مازل • بخال هندویش بخشم سمرقند و بخارا دهم • نیکوی ده کاه اولور که ایکا یای یا حذف ایدرلر نیکو در • نته کی

بوبیند و واقع او لیدر بیت هر کشاله کنک له او کویند صیف باشد که جزلکو کویند
نیکونک و نکونک آخونه کاه او لور که یایلاسنه لطاف ایدرلر نیکویی و نکویی
در لطافت معناسن افاده ایدر نته که بوبیتده واقع او لیدر بیت نکویی کوهه لذت
صوح کوکاه بدیی باشه بجای کوسفند له بدینک معناسن یرلرنوله در تمام مقابلی
نیکی در نکویی یه صحیح ایجی بقابله وارد در صوزوزه وزه ایجوه شاعر اویله ایتمش
ایتمش در رنکین سنکین رنکینک یاسی یایی نسبت در نونی زایده در تاکید ایچوه در
زمین دیکی و بالینی دیکی نته کوسا بقابیاه او لیندر رنکین دخی او نلرکه کیبی در معنای
تشکیل سی ایکلطاو در رنکین بوندندر اسمیته نقش او لمشی در آخونه یا زیاج او لمشی
رنکین او لمش در بوقاعده دخی یرنج بیاه او لمشی در بوفرکاوقعه رنکین و کنکر معناسنه
در یا رنکین دخی وارد کبسط در معناسن بوسط در نته که بوبیتده واقع او لیدر
بیت خوارکوره دشمنلرکاکی رنکین بولنک اوزره ناکهاه ایچره رنکین بوکنکن
یایلانوه حروف اصلیه دندر اول کنکنک اصلی کم در اکسک معناسنه یایلانوه
ملحق در نسبت مؤکده ایچوه سنکین دیکی یایلانوه نقش دخی رنکینه دیکی یایلانوه نقش کبی در
قبی کسنکین ایچ معناسنه اولان نته که بوبیتده واقع او لیدر بیت بنک دیکونیک
در آرزو نفسی نکوشد بتجیید در حوزه کس اما قبی کسنکینک کاشده دوزلمش
اولان نته که بوبیتده واقع او لیدر بیت زنجکشه شرما مجور سیمین طبقها بارسه
سنکین مرلطف یایلانوه جمله سی معنای آخونه بوضوحه او لور و مجموع

وکبی

وکبی او لوشیئ اطلاق ایدرلر مثلا کومشدن دوزلمش سیمین آلتوندن دوزلمش
زرین و بوردن دوزلمش آهنین یوکدن دوزلمش پشمین در دیدن دوزلمش
پوستین در آلتدن دوزلمش کوشتین در بیت همیشه عادتدر مردم چنین است
که او لسنکین و قالب کوشتین است شیرین نوشین شیرین طاتلو در لذیذ معناسنه
آیچی و طاتلو دیکی نعمت تیاخی و شیرین در شیر سدر در یا یایی نسبت در نونه تاکید ایچوه
یکونه زیاج او لیندر طاتلو نعمت انسانکن او لوب طاتلو و غیر لذیذ سد او لدوغندن لوزو
کی نسبت ایتمش در نوشین هوشی طمع در اطلاق و آنه عجم مئی در و او سوزینی مزه
در چاشنی جمیع عجم اکله و آنه دکلدر بلکه اطعمه دن شیئ قلیل در و آنه لوزیکی کبی
یرلرده یا پیلور او لمصلحتی مبنی نته چاشنیکیر در آنده و قاندره چاشنی ایچون آلنور
نمونه یدیه در حلیم کوزه ایله چاشنیئ ذوق ایتمش در بحرالعرایب حوزه فتحله
و ضمه ایله ذلیل و اله چاشنی معناسنه دیشیدر غلط ایتمش در نوشک و آنه
معناسنه استعمال اهل اناطولی و روم دیلک مدتدر سن بوبیتده ظاهر در بیت کر نباشد کندم
محبوب نوشش چه بود کندم نما و جو فروشش نوشین ده یا و نون نسبت مؤکده ایچوندر
شیرده یکبی کاه او لور لذیذ و خوش طعم نسنه ایچون فارسیلر نوشش در بالاطلاق
نوشک نته که بوبیتده ظاهر در بیت از چشم سخن کونک و از لعل لبت خاموش
و از تلخیئ کفتار و شکر خندهٔ چون نوشش بوطریقله در نه آنه که خصوصیله آنکی اسمی اولان
لسانه فارسیلر بالکز اسم خاصی انکلیزیه در نته که بوبیتده واقع او لیدر بیت

در یکبیتی بر وزن آلوده ٥ جرب و شپش بین چو صحن بالوده ٥ نوشتی اینقابای بنویش در ٥ اگلی بیت
اول اعتبار ٥ فعل زیل در ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت همه تا فلکی از نجم سعد
وارد و نحس ٥ مدار تا مکی بخش نشین دارد و نوشش ٥ چیلن کو بایچی وسایه دار الو
ربع نوشتی اینقابای سنده صانشی غلط ایتمش در ٥ نوشش ٥ نوشیده ده ٥ او کلور مثلا
ایچه دیکری یعنی بنوشی در ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت تا که دساله نود
بانکی نوشش ٥ پنبه بصره کوه صوایی ذکوشش ٥ کفتار کفتنیت ٥ سخنی کیچه چوچه ٥ ورکش
زباده دیه ٥ تکه دارد و ی نیوشی ٥ نوشش اسم فاعل ٥ کلور ٥ مثلا صو چوچه ایچه بانکی نوشش
در ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت ده ده دریا دشاه خطا بخشی و جرم
پوشش ٥ حافظ مدارا بکش شو واعظ پیاله نوشش در ٥ لاکن
اکثر اصیل یوزدر ٥ زایی عجمیه یازه کشت در و ده یازه بانکی فتحی در آی مصدر
سکونیله اکنی در کاه اولور باشی واو ٥ قلب اولدیر ٥ ورزدر ٥ نته کو بویتیح
ولقو اولیدر بیت درختانه بسیار باکشتی و ورز ٥ کسی خود نزدیک
ازکوه مزر ٥ اکنی یازه کر در ٥ نته کو انور بیک بویتیح ولقو اولیدر بیت
کار خالد جز بجفی کی شود نهی کز تمام ٥ کاه یاکی جلاه یاکی دلنده کر یازه کری ٥
کشت کاف عربیک کس سیله تارله در ٥ نته کو بویتنده ولقو اولیدر بیت
همراه اهوار ٥ کشتی از پی دیو بجنت ٥ چو کشت یکجا نخ از مالش سخنت ٥ کشتن کاف
عجمیک فتحی سیله کشتن ده فعل ماضی در ٥ یازیلده حال اخی ده و نکله عجم کشتن

در

در یازیلده اکاه آخی تخولده ده استقبال اولنور ٥ سیه اصفاهانه کشت بولندر ٥
در یکی سیه بنه کلکشت در ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت کلمه لردن ایکی صید
کهن دشت ٥ درین ولاده یه کندرنج کو نه کلکشت ٥ کاف عربیک فتحی سیله کشت
فعل ماضی در ٥ کشتن ده اولدیر ٥ یازیلده ٥ کشت و رز ٥ اکنی در ٥ نته کو بویتیح ولقو
اولیدر بیت کشت و رز اولماز کوه و پایه باف ٥ چو پیکار مانند سر شاه بکاف ٥
در ده یکی در ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت بیاراستن کشت و درود ٥
رزانه کو یوف بدو و آده ، بوه ٥ کشت ٥ در ده ٥ فعل ماضی اصفاهانه استقبال
اولندر ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت همه انه تیر بارانه کو آمد فرود ٥
بلاکی همی کشت وجانه بو درود ٥ کشتن اکمک ٥ مصدر ٥ کشت اکدیلر در ده
بچکدر ٥ مصدر ٥ درود بچه یه در ده لغتدر که در ٥ اسملک مصدر سنده کلور
نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت ولیکن زخم تیغ تو چشمش درود دلش ٥ بسلام
وزباده یه درود ٥ بدرود اسن در اصلی بادرود در ٥ نته کو بچوک اصلی باغ قدر
عجم اسملدن بر یکی یه ٥ بدرود کوه در ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت بکفتا بیح
وزان فتح رود کوه ٥ بید سیدش از مهر و بدرود کوه ٥ بدرود باش راستن
اولور دیمکدر ٥ نته کو بویتیح ولقو اولیدر بیت سیاوش بدو کفت بدرود باش
زنی تا روم تو بخاوه اوده بوه باش ٥ بحر العرایب صاحبی که یازدیکی فرح ایتمیوب
یازدیکی در کشت معناسنه در ٥ وحشی در ٥ غلط ایتمش در ٥ بوزباش فتحی سیاوه

اسفاسنده ور • نته کو بویتیح ولوقو اولیدر بیت بیالابوده چوه یکی سروبزه • باکده
برآورده زبولاه کزه • انکشت افاکر آتش آزر انکشت کاف عجمیک کسره سیلا
قاچ کو ور ور • نته ضوله سنانی نک بعد یتیشه • ظاهر ور بیت بینی بخ دیدو ولوب شت •
جشمی از آتش ور خی از انکشت • کاف مذکور کی ضمه سیلا یه اوح اسفاسنده ور • افاکر قول
قور ور نته کو بویتیح ظاهر ور بیت یکدیکر یه ضم بخلق فو افاکر بخوم از هنقت سیلا
شتر موغ ور ر یه • افاکری تفته دیا تقتید نته کو بویتیح ولوقو اولیدر بیت
هوشی آتش و افاکر تفته بوم • کیاهش هم زهر و یاکیشی سموم • بی از اصفانی حرفو ایکوده ور
سو بندکده صاکن قور افاکر دیب ر بی از جایز ور • اکر تفته دکده صاکن اولو اصفاله
قاتن • تفته تفتن ده اسم مفعول در • اسفاسنی قرقش ور • آتش اولو ور کی • عناصر اربعه
برسی ور خوسلی و لسنی غیر خوشی و لسنی • مرکبات ده جزء اولنه آتشی ور ر اکر
آذر • دخر اولو قزل ده خوسلی اولو کی سسلی ور • آذر کوه اولنه ور ر بی جمک
اولیدر کی اولو ور نکنده ور • کافی یا یه قلب ایدرلر • آذر یوزه ح ور ر تی کی اولو
اولو چیلک خطی ور ر • سمندر دیدکاری قوشه اولو ایکنی اسفاسنده اللو کنده
اوتر و لی ده فارسیجه آذر تشی ور ر • اصلی آذر توشی ور • نته کو توشک باشی
ذکر اولنور باد پیشی یا دلشی همیا یا دآتشی اول اخوده ور • یا دلشی ثانی مرکب ور •
اخوکی اصفاسی خرآذر • نته کو بویتیکده ظاهر ور بیت بدرسی از خذ اولنده جاه ور •
داه • اوسی اوتولنا و مانا تولنه • کرآبزنکی دوت فوجاج کاد • یکیده یا دلشی اولو ور

سن اللو طلار کی اولنمه یولدزلشی • بولینور هوا شه الیتیح یا دلشی • یا کلشی وکبکر
اصلی یا یی تاشی ور • یا حذف اولنمشی ور • تاه اللو بتدیدلو لغتی ور • اصفاسی اولیاح دلشی
ور • نته کو بویتیح ظاهر ور بیت طغای وشمشی یا کیلی کبی سرکوله وزار • پنجه فنجه
کلدی بی یا کی یا دلشی اولدی • سیاه فارسیجه تاشکی اصفاسی شهریکدر • تی کی اح •
اوکی اولو اح ور ر • ایکی قولکی افندیلی یه اولو اولنکه خوله تاشی ور ر • نته
کو بویتیح ولوقو اولیدر بیت وفقو هوده وخواه تاشایم • بنج یارکا سلطانیم •
ترکی تحیف ایدوب قوشدلشی ور ر • ایکی کسه یه بولکده اولو اولنای خیلاتشی ور ر •
نته کو بویتیح ولوقو اولیدر بیت هم خوشی کفت بکتاش با خیلاتش • چو وشمش
خواشیده یا ایلی میاش • بکتاش اسمی ترکی ده بکدر کی • وکتاش ور • ویرجزی یکی ور تخ
اصفاسنه • یرجزی تاشی ور • سنک اصفاسنه • همیا یا دلشی • همیا یه یا دلشی فوقی وار ور •
همیا ر باش دلشی • همیا یه یولدلشکی • همیا ر له • سروانکی فوقی اولو وغی کبی سیاه
فارسیجه هم اولنی اصفاسنه ور • ایکی کشتی یورو مکده ایکیاری یه یی یه یی اولو یشه •
اولنای همیا ور ر • باشاری اولو یشه همیا ور ر • یولاری اولو یشه اهیا اله ور ر •
یلاری اولو یشه اهیال طوغمه وقاری وقتی یه کسه اهیا اولو نشی اولو یشه اهتفی اهیم
یه یی یه نیک • غیر دیده کیفلدوکنه واقف اولو ر • اولو جمعه اهوا فعلاری اولو
اهیا ر ور ر • تاشی ده اصفاسی سابقا بیاه اولنه وغی اوزدیتی اولو ر تاح ور •
اصفای اصیاسی اعتباریله • یا دلشی همیا وه ایلنو ور • همیا لح اصفاسنه • کمال اصفاسنه

بنی یه مدینه وکند بالتذکیه • مهد الحدیثه فکانه یقول لبلد شمر لتنتهی شیخی که کند له صبی
فرح ارتیاحش نتد که بو بیتن ظاهر در • بیت ملک صوردی دهیاک قوتدی کنده •
لیده بی یوضوتک لیوله کرنده • غلط ایتمش در • اوستاخ فرزعه در رستن ده
لفظ اولنمش در • اکثلکی اعتبار له کویه ح لطاف اولنور • نتد که بو بیتده •
ظاهر در • بیت قول پیغامبر شنو لیو اوستاد • کور عقل آمد وطن در روستا •
کاه اولور • واوی حذف ایدرلر • رستا در لر نتد که بو بیت واقع اولمدر • بیت
هر که در رستا بود روزی و شام • تا بداند عقل او نبود تمام • فرزعه نسبتهای
اعتبار یله کویی ایهلنر روستایه در لر • نتد که بو بیتده ظاهر در • بیت زاده
نبود از عدل و رهم چیز • شهری بر آسود روستایه نیز • نظامی که بو کلاینده
روستایه شهر ایچی زنداده کلور اندهٔ قهر • روستایی دیشدر اصحابت ایمیش
در • خدای خدای بر بسیط مرکب در • لفظ خدای که مفرد اولمغله
اضافتی صاحب در که • اسناد ترکیب اوزنه استی دیکلمایی ایدرلر • مثلا
عرب صاحب فضله در • عجم سیم خدا آمد در • ترکی کومش آستی در • نتد که بو بیتده واقع
اولمدر • بیت سر که ارزد لت ریخ خویش بتخ • کشور استی دیکی بر ده کشور
خدا در لر • نتد که بو بیتده واقع اولمدر • بیت بدرگاه تو سر نهم بر فرق •
زمین جمله کشور خدایان چین • اولیتی کمدی در لر • نتد که بو بیتده واقع اولمدر •
بیت زناده اشتی رایی زنده در سر آید • بکد یانوی فارغ از کد خدایی •

بنی یه مدینه وکند بالتذکیه • مهد الحدیثه فکانه یقول لبلد شمر لتنتهی شیخی که کند له صبی
فرح ارتیاحش نتد که بو بیتن ظاهر در • بیت ملک صوردی دهیاک قوتدی کنده •
لیده بی یوضوتک لیوله کرنده • غلط ایتمش در • اوستاخ فرزعه در رستن ده
لفظ اولنمش در • اکثلکی اعتبار له کویه ح لطاف اولنور • نتد که بو بیتده •
ظاهر در • بیت قول پیغامبر شنو لیو اوستاد • کور عقل آمد وطن در روستا •
کاه اولور • واوی حذف ایدرلر • رستا در لر نتد که بو بیت واقع اولمدر • بیت
هر که در رستا بود روزی و شام • تا بداند عقل او نبود تمام • فرزعه نسبتهای
اعتبار یله کویی ایهلنر روستایه در لر • نتد که بو بیتده ظاهر در • بیت زاده
نبود از عدل و رهم چیز • شهری بر آسود روستایه نیز • نظامی که بو کلاینده
روستایه شهر ایچی زنداده کلور اندهٔ قهر • روستایی دیشدر اصحابت ایمیش
در • خدای خدای بر بسیط مرکب در • لفظ خدای که مفرد اولمغله
اضافتی صاحب در که • اسناد ترکیب اوزنه استی دیکلمایی ایدرلر • مثلا
عرب صاحب فضله در • عجم سیم خدا آمد در • ترکی کومش آستی در • نتد که بو بیتده واقع
اولمدر • بیت سر که ارزد لت ریخ خویش بتخ • کشور استی دیکی بر ده کشور
خدا در لر • نتد که بو بیتده واقع اولمدر • بیت بدرگاه تو سر نهم بر فرق •
زمین جمله کشور خدایان چین • اولیتی کمدی در لر • نتد که بو بیتده واقع اولمدر •
بیت زناده اشتی رایی زنده در سر آید • بکد یانوی فارغ از کد خدایی •

زناده اشتی رایی زنده در سر آید • بکد یانوی فارغ از کد خدایی •

روبیچ پادشی در لر • کاذ آیقاری بر کمه در • بمرصه و بمرصه و سایر لرنده •
حالی بو اصول آله روزنامه در • بیت دهیقانه کند روستا خیج کوی دونتد که هو لانای
روبی نک قدستی سره الونیز بو بیتن ظاهر در • بیت ده و دهقه و در آله جمع کنند
عقد آتیی نور و یه رونق کنند • آخر نه کاف تصغیر لحاق ایدرلر • دهیک در لر • دهیقانه
ترکیبی سیه کویجاکز در • اونک آخر نه یای نسبت زیاده ایدرلر • دهیکان در لر • دهیقانه
معرب در • فارسیسی دهیخانه در • اصلی خانهٔ ده در • مرکبی علی ایدیجک ساده قاعده
تقدیم مضاف ایله ایدرلر • شاه یوردر • آخر قاعدهٔ اطرد • دکلدر • مثلا شاه نشانه در لر
اصلی شاه شاهانه در • مرد آزه شاه ایرلره شاه • شروان شاه • حد حال بویله در
خواجه سرای • بستانه سرای • بر بط سرای در لر • یونانده • حد مضاف الیه مقدم در • سایه
فارسیده خانه ریش همخانه در • اولآنا سعد الدین کاشغی حاشیه سنده سورهٔ عمر آیه
آخرنده تصریح ایتمشدر بو عبارتله الدهقانه رئیس القریه • و مقدم اصحاب الزراعه
و هو معرب انتهی • بیت چو آید بخت دهقانه در کرباغ • دلش مایل شود بر صحبت ترکان
کند شهر در سمرقند اهوب در • فارسیسی شهر کند در • اصلی کند شهر در • مضاف الیه تقدیم
اولنمش در • سابقا تنویر اولنمغله اسلوب اوزنه شهر یار یانک رسمی در که سورهٔ
مذکوره • اول اولمغله بار یه ایچون بنیاد اولنمش در • این خلکانی یه تاریخنده بو یله بیان ایتمش
در • عباریا بودر که بعضیها نقد اولنور • آنه شهر اسم جاریه اسکندر وقتنده قوصقه لریا
اطباء ارضاه دلت هو لاء طیبت • واشاره در لر نظاهر حتی فاسکنها ایاه فلما طابت

بنی

که با نوح که هذ لکبی و کب صد • بر جزی که در • اضافی میان خانه لیله که • نکن فرق بیاض
اولند و غی یعنی تعیین اولنور • بر جزیی حه با نوح در • اضافی نیکونیک • نیکده فرق تعریف
اولند و غی مجلد ظاهر در • اما لفظ هذ لکبی که مرکب اولا اضافی صوفه آیه در اضافی
ترکیبی سی کند و کلجی در • ثالثا که بو بیت ظاهر در بیت آمد بوف که فی سوم •
کفتم تو بر و که فی خوف آیم • آی اسم فاعل در آمده ده • اضافی اصلیسی مطلق کلجی
در • اما حه تعالی نک • علمی اولاه هذ لکبی و اولنده • ولکه وجوه ظهره نه کلجی در ضد یک
اضافی ترکیبی سی اولا تقدیر جه بنفسه فارجه کلجی یعنی بذاته بوجوده اولجی در • اما •
قوله الذین در آی • اطالب عالیه اولو کتابنده • بو اضافی تعریفیه ایلمش در • عباد یوردی که
بینها تقدیر اولندی • و قریب قوله اللفظ یعنی فی لفظ واجب الوجود • قولنا بالکتابنده
هذ لکبی اصدر بهذا اللفظ • فوزلی • و هو وکیده و لفظین خود • و اضافه قولنا
الشیء و نفسه • و الثانی قولنا آیی • و اضافه • جائیه • این بنفسه • و قولنده لا بغیره •
جائیه • و المراد • من هذه الجمله الوجود • فصار قولنا هذ لکبی این بنفسه • وجه وجود
بهو اللفظ المطابق • لقولنا • و یجب الوجود لذاته • انتهی • بحر الغرائب صاحبی
اضافه هذ لکبی • و یجب اضافه • هذ لکبی ده فوق ایتمش در • غلط ایتمش در خانه
خانه کلکده خانه اطلاقا منزل در • ان نک اولسوه سایه صیون نک اولسوه نک
بو بیته ظاهر در بیت زنبیل اندر زی زنبور کل ازدور • مشبک بینها چوه
خانه زنبور • کار باخانه سر آی خانه دید و کار به بو بحث کیندو یه وطور زنه منزل

اولد

او لدوغنی اعتبار اولنور • خانه لغة مشترک در • اضافی لغویه و صناعی نک بیانی کچمش
در • خانه خصوصیله منزل آدمه دیورکه اکه ترکیجه اوه دیرلر • اوغلنجه یه تا نقل
اولنمه در • اضافی عامه و اضافی خاصه • مرکبات صناعیه نک بو تا نک زیاده سی یوقدر
در • دستوله نه • و انکستوله نه • چارچوبه • و بونلرک کرشانلنا نک زیاده سی
سی اضافی عام ترکیبیه • اضافی خاص علمیه نقل اولنمه در • اما کلمه یه غرضمه
بو تای نقل نادر در • اولو اولورده در • میانه میاه مطلقا مابین در میانه
خانه و سطک که چاه اوره در کی • نقده قاپی دکلدر • اسمی در خانه نک عربیه
سی بیت در • عرب وآر دیدوکه عجم سرآی در بیت سپیده دم شده
لم فجم سرای سرور • شنیدم این بیت تو بول ای الله ازلب جور • اخر نه کیی یایی
کاه اولور حذف ایدرلر • سرآ دیرلر • نتکه بو بیته واقع اولمشدر بیت
بزاول کلبوز لونک کوبینی بر بستانه سرا کورمکله اطراف جنت کبی بیلک
دستانه سرا • بستانه سرآ و آرف اولاه بستانه دیرلر • بیت
حافظ تو جام مطلب جام می بخواه • کین بود قول بلیب بستانه سرآی جم کدام
اطلاقی قرار در کرکه روزنه نک اولسونه ی کرکه بت کده اتش کده کبی
کرکه اولماسونه ولدی کده کبی نتکه بو بیته ظاهر در بیت اه در زبصدر مای
ایام • ولادی کی شد • سرانجام • بو مرکبات صناعیه نک اخر نه کی تا اضافی عام ترکیبیه
اضافی خاص علمیه نقل اولنمه در • بو تای نقل آخر کلیه خصوصدر • اول سپیده در

کلمه کلک جزء اوّلی واقع اولد • اولنده ما اولمز کدا خذا در • کدا یا نونده در
کدایی در • کد، خذا یی کده یا نونده در • کدا یه ده نون رکنز اولور قا پوسنه
کلدو کدنه اوتر و کدا یی وشاک در • بوند، غی • آی • خذ آی ده یکی آی کبی در
کدا یک کافی اصلنه کافی یه یاپیشدر • تر کیده کاف عجمی ایله استعمال اولنور تذکور
ما یی نقل ایتمز اولند و غی حالنده کد، لاصق اولور • نته که بو بیتده واقع اولمشدر
بیت چو لند کنده نانوا نه بدید • بد یاک کد، رفت باید کشید • کنده بو اولمق
حرکه اخر خصوصه اولمایه نیز که اوله دار آغاجنه در • ما یی نقله مذکور اولمشدر
بو تفصیلدن کدا یله کد، نک فرقی ظاهر اولد و غنلنیز کیچه یله خانه نک کدا نک
فرقی واضح اولدی • خانه ده خانه ده بنا یعنیسنه در • و فی صیوانه اولمیانک اخرنه
خانه در • کد، ایله کده، یعنیسنه کلدر • فی صیوانک • اخرنه اختصاصلر
ده یوقدر • ها هیئن • ها نه لسانه فارسیلر کلمه یه تسکین ویرر • طور دیکلر
عجم ها سنه در • نته که بو بیتده، واقع اولمشدر بیت کردم بر لوچه بر چم خویشتن
طاوه • ها نه این حکیم طالع اسعد من ناک هیئن کلمه یه تحریک ویرر و یحیص ویرتمز
یورین • نیز طوت دیکلر یه کلمه عجم هیئن در • نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت
چو بشنید زال این سخن گفت و گوی • بجم گفت هیچ جان به خویشتن جوی • ها نه
ده تسکین هیئن ده، تحریک یعنیسنه بو بیتده قایی ظاهر در بیت ملک باستد
دکی هیبت تو گوید ها نه • زمین بجنبد اگر خشم تو گوید هین • مقام تخذیر ده، در

استعمال اولنور • مثلا صاقین اتمه دیکلر یه ده هیچ یعنیسنه ویرمز • نته که هولانای
رومی قدس سرّه العزیز کی بو بیتده واقع اولمشدر بیت هیچ بجا روب زباله
که یی مکنس • چشم را از خس پر کاه پاک مکنس • ها نه ده فی اول یعنیسنه استعمال
اولنور • نته که هولانای مزبور کی بو بیتده واقع اولمشدر بیت ها نه ها روحی تحریک
کی کنید • چونه که کاواره ده یاک فحکم کنید • خشت پیش خشتین پیشین خشت اولمز
آخر بقایاده در • نته که بو بیتده ظاهر در بیت ای از اول هی شکسته اگاه درست
و عکلت تر آن نه آغزنه خشت • و بو مصراعدن ظاهر در مصراع اوکی ده یی خشت
دانسم • اوکده دیکلر یه عجم از خشت در • نته که بو نظمده ظاهر در بیت
بیا آه مطربانه جرعه طفر وش • چو طفلانه بیک بنواز هوش • نوآیی که تعلیم شد
از نخست • بزه جوید آیا ز گوید درست • نخستین یعنیسنه اولکی در • نته که بو
بیتده ظاهر در بیت نخستین صبح کافرنی فروغست • سیه روپیش باورنش
دروغست • صبح صادقه دکی صبح در • عجم ده دمیز در • نته که بو بیتده ظاهر در
بیت بگیتی بایدت خورشید رویی • چو صبحه دمیز کن راستگویی •
نخستینک اصلیا نخست در • یانک سطوتی نسبتله اکوه در • نونک زیاده سی تاکیدله
اکوه زیاده اولمشدر • انگشتریه یوزکدر • نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت
بهار و هنهای چو انگشتریست • ساقه از بعد یعنیسنه انگشتری • انگشتری اصلیا انگشت
در • تانک یه یی حذف اولنور • لفظ وکیت در • یه جزئی انگشت در • یعنیسنه

دستگاه

بر اوّل در • یای وحدت تر در • معنای تنصیص در • باش بر اوّل نکشتی در •
سایر یای تمنّا کر اوستد فضل اولد و غنده اوتره • ویوزو کر انکشتی یا کاف
اولی بر اوّل نیستی اولد و غنده اوتریه در • بو قاعده بتمایاه اولنوبدر پیش
یای عجمی ایله اوکدر • بتمایا پس در کر معنای اردم در پیش جرمات سنگ یه ایله
بویسنده اکلاتور • بیت چپ و رستت و پیش و پس و زیر و بر • زنخابت روی
بدسر سر پیش یای ی ایله زاید معنا شد در • بمقابل کم در کر • معنای ناقص در •
پیشکی • و پیشک معنالری بویسنده ظاهر در • بیت ربّنا یاه اولوکز زصد کونه پیش •
بخونهای رزّین زماند پیش • متعلق اولاه اینی کشی اوکدانوب ایشلد و کنده ل
اوتره و اوکساه مانسبح پیشه در • افزونه غی • با افتصاص اچوه در • روز •
ه پنج • هفته • وسنه • اولاه ماکین پیشه یاه بنایه ایله اولیچی میشه معنا شد
در • پیشه نکده • و پیشه نکده • معنالری بویسکه ظاهر در • بیت در قلب پیشه •
بتیوزدن پیشه ء ماست • مردی و هنر همیشه اندیشه ء ماست • هوشیار در
جرمان شکاری کیره • مردان دانند کر ان هم از پیشه ء ماست • پیشانه آلندر
نته کر بویسنده ظاهر در • بیت به پیشان ارش دآغی بر کشیده • چو خطی بر خطایی ء
بر کشیده • افزنده غی با نسبت اچوندر • الف و نون تاکید اچون زیاده اونمندر •
کیبانه ده • و خسروانه ده • و زندکانه ده • و مزدکانه ده • زیاده • اولنده و غی •
کبی لسان عربیه ده پو الف و نون نسبتی ده • مبالغه اچون زیاده • اولنور • مثلا •

ص

صاحقلی قابه کشی طبانچه در • ربانچه • وصیه لانچه اولاه الف و نونه ده مبالغه
اچوه در • آلندر پیشانه صید و کاکی یه باشک اوکنج اولد و غنجی در • صدر قبه پیشکاه
در • اهل قبک • مقدّم ناک • فیلچی اولد و غنجی • و کاه قی معنا سنه در • قاپویه نه
در • کاه تخت یه نه تختکاه در • پیشکاه ک • معنالری بویسنده ظاهر در • بیت
تراد رسر ندیبه ش آهی دهم • بهندانذرت پیشکاهی دهم • پیشین اوکدوکی
در • مقابلی پسین در • معنالری صکره غی در پیشد پسین تخت ایله تختین کبی در •
اولیه نمازنه نماز پیشین در • معنای ترکیبی بی اوکدوکی نماز در • کوندز قلنان
نماز کر • اوکدوکی قلنان اولد و غنده اوتره • اوکه نماز پیشین در • فرقه
کاست پیش کم فزون ارتوق در • نته کر بویسنده ظاهر در • بیت زیرکه
فرقه نبود بهومان بزور • چو سود از فرق نی چو برکشت بهور • اصلی افزوده
در اسم در • افزوده ده معنالری ارتمه در • اولنده الفی حذف اولنمش در • مقابلی
کاست در معنالری ایکسک در • اسم در • کاستن دن کر معنالری ایکسلمک در • نته کر
بویسنده ظاهر در • بیت شمار لسخن کاست باید همی • ره خویشتن خواست باید
همی • افزونلر پیشک فرقه وار در • ارتمه غلر زاید اولاه نسبه افزوده در •
ابتدای زاید خلوه اولاه افزوده • فرقه در پیشین در • کلمه کاستک • فی فرقه وار در
نته کر فرقه وسنیک بویسنده کر این یامن مفتوح اولنور شاکیه • اولنده سویلنمش در
اکلاتور • بیت کناه این یامن بدبخت دلست کر • اولاه یعقوب کم یاد و کاست

اکثر ایشان ناقص اولانه کاشت ورزی • ایندی دگر کسک خلج اولانه کاشت ورزلو
اتاکم ورزنده که بویسنه • ورقه اولیدر • بیت کلر ایدر نازیکی رز سوکم نیست
ولیکن هر وفا ثابت قدم نیست • کم پشکک بقایا ایدوکی بویسنده ظاهر در بیت
بشهر این مثل شهریست عالمست • که هر کس بفکر خویش روزبه کم است • مجازدر
کم ورزنده که بویسنج ورقه اولیدر • بیت رحمی بحال مانکنی زاده سیب کم تو •
ارشال این شکسته دلانه کم ندیده • کلمه تر اوله تنفیذ ایدر • ایدوکلکه مدلولی
ترقی ایمناسن ازاحه ایدر • ایکنده حه ورخاص اولیر • کمتر صد • پیشتر ورزنده که
بویسنج ورقه اولیدر • بیت زکوة مال بدر کند که فضله روزی • چو باغبانه
بیر و بشتر حه ایدر انکور • فروتنه ایدر • نته که بویسنده ورقه اولیدر • بیت
چو کرد ورزی دولت برتو بار • فروتنه باش همچو شاخ پر بار • ه
بنده ماتی • بتی وکب ایدر • بیر جزیی بودر • ایمناسن یکنه • نته که سابقا بیاض اولمشدر
بیر جزیی تودر که اوله تنفیذ ایدر • اونکله • ایمناسن بیتا تنفیذ اولمشدر
مذکور وکبک ایمناسن یاکندر • بالفعل شتر که ودر • بیر ایمناسن ورقی اولوب • ورنته که
بویسنج ورقه اولیدر • بیت دلدار و ایدر دلو جانکر دل بعقوبند • سیب وبهو انار
بتر تیب لفظونشر • مهتر وکب ودر • بیر جزیی تودر که ایمناسن بیاض اولندی •
بیر جزیی مده ایمناسن اولودر • بقایا که ودر که ایمناسن کچی ودر • نته که بویسنج ورقه
اولیدر • بیت چو از قوم یکی بی حرمتی کرد • نه کز دل منزلت ماند نه در دل

مل

نی دیدی که یک کاو علف خوار • بیا لایدیم کاولاده دیدل • مرتک ایمناسن اولودر
کمتر که ایمناسن کیچی ودر • سرخوش شول کمسه در که ایچدوکی سکره حه
باشی قزیشی اولا اتاده اوچ حد ساحی وارمش اولیم حد • ساحی وار حوقع • ملاح
اولکه ایست ودر • خمر وکه بویسنده • سرخوشلر ایسکی قوچی وار حوقع ظاهر در • بیت
خوش اولده مرا که پیشی بود یکه ایست وکیم سرخوشی • جهانی پر شود تاریک چون دیده
باد آرم ازان شبها • سرخوشی وصف مرکب ودر • صفتیا موصوف ده بر جزیی
سودر • که موصوف در • بر جزیی حه خوشودر که • صفت ودر جمله ده مرکب وصف
اولمشدر • مذکور کیفیتیا تکیف اوقصن کمسه • سرسام کبی بوجنس مرکب • حه
کاه اولور صفت مقدم اولور • سیکسان • سیکبار • لاغر میان کبی • بیت
لب لاغر میان بکار آید • دوز ایدیلن نه کاو بر واریدی • بوجنس ترکیبلر مرکب •
مخصوصه • کاه اولور • یاکی بوغرحه رعایت ایدر • مثلا غماز کشوحه ودر
موصوفه تقدیم ایدر • نته که بویسنج ورقه اولیدر • بیت کلور جمله ده بیسنج ایچی
ودر • نته که بویسنج اولا ایمنایه کلدوکی ظاهر در • بیت بنوه از فرنیاز که ده واز
بجز زلی انجالین دین باز • باز که باشی کاه اولور • واوچ بتدیل ایدر • واز
ورکی • پرواز ودر • اونه نذر • اصلی پاز ودر • ورواز • اونه نذر اصلی
در باز • ودر • اولا بونک قیاسیدر که قنات کبی • اولمز • ایچوحه طور • یا بلی ورواز
ودر • اوغرنه غنی یا ایمنایه عام ترکیبی • ایمنایه قاضی علی • نقل ایتمشدر

بونامی ایضاً سابقا بیاء اولنمش در • بحر الغرائب صاحبنک جلد ۶ غرایبنده بو یولدر که •
چوقلق اصلنی بیاندر • بلا باء حید کلمه سی قوشدر که ۶ بچ صفتدر • وحشی در بلا باء تلی
چاقر بچ فوج ایتمامش در • صفتی ناه ۶ بچ • چاقوکی اسمی در • پروازی طغانای ح
که هپ اوزنج چ فی اورر سنقر اولسون • بلا باء اولسون • شاهین اولسون جله سنه
چ فی اطلاق اولنور • حضو صیلد سنقر کی و شاهینک اعلاسی خصوصیله وارور •
شاهین بیتی سابقا مذکور اولمش سنقر انور نیک بو بیتی مذکور در سبب
سنقر بهند ستانه شد • طوطی بیلغار امده • شتقار سنقر کی اسمدر قازیط
قاز لفظ فارسیدر • نته بازکی بیانی ذکر اولنمه • بیتی ظاهر در بطلک قازکی بیلیر
بر جنس در • وحشی یسنه کی تذرو قازدر • عجم بط در • نته کی بو بیتی واقع اولمدر
بیت • درشکم بازکی چنبری فطراسی • تذکی ۶ جاه تذرو بطراسی کوسفند بیش عجم
بونامی کی وحشی جله سی بر جنس در • کوسفند ابلیس در • عجم وحشی تیس ابلیح اولیجی دیوه
اولسون • کی اولسون • ارکلی اولسون وحشی اولسون • کوسفند در • جله سنکی اورنامشتح
اشترکی اوصفه خنیکی اسمی در بیت شنبده ای که به قصاب کوسفند کفت •
ورانه زمانه که بخنجر سرش زنی بیدید • چرا بهر بی خادیل که خورده ای بیح
کس بی بیم خورنج به خورا بهد دید • اینشی خصو صیلد قیق در ابلیح اولانه اینشی
در • نته کی بو بیتی واقع اولمدر بیت کوکل از نهیب عدل تو اندر و بار تو •
از بیم میش بود ز کبود و شکار اشیانه • بحر الغرائب صاحبی کوسفندی میش دیه

فوج ایتمیوب ایکسنی ده قوبونله تنبه انتدر • قویونه دریسنده اولانه بیتی بح
دیدوکلری بیتی نسبتنده اوتری در • بانسبت ایکونه در • نونه تاکید ایکونه در • نته کی
مکرر ۶ ذکر اولنمز • بونامی اوزون اصفهانیجه کچی کلدوکی دشتی اولانه قویونده ح
اینش در • ارکنه که کاوبیشک اصلنی بیانه اشتکی ذکر اولنه کرکدر • عجم عین •
بیجی نامی ضمنیسنده ورآیه مرحله نامی سکونیله بیانه قویچی در که ساده تکبیدر اوکاری ح
قویچی در • عجم دشتی نامی ایله ایدوکی بو بیتنده ظاهر در بیت بینکلنه نیز •
بیاز بدچنک • چو در کوه بر عجم باز ده بلنک • عجم عینک ضمی سیله اولدوغی
بو بیتکده ظاهر اولور شعر شهنشاه عادل که از عدل کرده • به پیش قویچ
شبد غرّه وعزم • در ایام او اهل فضل و صلاح • بر آسوده اند از غم و رنج
وکرم • کرم کاف ضمی سیله قنقوردر • قوچ غنم دیکدی بو بیتنده ظاهر در بیت
مرا کر بخوانی بر شاه جهان • چو عزم ژیان باتو آیم دمان بزرنگ بونامی کی
وحشی ایکسی بر جنس در • بز اهلی در • رنکی وشتی در • بز اهلی به اطلاق اولندوغی
بو نته ظاهر در بیت بیاز بز اچوکیده آخرینی خراب • بیاض خود رو دوه کوی •
قصاب • یا باء بچنک که ساده تکیچ اکار یا مدر • عجم رنکی در • نته کی بو بیتنده
ظاهر در بیت بنفشه نوکه بید قدنک • تهی کرده صحرا چنین زار رنک •
رنکلری وفی اضافی وارور • سابقا بیاء اولنمشدر • خرکور بونامی کی وحشی ایکسی
بر جنس در • اهلی سنکی آدمی خور وشتی • سنکی آدمی کورمز • خرکوره بچ

اشکر ور • نته که بو بیته ظاهر ور بیت گوش فر بنو وش د باک گوش فر • کنایه
سخن زلور نیاید گوش فر • کور کی تو رکیس تو لاه ور • نته که بو بیته ظاهر ور •
بیت کور سار و شیر زهم بیه تا زو عزم تاک • پیل کام و کرگ سینه زنگ باد
کرگ پویه • بهرام کور صید و خنیاگ شکار نه زیای اشغول اولدی و عنجی زکالبن
اولنور بیت کور لر اولار کن بهرام کور • کور که نیچه صید قلدی اینی کور • باک
نوشته اصلیه کور بهرام کور • که دست کرم به زبان دیه زور • خوک کرلنه
بو نامکه ده فی ایکیس یرجنس ور • خوک اهلی تنک آدیه ور • نته که بو بیته ظاهر ور •
بیت خوک که دندانه کرلزیی نمود • طوعیه شد زکرلزیی چه سود • کرلزی
تنک آدیه ور که آزیلو اولور • نته که بو بیته سابقه فهم اولنور • علامه یتمه سین
وسنانه نیچه یرجنس اولدوغندن اوتر و بهادر لریچون تشبیه ایدیلدی • نته که
بو بیتده خاصه ور بیت کرازه بر آمد ساه کرلنه • ور شتی بر لفزنده صفیر تان
کاو کوزه بو نامکه ده فی ایکیس یرجنس ور • کاو اهلی تنک اوبدر • کاف عجمی ایله نته که
بو بیتده واقع اولمیدر بیت بذیرفت مژه یاز وساو • ناکه آزیده کاو باشیر یاو
کاف عربی ایله یازیلمشدر • کاو • که وحشی کاو یاخود اکا نسبت اولنور • اوندن
ور • لفزندن یا معنای عام جنسنده معنای خاص علی التعقیب اکوزه ور بیت کی کاو صید
شوکت وحشی بشنود • بر خونش تیغ وکی نشنهد هیچ نام • کاو وکاو کاه • اولور الفی حذف
ایدرلر کور لر • نته که بو بیتده ظاهر ور بیت تر لار جماه نی نیازی وحید •

ماه اولدر • اول دو چار پا جنسنده بر حیوان اولیکه خایه ده ساه فارسیه دلی ور که

ماه اولدر • اول دو چار پا جنسنده بر حیوان اولیکه خایه ده ساه فارسیه دلی ور که
ماه کوزه ده شتی سنک • آدیه ور ترکیده اکا صیغر کیکی
در بیت شد بر و بیت چو شاخهای کوزه • بهر یکی شاه چار طاق بوزه •
قاره کوزلر نی آنک کوزینه تشبیه ایدر لر بیت دو چشمش چو چشم کوزناه سیاه
وکیلنجه بر از آنشتی کاه و کاه کاو میش کوساله کاو میش و کیک ور کاو کی ده
ساه ترکیده صو صغریه • دیه و کاو بنک اسمی ور • کاو اسم جنس ور • صو صغریه
اول جنسده بر نوعه ور • اول سیده نقطه کاو کی اولکه اطلاقی صحیح و مرجح •
شاه بهای وار ور • اول جنسده که بو نوعه کاو فو چه لهای ور • اوده بسلنور •
ضدیت لنور • ور منو وجه دشتی ور • بچه آیاق یاپانچ کز ر مسته یکلمز کوریکی زتمز
بیش چنگلی عمومی وار ور • اهلی یو وشتی به اطلاقی میاه اولندی • اناثه شتی
اطلاقی بو بیته ظاهر ور بیت بدل ایدش ناسکالنده بیش • بیکدن پس لشت
وصبا و بیش • اول سیده مذکور حیوانکه میش نسبتی جائز اولمش ور • کاو ایکیز اهلی
بیش کاو ور • اضافی ترکیبی سیه کاو کی بیش و مکدر یعنی اول جنس باکره • اولمغله ایله تقدیم
اولنمش • واسم اولمش ور • ساه فارسیه بو قاعده ایله شیوعی سایه میاه اولمش ور •
کوساله نک • کی اضافی بوزاغور ور • اهلی کاو ساه ور • اضافی ترکیبی سیه • بر باشی
بچکی مش صغر ور • کاو کی ساه اضافتی اول اضافی لفاظه اکوزه ور • لفزنده کی نا یا اضافی
عام ترکیبی ده اضافی خاص اسمی یه تقدیم اکوزه ور • چار چو به دکی نته که ماکر ا میاه
اولندر • اهلی دو چار پا جنسنده بر حیوان اولیکه خایه ده ساه فارسیه دلی ور که

یه تجی او لیانه او ل غینک ده دور ده • ایکنجی اوزلیسنه اعنای آت و اولاید و یکیوزنده
ظاهر در • بیت • ده ده و لام هستند ازین شیوه فرده • که کاری ندارند جز خوردن
و خوردن • ایکنجی حبش چار یاده اید و یکی قوش جنسنده ده کلمه اید و یکی بوسیده
ظاهر در • بیت • شبی فیل کوه ماه پنهان شده • بخوابی ندروده و غ وده اوچ وده •
ده هوفی جنسنده اید و یکی بوسیده ظاهر در • بیت • نه هر اوی زاغ ازده
براست • که ده و زاغ هی زاغ یه بدیه راست • بحر الغرایب صاحبنک جلدیه غرابنده
بر یی بوده رکه • ده یه تجی سیع اعضاسنده ده و اوچ یه تجی قوش و یک اولوده عشق اوزه
• لام شست • لام لغه اشتر کوده • یه اعضای سابقا بیاه اولندی اعنای آلغوی قوزاغ
ده اوچ جنسنده اولسون • عینی یدنجی سنده اولسون • لغه اشتر اولدیغه ده • نته که بوسیده
ایکنجی ده اکلاه نوز بیت • غ زلفش یاکی و آهیت کوغرشنده و مه و آرده • سر زلفش
یاکی شستت کوسینه فرقی کیده • یای کریشن طوتدقجه باش یار ماغده شست وار •
نته که بوسیده واقع اولیدر بیت • بدوزده ور زماه یی اسماه یاتی • یکماه یتر یکشاه
از شست • نشتر ده شست وار • نته که بوسیده اکلاه نوز بیت • چو فصاده
ده که چاه صوده ش • فلک یکشوده از زهر ان خورشست • الغشده شست وار
نته که بوسیده اکلاه نوز بیت • چو شست اندشت آمد بدیدار • چو هفتاد آمد
افتاد آلت کار • چرم کیخت اویم بلغاری • چرم عجمی ایله کوزده ور • کیخت یمک ضمی
سیله خام وریدر • نته که بوسیده ظاهر در • بیت • فلک چنده که دیک خاک زکشت

زفت

زفت از خوی او فای چو کیخت • اویم سختیاه در • نته که بوسیده ظاهر در •
بیت • باد یاپاز رسمیل نسیم • ساخته کیخت زمین زار اویم • بلغاری صوزیه در •
دیار بلغاره که اقلیم تاتار ده • هر شهر کی اویه در • انشای اولوغنده اوزی بلغار
در • یا نسبت ایچوندر کلغاری یه و یکی یا کبی اولو رنگ • اهو و فکنار یچکنه نسبتی
اولوغنده اوزی و کلغاری یه در • لسانه فارسی ده • هر چیچک کلمه در • مثلا
زنبق چیچکنه کلمه زنبق در • نته که بوسیده واقع اولیدر بیت • کلمه زنبق ولیکن ناشکفته
اینه یاسمین ولاله شکفته • فی عضاء بوره وصفنج وشدش اولو بیتی • جاه دولاه
جاه دوه حیوانیدر که • هر ده یی ده واردر • نته که بوسیده ظاهر در • بیت
کر بجاه زنده کیست حیوانه دل • زندگانی تو چه دهی جاه دل حیوانه • جانوره
دکلمه یی بو اعتبار اله در که جانی واردر • جانه در لفظ فارسیدر • نته که بوسیده
واقع اولیدر بیت • مبادا هیچ سر مرغانه از لانه شرف دارد • که پستوانه خود
و جانور نیاز دارد • تریکه و لوح ده استعمال شایع در • بیت • نصورت کم نیازد یچ
جانوره • صفحه نازک در زده یی جانی وارده • زبانه نامدر • در لسانه یی بیتی
فوه اعضاسنده در • تریکه و لوح ده اول اضافه بویله تعبیر اولندر • مثلا تریکه جانور
دب فوره در • لج جانور در • هنر در که • اعضاسی هنر لودر • بهره در که
اعضاسی جبی لودر • پیله در که اعضاسی پیله لودر • پیله چرت • آلتی در پیله در •
چچی در نته که بوسیاقده ظاهر در • بیت • زباه در ده نامه از یی فرده اند چیست

کلید در گنج صاحب هنر ● چو در بسته باشد چه داند کسی ● که جوهر فروشست یا پیله ور ●
پیله لغة مشهور که در ● کوکو لوح پیله در ست ● کوکو لوح قوره نه کوم پیله در ● نتکه
بویسنده ظاهر در ست ● جامه یکه در که چی پوشند ● روزنامه کوم پیله نامیده ●
کشور دیگر در و خوانده در که ذکر اولندی ● کشور لفظ ترکیب در ● اصل کشت در
در ● بعد التر کیب تا حذف اولیدر کشاور ● زده ● حذف اولندی غین کیم یعنی باغ
اکوب یکوب اوتور دیمکدر ● روزنامه روز + نامه در که انسان خصوصا
در ● سایر حیوانات اولمز ● لسان عثمانیه که انسان طائفه در ● جامه روزنامه
اور تاسنه ذکر اولنان وجه بویسنده ظاهر در ست ● بیرم زاده ورقتم یاکه ●
یکرمی روزنامه رابتیره لیه یاکه ● روزنامچه اوزرینه فقیر بویسنده ظاهر در ست ●
قدیمه سرو تو دانست ● ولیکن روزنامه ● سویله یه سرو روزنامه شوکه قدر اسازم جامه ●
عثمانیده مذکور اسمای جامدهدن اولانه روزنامچه در ● رفتن دهشتناک اولمغله روزنامچه
عثمانیه دور ● ایدیجی در ● سرو روزنامه دیکه آب روزنامه دیکه روزنامه ● بو عثمانیه در
جامه عثمانیه اولانه روزنامچه دیه اشتقاق اولنده در ● جواز جه عثمانیده در در اولور
اول اعتبار له جامه یی کور رسن چونکه یکرمی روزنامه اریه در ● نتکه بویسنده ست
هزار زاده ساکه دوچنه حواله ● که دریا یه کندی قطره آب ● روزنامه یه ●
زشتیه خط ناکه ● تو زاده یک قطره دریا دکین خاکه ● رایج عثمانیه روزنامه ● نتکه
بویسنده واقع در ست ● عماده نقد حکمت عین شد روان ● بحکمت منم بر همه پیشوا ●

اصیا

اصیا اولنده در که شهر و اکثر روزنامچه یه عثمانیه در ● شهر و التماه محمده شول نقده در ●
که کچه سی شهر اکوکه حکیله اولنه ● اصیا کم در ● حکم شاهانه یه بلیغ تا حذ اولمق اولی اعتبار له
شاهد نسبت اولنمشدر ● تقدیم منسوب الیه دکیکه فرانسه یه شاهانه در ● نتکه کتاب
بیاض اولنمشدر ● بو تفصیل شهر و اکثر عثمانیه تعریف اولندی ● اجمالا اشارت اولندی
شیخ سعدیه نکه بویسنده نیچ واقع اولمش در ست ● وجود محدم دولنا شاهانه زر طلبست ●
کوهر کچه کر وده قدر و قیمتش دانند ● بزرکی زاده یه تا اولنه شهد اولماند ● که در دریا
عزیزش همچو نشانند ● دریا عزیزده حرامه ● اولوشاهک حکم کچمیه دیار ده ●
شهر و اول اسنوب در ● روکه حرف استقاقیه اولنده در ● صیغه یه مشترکه در ●
اوعضانه ده کلور ● نتکه بویسنده بیت بولنده رجماه تو به کن ● پیش اولنه
روزکه رجماه ندرویه ● اسم فاعل عثمانیه ده کلور ● نتکه بویسنده واقع اولیدر بیت
ماه اتیه دولت بود چو ه کل ● که آب اتیه روز و دولتکند پایدار ● بو عثمانیه اولنه روکه
اصیا رونه اولنده ترجمه اولنمش در زو و اتیه دنو که عثمانیه تکه اولنه در ●
در ● نتکه سابقا ذکر اولنانه بنیده اکلانور ● بقایا کیچه در که عجم دیه در نتکه بیت
معشوقه که دیده دیه بینند ● آخر به اولنه که سیه بینند ● زیبا یه شست خرقه ساله فرسوده ●
چو طفلانه زود چشم و دیه فشنوده ● بزرکی عثمانیه ناقدر ● تکه اولنه اکا چکر در ● تاج
وصف اولیچی اولنه دکلر اولور ● بنقد وصف اولیچی اولنه کمک اولور ● نتکه بیت
بزرکی تیغ سختی در ره ماه ● تا نبری فاتح ترک ناکجاه ● بقایا کنده در ● تنقوذ یه

یوقا اهمالسنه که تورکی اوکه چونکه در • تورکی دیلی اوزره بحث و تعبیر ایدرلر • زبانی
حاقنده توصیف ایدرلر دیمکدر • بیت اسدی • هر چند زباندهٔ تیز یافت • هوسدن هم
نتوانست شکافت • بو توصیف دیلی تیز یافدی تشبیه اعتبار ایلدوکدر • دیمکدر که بیت مذکور
ظاهر در • حدّ تلوکشی ده صوغی بحاز تیز در دیمکدر که بیت دکوچ یاماق فوچ بخش ویاماق
بیانک صنعتی فوز فوچ که طبعی تیز دیمکدر • رابع اولین نیده لسانه ترکیجه بحاز ایکی دیدکاری
کبی لسانه فارسیجه حاد کندو در دیمکدر که بیت فرومانده ام خیره در کار خویش • که بینم
همی کند باز ار خویش • لسانه ترکیجه حاد بحاز اسریه کچردیدکاری کبی لسانه فارسیجه حاد
تیز در • دیمکدر که دوکی اهمالسنی بیلمدن نوکر اولمامق واقع اولمدر باید شاید باید
کوکی اهمالسنه در • بایلتمق وده فشتق در • فحم کرکمز دیدکلری کبی باید در • دیمکدر که بیت
بباید فال بد زو خویشتن زد • که تا نیز بیت قول دوه در زه زد • بای دیمکدر ایله در •
بای عجم ایله اولیجق کوی اهمالسنه در • بایده وده در شاید یارر اهمالسنه در •
شایلتمق وده فشتق در • وب لابی دیدکلری کبی در • دیمکدر که بایار یاغمور • فحم شاید در
دیمکدر که بو بیت واقع اولمدر بیت نشاید نقش بر طاووس کرده • نه دانش پیش بطلیموس
کرده • اهمال وارد دیدکلری کبی حاد بحاز لسانه فارسیجه حاد شاید در دیمکدر که بیت
بهر پیشه کماه بد که عالیست • شاید که پلنگ خفته باشد • دستاه دستاه دستاه
دوقول حیله و مکر اهمالسنه در دیمکدر که بیت بحیلتی کز سپهر بگذشت و مهر زآه • دیمکدر که گفت
که دیو زال زر کی دستاه گفت • رستمک اتاسی زال در • دستاه در بیت
مذکور

مذکور در لطافت اول اعتبار اولمدر که زال یاد دستاه بر بیت اطلاق در • ولد شاه زال
دوقوچ اهمالسنه در • زالک بر اهمالسنه کلدوکنی اعتبار جایلیق بوسبیله شمس فخری بیاض
ایتمش در بیت کچ بخشش زر ملتفت شود آه کو • یکانه جمله چو رستم بتیغ داد
چو زال • رستم اتاسنه نسبت ایدوب رستم دستاه نادر لی • رستم زال دیدکلری
دیمکدر که بیت جمال دینی و دنیی شاه کامکار که هست • هزار خاتم طایی هزار رستم زال
نظم ترکی بای کبی قایا پاشاولد اوغلی • نیلدی اسفندیار • دیمکدر • دستانکن
اوغلنی کندویه نسبت ایدوب رستم دستاه دوکاری تلمیح کندویه اتاسنه
اتاسنه نسبت ایدوب دستاه سام در دیمکدر که بیت نشسته است بر دست دستاه سام
کمر بسته بر در کهش خاص و عام • دستاه تانیتک اصلی دستاه در • الف حذف اولمش
در • اهمالسنی قصه در • هزار دستاه وده بحر اولمامق دستاه بو اهمالسنه در مذکور
اسم کوکب بلیدیکی بکزر بر قوشدر که اوکه بالکز هزار دیمکدر که بیت
صد هزار لشکر شکفت و بانگ و غریو بر خواست • عند لیبان راه پیش آمد هزار راه
راه شد • عندلیب بلبل در مذکور قوشک بلبلک غریو ایدوکی بو بیتده ظاهر در •
بحر العجایب صاحبی کیکبن فوچ ایتماسی در غلط ایتمش در بیت نوذر هوشنگ
تیز لسانه فارسیجه شول اهمالسنی وضع اولمش در که • ترکیجه اوزلک دیمکدر •
اشلمک ترکیجه اوزلک دیمکدر که بیت او نیز گذشت از نیج گذرگاه
واه گفت که گذرد از نیج زال • نوذر لسانه فارسیجه شول اهمالسنی وضع اولمدر ترکیجه

ترکی ولی لغتی فارسی تعبیر ایدرلر نته کم بویله بیت توباشی کم شود صبح دولتش
روشن کم در جهان نه بیند است صبح جایش نوز بحر لغوایب صاحبی بنزی فرخ
ایله تفسیر ایتمش در نوزده بنزی فرخ ایتمش در مهنوز که اصلی نوز در اولغ
نازیای اولمشدر بیت باش تا صبح دولتت بدمد کیز مهنوز از تتابع سحرست
همیار مجال صاحبی یونانی مستفک کلمه ی صاغش در بحر لغوایب صاحبی در کاتبلد
ایتمش در لسان فارسیه اولکلمه در تا نکری زیاده سعی ایتمش در مثلا بمعنی در در
در لی در اصلی ماناور همانند در لی در اصلی ماند در بیت همی گفت کیز ماه فرزند اوست
از و زاور لی در همانند اوست همی لسان فارسیه تثنیه ایکنی در اولغ کلمه در واقع
اولور نته کم بویله بیت همی تانکری واحد انکشتری در جهان از او کرکی شود در در
اولغ کلمه در واقع اولور نته کم بیت یا وجهی دو لتاه آید همی بوجه یار همی ماه
آید همی ترکی ولی در اعتقاد ایدرلر دیو یا کی بمعنی همی در لر بمعنی فارسی سعی
روزینه لر استعمالی ایدرلر جزو یا کی لسان فارسیه جزو کلی مدلولی یا شمول ایتمش در کم ترکی
اولنده غین لر تبدیل ایدرلر مثلا ترکی بنم غینم در بجم جزوی در نته کم بیت جهان
جزوی از جام لبت دور در سر جزوی ز طوق غبغبت دور در کلمه اولور جزوی اولغ یا نکلغ
ایدرلر بحر در لر نته کم بیت جهان چو از دهای پیچ در پیچ بحر دو دست کروش
در پیچ در پیچ دیا کلسانه فارسیه شمول بمعنا یا چمن وضع اولنمش در کم ترکی ولی
اولنده یوغ و یوقلغ تبدیل ایدرلر نته کم بیت زمانه چو نه رفت دیا کی یافت نتوانده

عناه زند کانی یافت نتوانده تا کری اولاه نسنه تا کیچی سنده دیا کلغ تبدیل ایدرلر
مثلا دکندی نماز نه دیا کی در لر بمعنای ترکیب سی یوق نماز در در بویله واقع
اولمغله دیا کی اولغ بمعنای در بیت دونغ عهد شبابت دیا کی بستانه در لر
یرسد فتقا کلمی بلبل خوش الحانه در لر دیا کی کاه اولور یا سنی حذف ایدرلر
دکر در لر نته کم بیت مذکور در واقع اولیدر زی بر تره نزه یک زینک ساه فارسیه
بمعنای بکاه در مثلا ترکی بنده یکاه در بجم زی من در نته کم بیت کنده کوش
زمانه بتعب وار زمانه بدو هوش دل بر کمار زی در لر بمعنای ده کلور نته کم
بیت بر رو و بر زمین زی زمین دار بزی تا زی زمین رو بر زمینت باشد
صیغه یه اولور انوچون اولغ حرف یا زیای اولمشدر ترکی بمعنای باه در
ترکی فلانه یا نی در بجم بفلانه در نته کم بیت رفتم بر طبیب که بر سم علاج درد
چون نا له ام شنید رواه در فراز کرد بر طبیبک بمعنای طبیب یا نتی در کاف اضافت
ترکی اضافت یعنی نی اولور باشنه بمعنای در اضافت ایدر نته کم بیت کز تو فغان
کز ز زنک و کنک بر او بود چون بر نام و ننگ ظاهر بودر کم بر کی بمعنای مذکور
استعمالی استعمال اولنیاور بمعنای اصیاسی سینه نک یا نکی در قوجا غنه الدی و کلک
یوق بجم در بر کرفت در بو بمعنا نک تقضیا عنی قریب اللفظ کوکدر باذه الله تعالی
لسان عربیه یکی بمعنا سنه در نته کم بو بیتلرده اکلدیغز بیت کفتی کز کنه بنز و ف
سهل بود این نکوید آنکه او اهل بود علم از نی علت عصیان کنده

نزد عقلا زغایب جهل بود • بو معناده حق لسان ترکین یانله تعبیر ایدرلر • مثلا
فلانک یاننده دنیانک قدری یوقدر درلر • نزدک حق اولنده خرکبی یاز یاحق ایدرلر
نته که بیت سابقن واقع اولیدر • نزدیک یاقن در • قاتی یاقن دیه جک یرده عجم سخن نزدیکدر
اصلا نزدیک نزددر • اوزنده غی یایله کاف بر نوع انتساب ایچوندر • معنای نزده
تاریک دکی یاریک دکی یایله کاف کبی قارارمش نسنه لسان فارسیده تاردر •
نته که بیت ای بجنت همت تو پایه اجرام پست • وی به پیش طلعت تو چشمه خورشید
تار • تاریک قن کو در قن کو کیجه یه عجم شب تاریک در نته که بیت شب تاریک و بیم
و هوج و کردابی چنین هایل • کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها • بحر الغرائب
صاحبی که معیار جمالی صاحبنک قولنه اعتماد ایدوب تار له تاریکی فرق ایتمیوب تار
قن کو تاریک معناسنه دمشدر • غلط ایتمشدر • بار له باریک حق تار له تاریک کبی
در • بار اینجدر • باریک انجلمش نسنه در • بار له تار له لغات مشترکه دندر • دخی
معنالری واردر برنده بیان اولونیدر بر سینه سینه کوکسدر ایرک اول آلت
معروفه سنه انک کوکسی باغلدوغندن اوتروسینه بند درلر • بر کوکسک ایکی بانادی در
بر بند که لسان ترکین اکا کوملدرک درلر اوندن در • بر سینه نک غیری ایدوکی بو
بیتلرده ظاهردر بیت بر و سینه ان صنم رنک • همی داشت ار تخته بر سیم
ننک • بزد بر بر و سینه اشکبوس • فلک ان زمان دست او داد بوس • بحر الغرائب
صاحبی که بونلری بری برندن فرق ایتمیوب بر کوکس در • صدر معناسنه

بوند

بوندندر که محبوبلر سیم بر درلر • و سمن بر درلر • دمشدر غلط ایتمشدر •
بر عذارک محاذاسنده در نته که بیت همه نارنج غبغب نار بستان • عذار
و بر گلستان بر گلستان • بر لغت مشترکه در • دخی معنالری واردر • برنده
بیان اولونیدر بر بار هیچ باغچه و باغ و بستان و بونلرک کبی نک • حاصلنه سان
فارسیده بر درلر • نته که خلاصة الفتاوی صاحبنک بو کلامندن اکلانور نزل الکرم
یعنی بر باغچه و بر زمین بر حاصل معناسنه ایدوکی بو بیتدن اکلانور بیت در بن
باغ از گل سرخ و گل زرد • پشیمانی نخورد آنکس که بر خورد • خصوصیله تخمه
حق • بر دنور نته که بیت که یوسف نه از گوهر دیگر است • که با آن زیک شاخ و ریک
بر است • بار اغاجده بتن یمیشه در • اول یمش کرک آدم یمکه قابل اولسون کرکه
اولمسون • اوزرنده یمش اوده اغاجه درخت • بار دار درلر • بداغنه شاغنه
شاخ پر بار درلر نته که بیت چو باشد ابر دولت بر تو پر بار • فرو تر باش
همچون شاخ پر بار • بار اول باریدندن اسم فاعلدر • صاچیجی معناسنه
در بار • ثانی اغاج یمشی در • هیچ خصوصیله آدم یدوکی یمشدر • که عرب
دلنده اکا فاکهه درلر • بر له بارک فرقی وار ایدوکی فرحوسنک بو کلامندن
ظاهردر بیت درختی که تلخست او را سرشت • گرش در نشانی بباغ بهشت
ور از جوی خلدش بهنگام آب • به بیخ انگبین ریزی و مشک ناب • سرانجام
گوهر بکار آورد • همان میوه تلخ بار آورد • خلاصه کلام بودرکه میوه

خاص در • بار عام در • ی اعم در • بر یک اغاچ پیشه ده شول وار اید و یک فوج سن یک بو
کلاهند ظاهر در • بیت درختی که شیرین بود بارش • نکوه دکسی کو داد آرزو
و کر زانک شیرین نباشد برش • زیاندر اید زناکس سرش • بحر الغرایب صاحبی نوشته
بر یک بر نده فوج ایتماش در • تار تار که تار ه پ در نته که بیت زده و در ایتماش
یر تار خویش • بر از باز کشتن ز کفتار خویش • آدمی نکه ه پسند اقتضا صین بو قدر
نته که • بیت دعا یی بنده یک شاه • ی کند سوسن • شکوفه نقره • مین زیر دوش • بر تار یا تار که
ترکیب در • تار ل کاف تصغیر اضافه ه پ جک در • کوید در دمی تنک او چ فوج تار که
سناه در لر نته که • بیت دیده • بر تار که سناه دیده • بهتر از زر و بن دشمناه
دیده • او چ نک ه باشد طور فوج تار که در لر نته که • بیت چو دید یک سوش
نام بهار که • کهی بر دیبا سوه م که بهار که • د یک تبار که برش تا چ و ستور شاه
زکوهو کوله سنک و تاباه چو ماه بحر الغرایب صاحبی تاره تار یک فوج ایتماش
ایکبسنک تفسیر نوح ده پ اره مک اولسن عیر بنک اولسن دوشن در بر که بهار
بر که پ اغه در لر • کلی پ اغه بر که کل در لر • بیت بلبلیا یکه کلم خوشی زنکی در نغار
واشتم • واندر اه بر که و نوا خوشی نالهای زار داشتم • ا ماندکور معنی اغاچ
مجازی در • بر کل اغاچ حقیقی سن لسانه ترکیب • یر اق اید کلک پ در • بولبل بر اغه
بر که آمه در لر نته که • بیت ره تو در آمد و منزل در آمد • بر که رمه و توشه
منزل ساز • اغاچ اولسن • چک اولسن • اوز اغه • و محاسنه اولدوغنده

اوزه

اوزه بر که در لر • لسانه فارسیه پیر اغچ و ضیع اولنان لفظ بهار در نته که • بیت
کلمز یراق باد خزانی • بهار تا نه برشانی جولانی • اسکی پیر اغه کیمز بهار در • تا نه پیر اغه
نو بهار در لر نته که • بیت بیر هوشن سبز چمن نو بهار • نی پر ایه تند چمن روزکار •
ترکیب اغاچ کبی سایر اغاچلر خالف یاپر اغ یمشه صاحبی اولدوغنده یاه
ایتمش در • بیت رسم نخست است در بن روزکار • بیوه • ده بهر پیش و پس آرد بهار •
لسانه فارسیه فصل ربیع هنکام نو بهار • فصل صیف • هنکام کیمز بهار در • لفظ هنکام
حذف اید وب اوله فصل • نو بهار کیمز بهار در لر • مجازا یالکوز بهار • در لر •
فصل ربیع و کلد اید یلور لر • نته که بو بیش و اقع اولید • بیت خلوت از اغیار باید
یار باید • بو سیمین بهره ی امید ی بهار • د یک درخت اندر بهار لفظ ی رفتاند •
رفتاند • لاجرم یه پر کی ماند • بهار لفظ اشتر کی در • بتخانه ی چین بهار در لر • نته که بیت
همانا که کلک بدا زشش هزار • بت لاله ره چین نکار بهار • تفسیر سابقده بحر
الغرایب صاحبنک عدم اضافتی ظاهر اولدی • بو کلام اوزه بهار اید یکا اضافه کلور
اوّلا یاز ربیع ممکنه • ثانیا بتخانه کلدی در خامه کلک خامه قلم در نته که بیت
باد اشتاهین کو نامه اوی • حامل عقد در شهوار خامه • صراحی یه ده خامه در لر نته که
بیت مغبچه بر باد بزم او خورده • هر چه در جام کنم از خامه • خامه نک قدیم ده استعمالی
نته که بیت چو شنید و در دم اب چون دیک • جنبید چو مار خامه ی ریک • ظاهر یوه در که
بطریق التشبیه در • کلک کاف عجمی نک کسر سیله شول قاشدر که اولدوغنده قلم ده

ایدرلر اوندن اولان اوقه کلک دیدکلری بو بیتدن ظاهردر بیت زبیر وز
پیکان کلک تو شیر • بروز بلا کرده از جنک سیر • اول قاهیشه یونلمدین کلک
یونلوب قلم اولدقدن صکره خامه دیدکلری بو بیتدن ظاهردر بیت نویسنده از کلک
چون خامه کرد • سوی مادر روشنک نامه کرد • تیر کلک خدنک تارک بیلک بلارک
نوک تیر اوق درنته که بیت هدف اولمق مزک تیرینه جان دولت نشانیدر • ولی بنم کبی
خاکی نک اول دولت نشانیدر • تیر لغت مشترکه در • عطارد حق تیر درلرینه که بیت
نیزهٔ بر چرخ سر افراخته • تیر فلک خانه زنی ساخته • کلک قامش اوق درنته که سابقا
بیان اولندی • خدنک اصلی قاین اغاجی درنته که بیت در کنار انجنان کشیدش تنک
که طپرخون شدش نهال خدنک • اول اغاجدن ایرسا غرغن دوزرلر • اوندن
دوزولن اینی خدنک درلر • کاه اولور یالکوز خدنک درلر نته که بیت لاله را در
قبا کشیدی تنک • سرو را خانه ساختی ز خدنک • اول اغاجدن اوق دخی دوزرلر
اندن دوزولن اوقه تیر خدنک درلر نته که بیت بر اورق آن تیرهای خدنک
کرفته کمان نبردی بجنک • کاه اولور یالکوز خدنکده درلر نته که بیت بسوی مردمک
چشم دشمنت نرمک • پیامهای درست اورد زبان خدنک • ناوک چاکی اوقی درنته که
بیت دیدهٔ دوست بتو روشن باد • سینهٔ خصم پر از ناوک چرخ • لسان فارسیده
قاتی یایه چرخ درلر • پیلک چتال دمرنلو اوق درنته که بیت هلال عید را مانست چرخ
پیلک اندازان • که بکشاید از و روزن و خوش از کشتهٔ دشمن • پیلکک اصلی
بیل

بیل در اخرنه کاف تصغیر لاحق اولمش در بیل که اوکا لسان ترکیده بل درلر
نته که بیت سر چشمهٔ باید کرفتن نه بیل • چو پر شد نشاید کذشتن به پیل
بحر الغرایب صاحبی بیلک یاخی دمرنلو اوقله تفسیر ایتمش در • اصلی بلمدوکندن
اویله دمش در • بلارک یاخی دمرن در • اوق دمرنی اولسون • کوندر دمرنی
اولسون • خنجر دهوری اولسون • اوق دهورننه اطلاقی بو بیتدن ظاهردر بیت
هزاران تیر باران که امد فرود • بلارک همی کشت جان می درود • خنجر دهورنه
اطلاقی عنصری نک بو بیتلرندن اکلانور بیت چه چیزست ان رونق تیر خسرو •
چه چیزست ان بلارک تیغ بران • یکی اندر دهان خلق زبانست • یکی اندر دهان مرک
دندان • تیغ بران دکی تیغ تیز معناسنه در • تیغک اول معنایه کلدوکنک اصلی تیغله
شمشیرک فرقی ذکر اولندغی برده بیان اولنسه کرک • باذن الله تعالی قلیچ جوهرنه دخی
بلارک درلر نته که بیت بلارک چنان تافت از روی تیغ • که در شب ستاره ز تاریک
هیغ • درفشان یکی تیغ چون چشم کور • بلارک برو رفته چون پای هور • قلیچک
دمرننه بلارک اطلاق اولنور • نته که تاج المآثر صاحبنک بو کلامنده واقع اولیدر
بیت بلارک هندی از برک کند تا هشتم کشته • بنای سمار بلکد کوب بو سمار منهدم
شده • کاه اولور بلارک دکی رایی لام تبدیل ایدرلر بلالک در • نته که بیت
بدریا کرفته عکس بلالک • بمایی کاو کویه کیف حالک • نوک نونک ضمه سیله
انجه اوجه درلر • دهوردن اولسون • غیریدن اولسون • مثلا نوک ناوک درلر

نتد که بیت نوک ناوک چو عقل در تک و پوی ● از در و ده دو دیده گردم چو بوی ●
نوک سنانه در بر نتد که بیت کرده در زخم خدنگ او چو بر در ده کمانه کرده
از نوک سنانه او چو بیکش بدکین ● نوک خاتم در بر نتد که بیت بجا آمد آنه وعده ما کرد
کار ● بر آمد کام سر خوش از زنوک خار ● نوک هوی در بر نتد که بیت همراه که کم
رزوی نماید بر وشن ● زپیر اهنش بر هند نوک هوش ● کمانه چوفه زنوک کمانه مطلق
پای در نتد که بیت لب لعلک صفتش لکس تده ● کمانه ابرو رکه تیر نظره ● چوفه
خصوصیله بر نوع پای در که قایه بر که اولور ● قور ولدین فلقه کبی اولد وغنده اورتو
تشبیهکچوفه در بر که لکه بو بیته اکلاتور ● بیت اکر سخن تر باشد از چوفه
تیر ● پس این تیر من اهد از چوفه زنبور ● زنبور که تورکه دلش چاک ● دیه وکمانه
در نتد که بیت زتیر اندازی زنبور که از دور ● اشبک سینه ماهوه خانه زنبور ●
زنبور که اوندن تحریف اولنمشدر ترکش کیش قبور در نتد که ●
بیت غمی شد دلش ساز نخچیر کرد ● کمر بست و ترکش پر از تیر کرد ● کیش و قربانه
بلک در بلک قرشاندی دیه جک یرده عجم بر بیت ● قربانه و کیش در نتد که بیت
یتد که در کیشی کمانه وشی بود ● عاقبتش آب زاتش بود ● یای طوره یا نتد قربانه
در بر نتد که بیت راست رو باش بار کیش که باشی همچو تیر ● کر شوی کج چو کمانه
لایق قربانه باشی ● کمانه اهد از قید قربانه بدر ● بر ده اهد از بوستان ماری در
بیت اولد ● کیش ● و قربانک هنای ایله یاپیلیر ● اول ذکر اولنان هنبار صفتیله

مرلف

وارد اولنان هنبار کیش در ده ● بولنک معنی سیدر ● قربانه در ده اول معنی در که ترکیب
اولنه قربانه در عربی اضحیه در ● کیش ده قربانه ده لفاظ مشترکه در ● کیش خصوصیله
مذهب اهناسنده مستعمل اولنور ● بدکیش در نتد که بیت کجاست صوفی غدار حال
شکل و ملحد کیشی ● بکو بسوزکه مهر یخ دین پناه رسید ● تیغ شش پر تیغ اطلق
تیر و کمان نسنه در ● دهنده ده اولسون ● غیر یده اولسون ● قلیچ تیغ دیدو
کلیه تلبین نتد که بیت جهانه زاخلقت امن ایتمنه واده ● که تیغ از تک بیانی نتد زاغ
کوندر در نتد ده اوق در نتد ده تیغ در بر نتد که بیت زباده تیغهای تیز و تیر ●
شده ● در کاس سر ما جاشنی کیر ● کاسک سوریه یه نده تیغ در بر نتد که بیت
وراکفت هنک که بر تیغ نیست ● چو رفتی بکویش که از بهر چیست تیغ اصلا تیز در
زاغنه بدیی اولنمشدر کریغ بدیی اولند وغی کبی کریغ اصلا کریز در نتد که
بیت بر آن راست چم زده در راه کریغ ● شب چو جبت تاریک و بارنده هیغ ● لغت
فارسیه بولنیکی چوغی بر بی بر بیه بدیی اولنمشدر ● زاغنه بدیی اولنه کلکه زاغنه
غنی ده زاغنه بدیی اولنمشدر ● اشلد باز باد در بر ● اصلا باغ باد در هنای
ترکیبی سیی باغ اولوکر چی در که اوکه تورکی دلی باغوزه در بر ● شش پر خصوصیله
قلیچ الجوه وضع اولنمشدر نتد که بو بیته قلیچ اطلق ظاهر در بیت شکمهای کیش
از سنان سیر ● چو بر کی کند نای هوزه شش پر ● ولیکن اوه تیزی از لب کرده دوزی
اشعبد وار کرده اشام شش پر ● اما خنجر که اول آلت اهو وفه که ترکی دلی اوکه خنجر

در ره اختصاص بود قدر ۰ بویک کاغذ خنجر در رشته که بیت شنیع لم که بقصاب کوشتی
گفت ۰ در لغة نطاقه که بخنجر سرش زنی بدید ۰ لغة فارسی مذکور آلت هودج
خنجر اطلاق شاید در رشته که بیت هدیه نرم چیز دیز لرزه که چنگ ۰ زیاده خوب چیز
خنجر که زنگ ۰ زوبین خشت دور باش زوبین که بر خشت چوبه نگ یلمان در ۰
اضافه تاکی بوسیده ظاهر در بیت سپهر بر گرفتند زوبین در راه ۰ یکشنبه با
خشتهای گراده ۰ وجه مذکور روز زینهار بی بر بنه علاقه ای بوسیده ظاهر ۰
بیت در فشیده خشت زوبین زگرد ۰ چو آتش بس بهمه لاجورد ۰ کاه لاجورد
چوبه نگ کنند و بوجه خشت اطلاق اید در مجاز رشته که بیت ببالای سرو نیزه چو
بید ۰ باور خشت افکند بر دو بید حقیقتا خشت هودج در رشته که بیت بعقبه
الکشی ایدی بوسیده الکاه نور بیت بر اده در خشیده بیغ و فسر ۰
توکفتی هوا بر زمین لاله کشت ۰ خشت لغة اشتر که در کرپچ بهمانسه خ کاهور
رشته که بیت بوفایی تو که کر خشت زنند از کله من ۰ بهمانه در دل من مهر و وفای
تو بود دور باش ۰ چاوشان کل انبوه یک آلته زجور که از راه طور کل و بوخلق
بطاق کل اوکنده دفع اید در ۰ بهمانه ترکیبی سی ها و کوله الت اید در رشته که بیت
سر فاز خنده زنده دور باش ۰ که آتش نشد بر بوش نور باش ۰ بوسیده الکلاتی
دودر که از وجی سوری اولا دهاتک دور باشهای روی بنجو لغی دور زیاده
آفته بر دشمن شاه ۰ وکنده الکلاتی از وجی ایکی جمال اولمق در نایی دهن یا کرکه
نایی

نایچه ترکی ۰ کاوه دیدکاری در ۰ اوزنده تعبیر اولنمش در ۰ دهن بالله
در رشته که بیت چوزد دهنه بر بهاوله در فت ۰ شد از فغانه حولنمش
نایه وکت ۰ بایه بوول یکیه دهن در ۰ تر کی دولمه تاهن در ۰ اوزنده
تعبیر اولنمش در ۰ کرکل اوجی اکری یوزدر ۰ بیت بانکل انطاقیه باشنه اورر
رشته که بیت بدله کوته باستیغ هیبت ۰ بزخم کرکه راست در هوه نشت ۰
اصیل کرکه در ۰ اکری یه اصلشنه لغزش نمن کاف کاف تصغیر در ۰ اضافه ترکی سی دهن کذب
اصلنسب در بنده غلام کنیز کنیز کی دهی پرستاره بعد بنده اطلاقا ایدر در ۰
ارکاک اولوه ۰ دشمن اولوه رشته که بیت سپاه اندر ایراده پر اکنده شد ۰ زه دودمه
کوزکه بهم بنه شد ۰ غلام لسانه فارسی قولی اضافه در رشته که بیت غلام کوکلمن
پیوند باشد ۰ بنده بلکه خویشاوند باشد ۰ لسانه دنیاده غلام قول الاصیا بلده شامل
در ۰ بحر الغرایب صاحبنک جلد غرایبنده در ۰ اول کلام که غلام تفسیر ند ۰ بویمش در ۰
بو عبارتله که نقل اولنور ۰ غلام قول و اوغلانه لفظ غزنیده در ۰ جمعنده غلمانه در ۰
اما فارسیده دلفوجه استعمال اولنور ۰ قول اضافه اولانه غلام لفظ فارسیده اوغلانه
اضافه اولانه غلام لفظ غزنیده در ۰ ایکیسی فرخ ایتیوب ضبط فاحش ایمش در ۰ بنه قاچ
غلامانه فرخ ایتیوب بنه قول عبد اضافه دمش در ۰ اوزنده غلط ایتمش در ۰ غلام
باد که تورکه اوکه غلام باد در ۰ تحریفله لفظ ترکیب در ۰ غلام باد ۰ دنه لسانه فارسیده
باد اده در رشته که بیت نشست از بر باده تند باد ۰ همی رفت باو بسی زرد نانه

مذکور ملفوظ حه معنای ترکیبی ظاهر بوورکه • ملحوظ دور • کنیز بنده مانک وشن سین دور •
اوکا ترکیح قوناح ورلرنتکه بیت شراب وعشرت ونقل مهیا • کنیز پنج وشش یمجوه یزه •
کنیزک ترکیب دور • اوغوز غنی کان کان تصغیر دور • معنای قوناح دور • بحر انوار ایده حه کنیزک
کنیزده فوج ایتمشدر • ربهی بویله یوزشکیده نه مذهنکار، دورلر • علقه ملوانک اراسنی
فوج وار ایدوکا بویله ظاهر دور بیت پدر پی وید اوریی بکذارد • این ربهی واژه
غلام ورعیه کار • ربهی بانک اوغوزنه • غی یا آیا پی نسبت دور • معنای ترکیبی بویله اولنسون
دور • پرستار ظابو جی دور • پرستنح کبی قول اولح لازم دکلدر • اوزنه عام دور
نتکه بیت زهد ورع پرستنه کانت بوده • یعی اول زاهد وعابد بنده کانت بوده • مذهنکار
پرستار کلوب فوجی وار دورنتکه بیت اکر نیز بد جادم اوبهزاد • ایده ده پرستار شدی شعار •
تعظیما کلوب اکابر اسلامبولی کسبه پرستار دورلر • اکا مذهنکار دوزلر قولنح ایتمیی پرستنح
ایله پرستار کلوب فوجی وار دور • یوجهتدنه که پرستنح اخذ دور • اسم فاعلی دور پرستنده
سیده ده اشتق دور • پرستار وکیب دور پرستنده آرزده • پرستنح اسم مصدر دور کفتار وکیب
کفت کبی • رفتار دیکی • دیدار دیکی دید کبی آر اسم فاعلی دور • آور وزه ده کتوریجی
معنالرنه پرستار کلوب معنای ترکیبی طابو کتوریجی دور • اول اشی برکی اشلیی پرستنده
دورلر • تاکه اشلیجی پرستار کلوب بو اعتبارله پرستار ایلیه دور • پرستنده
کفتار کی • رفتار کی دیدار کی حه معنای ترکیبی لری ظاهر دور • اوکه قیاسله یوقه • شول
که سبکبار اولنمش دوربنده • اوزنه عام دور • زیرا • اسیر کرفتار اولانلاوکه

بنده دورلر حه • بحه تانک معنای مذکورده استعمال بوبیده ظاهر دور بیت
بزیر فت هر چیز که اورده بوده • طراوت بدو وید، خرده بوده • مراد لاحق اولانلر
کلسانه ترکیح کشی ذاتی دورلر • لسانه فارسیه بزده • دورلرنتکه بیت یی اوردی
دورلر اشکارا دیلرلر • وزیرلره بزده برلره دیلرلر • لفظ بزده • ترکیبده
یوقدر • نوه معنده دورکه لسانه فارسیه نغز انجمن دور • بزده ظلمانک که اولنده الف
اولکلمانک • مدلولنک نغبز اذهانه ایدر • یوقدر • یوقدورکه معنای مبانیه اولینجه
مذکور لفظ وکیلک معنای ترکیبی سبکبار اولنمش دور • بزده حه • یوقدر • اوزنه
دور • اولانک معنای جنکل افتضاسی اولانه لنده دور • اکثریه اولونه لنده اولونه
سایر لالانه اولونه • اصلیا بزده دورجنکل معنالرنه نتکه بیت فرلو زیبش بدرشد
چوکرده • بیر وزیر روزکار بزده • شول ارتکوبه که صولش اری اولا جنکل
یاربنزه • سوار دورلر • شول لباسه که صولش کیسوسی اولا بزده قبا دورلرنتکه
بیت بیاورید کفتا سیاه مرا • بزده حه قبا وکلاه مرا • بحه تانک لغتلرنه غی مانع
ساکن اقتضا صیجیدور • نافوکیه نایوکیه • یاتایوکیه • یاکیی کاه • اولور بزده کی یاشی
واحه بندیی اولور • دورلرنتکه بیت هریاکی ورنورچوه شیری • قایم
کشوریی بشمشیری • وف یانک واوه بندیی لسانه فارسیه شایو دور • نوروکه •
نوزیه اصلیا اولیجاح نوروید وه اشتق دور • اسم فاعلی دور • رآه نوروید
روکشن • اناروکی اوصافنده دورلرنتکه بیت اسبکه اوشاه رآه نوروه

که بیقوچ می رساند کرده • بنده کی اصلی نابرده ورد • الف هدف اولمش ورد • تحسنا
کرشمی فرین بو بیتده • اصلی روزنینه ذکر ایتمش ورد • بیت • دلبرانش که اورونده
برخاش کنند ازکینه با بهرام نادرده • اورده ده فی ناورده • اسقسنده ورنتکه
بو بیتده ذ الکلانور • بیت • بهرامه وده یی که حاضر شد یادرده • کنده ظاهر که ازماورده
اورده • کژکوژ • کژ رآی عجیده اکثری ورد • مقابلی راست ورد • اسقاسی یونیک مقابلی
سنح اولیچی طوغنه ورنتکه • بیت • دنانه دیه شد کین نکند آرآست • که کژ با کژ
نشیند راست با راست • رآست چپ ورد • مقابلی اولور انوکی مقابل کسنده • اولیچی
اسقاسی صاغ ورد • صول صاغ ویه چک یی ح عجم چپ ورد • راست ورد • کژکی زاسپی
کاه اولور جمله بندیلی ایدر ریکه ورلر • بیت • نه بهره کوطرف کله یکه نهاد وتند نشست
کلاه داری وآیین سوری ولند • قوی وغنی اکثری اولدوغنده اوتری وغرب
کژوم ورلر • کژاوه یکه • کژه بو اسقایه ورد • قافیه وه ماکی یانتج اکثری اصلدوغنده
اوتری کژاوه ورلر • ایکی قصه نکی بهم بیتده کژاوه ورلرنته که هولانای زوبیلی
قدیمی سنره اسقوزیر بو بیتده ظاهر ورد • مثنوی • ایکی کژاوه • که شوه ایکی سوکراوه
اوکژاوه که شوه اوسوکراوه • کجاوه ورلر • آوه اوبخنی وه ورد • لکن
کژاکندیکه کژاوه اسقایه وه کاسه ورد • اسانه نیچه یکه قصه اصلنده ورد • بلکه قرانکسز
اسقایه ورد • کژاکندیچه قالدرنته که ست • کژاکنده بیربیه وه وزیه وبرش • بخاکانور
آمد مماکنه سرش • کوژ پاکیی ورنته که • بیت • بشت بشه بسمن زار ما • کوژشد

رد

زهیبه ده بیار ما • سهی سرو شاه من کوژ کشت • کمابنست کش اشک من تمذ
کشت • بو بیتده ظاهر اولدیکه یایی توزنک قاره سیمین توزاپشی زایی عجم ایله
تنکه • بیت • دولابروش همچوه کمانه بنده • سیه توژ توژ یی زغمزه • ج
پیچ تاب ج بوکلم ور بوکلم بوکلم اولانه نسبه ج ورلر • زلف اوصافندن ج خمیده
اسم ورد • بیک بوکلمه خمیح حاءیت ورلر • اسم مفعول ورد • ج بوکلم اولمش ورنته که
بیت • زبس قفاه وشبوه نم جنکست ج کشته تنم • اشک لعله ناولهم زبهر ج
هوه تار ما • بوکلم ایله اکلمک قونیه اولاردر • یطوغریلسنه هر قنغی طرفه ایدلسه
اکلدیی ورلر • بوطلدیی وزلر فلکژی ج بورلوه ظاهر اولور • بوکری لکج
برحالت مخصوصه ورد • هر اکری یه بوکری یه قرلر • هر بوکلمش بوکری یه قرلر • کوژله
فلکژی ج بورلوه ظاهر اولور • خلقه اولانه نسبه بوکلمش اولدوغنده اوتری ج
ورلر • کندخلقه یه کندج بورلوه اسقایه لرقرب استعمال اولنمش وکلدر • بنالرحه اولانه
کمرلرحه ج دیه وکاری بوکلدوکلدوغنده اوتری ورد • بحرالغرایب مصنفی بوکلامنی که
بیتده ذکر اولنور • ج فتح خایله اوچ اسقایه کلور • اولاکری یه شمس فخری • بیت
ج کرده زطاق خشیت لرو • یافت چوه قامت صوه وش ج • ثانیا صفت اسقنه
کلور فرد وسی • بیت • هزاراله بدولندروه طاق ج • هزاراله نکارلندروه
بیش وکم • ثانیا کمنه که بوغانه کچه یی یه اسقه • بیت • بیت ج فتنه ورام اولو
سوار اله جنده ورج فام اولو • اوچ یه حه خطا ایتمش ورد • اولا بوکژ فلک اسقاسی

اکری دکلدر • نته که سابقا بیان اولندی • اکنجی بو که فردوسی بیتنده کی خمدن مراد
کمردر • بو کلدکندن اوتروخم دنمشدر • معنای اخر دکلدر • اوچنجی بو که اسدی
بیتنده خم حلقه معناسنه استعمالدر • بو کلمش اولدوغی اعتبارله اول دخی معنای
اخر دکلدر • نته که سابقا بیان اولنمشدر • پیچ یورغاجدر • یورغاج یورغاج
اوقدن نسنه پیچا پیچدر • نته که بو بیتدن واقع اولیدر بیت ای بسا کز اتش
سودای ان مسکن رسن • دود پیچا پیچ دل زین ابکون خبر کذشت • تاب قورم در
قورم قورم اولان نسنه یر تاب درلر • تمام قورلمش اولمسه نیم تاب درلر • بونلر حق
زلف اوصافندندر • قورمی بوزلمیوب طورلان زلفه تابدار درلر نته که بیت
کفتم نهی برین دلم ان تابدار زلف • کفتا کدمشک تاب ندارد قرار و تاب • تاب ثانی
دن مراد دارت در • تاب لغت مشترکه در • معانی متعدده سی واردر • برنجی بیان
اولنمشدر • تاب دارک معنای ترکیبی تاب صاقلیجیدر • دار اسم فاعلدر •
داشتن دن حفظ ایتمک معناسنه در • بحر الغرایب صاحب تابله پیچی فرق ایتمامشدر •
تابک معانیسی بیاننده پیچ معناسنه کلور دمشدر • فارسیده ایکیسنی بر برینه عطف ایدرلر
پیچ تاب درلر • اول عطف مغایرته دلالت ایدر نته که بیت همه بند و پیچ و همه تاب
و خم • خم و پیچ وی عنبرین پیش و کم • تاب اسم در • تابیدن دن که قورتمق در • بو کلمه
خاص معنی در • برسنه ایکی قات اتسه بو کلدی درلر • قورلدی دمزلر • تورک
یلم بو کلدی در • قورلدی دمز • ایپی بر وضع مخصوص اوزرینه قورب بوکندرسن
تاب

تاب درلر • هو تاب دخی بوندندر • بو مرکب اسملردن جز اولان تاب اسم فاعلدر
تابیدن دن تابیدن صیغه مشترکه در • لازم حق کلور متعدی حق کلور • اسم اولان
تاب که مقدما ذکر اولندی • لازمدن مأخوذدر • هو تاب • هو تاف حق درلر •
قلدن چوال اشلدوکندن اوتری • تاف اصلی تاب در • بانک قلبه تبدیلی شایعدر •
مثلا اسفهان درلر • اسپهان حق درلر • تافته حق درلر بوندندر • اسم مفعولدر •
طوقنمشدر • معنای اصلیسی باف حق بایله اسم فاعلدر • بافتن دن که طوقمق معناسنه در
بافته که ترک اوکا • بافته در • اندندر • معنای اصلیسی طوقنمشدر • اسم مفعولدر
فعل مذکورده چولهیه ایاغیله طوقدوغندن اوترو • پای باف درلر نته که بیت
کشادر • زو اهنکر و پای باف • چو پیکار مانند سر شاه بکاف • چولهیه پای تاف
دمزلر • زیرا ایلکده عمل اونک • دکل هوی حق • عمل هو تافک اولدوغی کبی •
تاب توان توش زور تاب طاقت در نته که بیت محیط با تو برو رسنی نکیرد پای •
سپهر با تو بهنکام کین ندارد تاب • طاقت سز قالدی دیجک یرده عجم بی تاب ماندر
طاقت بر حالتدن عبارتدر که • یورولدوغی حالی کشی حق اول حالت قالمز • توان
کوچدر • توانا کوچلودر • شکیب ایله شکیبا کبی که شکیب خبردر • شکیبا خبرلودر •
زیبله زیباده اویله در • توان تابک غیری اولدوغی بونلردن ظاهردر بیت
چنان باشد اول که کویی تنش • دو دل دارد از تاب و زور و توان • چنان کردد
اخر که کویی مکر • بسستی تنش را بر آید روان • بوندن زورک دخی اول ایکسنه

معنایی ظاهر اولدی زور اولمق کوچ ور کبی ور • اول مائله حاصل اولور روآه
خلق اولماه کوچ ور کسبله حاصل اولماه گوچلی صاحبنه زور دینور • زور اولمقدن
حاجت دینکیم معناسی حاصل اولور • اول حالت که عارضی اولمق اولمه اولماه توصیف
اینور • بیناز دینه معناسی کیم • بیناح • در وح • زور له حاجت کیم اهور عارضه اولمق
اول حالت که خلق اولماه اولمق اوچون اوچ اوچ اوچ اوچ اوچ اوچ اوچ
اولماه الف کبی • زور آله • عدد وچ کیم تولماه دینمز • فاعل مذکور نک استعفاسیچون
اولدر • توش اصله • قوت ور کاه اولور • واوی حذف ایدرک تش ور • سندن
اول ایله تعقیب اینمه وکنایه اولمق اوچون ور دینور • بیت در روحی زجو • وزخی
دور شوخ بازی سس وبیم • مجو اوزرینه آتش بمجو مرغانی بجوی • ازوغ توش دینکار
معنای توش که قوت در اختصاص اولدوغنه اولمق اوچون • اوغ نون غیر ماه اولماه
اختصاص اوچون • نتکه کاه کزگل بیاه اولمیدر • قوت سبب قوت اولدوغنه اولمق
فارگی قوتی وخی توش دینکه بیت بنوشابه کفت ای شه باتوله • بلازشیر
محله بنوش وتوله • بحر الغرایب صاحبی الفاظ مذکورنک معنای سن بریکی
برینه فرق اینمشدر • هوش خرد هوش شول حالت در که نور که • اول ماه
اوکی ایله تعقیب ایدر لر • اول که کمتش کسنه بهوش در • اول اولمیوب بیهوش شمشدر
اول که عقلی در کسنه بحالتی در عقل غلبه در • اول کسیما متزاید اولور • اول سیده
اینمه اوکا اولماه توصیف اولمشدر • هوش عقلک غلبه سی اولیوب اوکا منزع بحالت
ایدوکی

ایدوکی بو بنیه ظاهر • بیت بعقلی چند مصم هوش هند است • مذل اندهوی
ویش خود که چند است • هوشک اینمه سی شول حالت در که کسانه عارضه اولماه
در • کاه اولور هوشک زوال ایله هوشه کنایت اولمشدر نتکه فردوسی رحمتی
در بیت که در آب چه کله اوبر اولور ده هوش • بعینه بنیه زوالنی سروش • بوکنایتکه
اصلی بلغین جایه هوشک معنای عارضه سنه صاحب نتکه اول کله اوقتی که اعتیاد جنونه
وخ ایتمین هوشک معنای سن اوقتی صنور لر • اول تقدیر جه بیهوش ویول نه اولور •
زیرا اوخیالنک بقایاسی یوقدر • هوشیار که بقایاسی استدر • معناسی آیقدر • وکبی
در • هوشیار یازده هوشک معناسی سابقیاسنه اولمق وخی اوزره اول که کوز کسانه
دیه • اوزره بعینه که بعینه ایدر لر • تمییز ده کاریه حالت در که عقل صحیحی ازیه
در • اصلی خیریه سرزده نفس حدوده انطلاق فرق ایدر • هوشیار که معنای بریکیسی
هوش کندویه یار در معنیدر • هوش لفظ اشتراکه در • بر معنایه وارمیه جلاکه
در نتکه بیت در هوش در زاوستاه بوده • بدست نهم بور وستاه بوده •
خرد بمعنی بصیرت ویدکاریه در نتکه بیت سپهر اول کند چشم خرد کور • پس انکه بر
خرد هند افکند زور • اول وصفله موصوف اولماه مکی خرد هند در • اعتباریله
یه خرد در که ترکیب اوکا ایله در نتکه شعر • این چه فرخ زکر دش توخرسند نیم • ازدی
کن که لایق بند نیم • کر بهشت تو باغی خرد و ناوانست • من نیز خیاه اصلی خرد هند
نیم سیله چشم بصیرت اچلمش واردر • اول اعتباریله • خرد که اولماه توصیف هند

او لپدر سرسام سرسیمه سرسام مرکب در • بر جزئی سر در که لفظ فارسیست
بمعنای پاس در • بر جزئی خی سام در که عبارت عربیه در • بمعنای هوش در •
باصطلاح اصطلاحند، سرسام برافت مهلک در که • بر حد او در • او کاوزات الجنب و فی
در • مذکور افتاد صاحبه ح سرسام در بر اصل ح فجار در • غلبه بر استعمال الله مقتدر
اوملش در • سرسیمه ح مرکب در بر جزئی ح سر در بر جزئی ح آسیمه در • بر جزء دوم فی تا یی
نقل در که اصلا ماخذ از بیاه او لغتش در • سرسیمگی اصلا آسیب در • یا نک بیجه بتبدیل سا
فارسیست خ یا در • مثلا سبب د ببه • شکیبه ح در بر • شنب و بنه شکنبه ح در بر
بجیم با تا بر یی بر ندنه بدل ایدر بر لسان فارسیست آسیب فا یی د و بنب طوقوتب
رفت و بر مکدر نند که بیت سر یاو با نها بر امد باو یه • بجنبید کشتی ز آسیب
او یه • سر آسیمه در بر شول یکسه که باشند بر فا یی نند حکم طوقوتب افتلا لجو یح •
اخر ندعی تا معنای عام ترکیبیده معنای خاص ایمی یه نقل اکوه در بیت یا یم سر سیمه
در اطراف جهانه ازینک و بدفلح رو کرده لیوه یاو یافه آوه لیوه
دیولنه فارسیست شول یکسه در بر که • ترکیدولی دوکه لوه در بر نند که •
بیت صنم ز لیوه بر در خانه و بسیه • چو ستانه لیوه چو دیوانه زنجیره کیه
یاو مانیکه • در یاده کوه یه تیریک در نند که بیت زباده امد بر اصف و ز آن کشتی
در و است که قوله خاتم طی خم یاده کرد و باز • بخت یاو فلح ترکیه عبار ندر اصلا
یاو فلح در • کندو یی یه قشی یکسه ح یاو در بر نند که بیت در نهاد کی یه ماد رونی پدر •

چنین

چنین ماند، لم یاده و بیخبر • یافه قابلیده یاه در یی یعنی کلمات سویلین نکسه یافه کوی
در بر • او یه بر یی اصلنی نسنه یه در • او یختنوه ح اخذ او لغتش در کچ او • او نوه
او ندنه مرکب در نند که سابقا بیان او لنیدر • سیمیا کیمیا • سیمیا اعمال حیلنه شول
علمدر که او نک صاحبنه ترک و لنتح کوز یاچی در بر نند که بیت هر چه پیش تو بانی و
دیوانه بوح • او ه سیمیا یی دیوانه بوح • کیمیا اکسیری بر که در دکاری یی عمل التنده
در نند که بیت اناه که خاکی را بنظر کیمیا کنند • او یا بوح که کوشه چشمی بما کنند •
بطریق الاستعاره • مرخرف نسنه ح کیمیا در بر نند که بیت نیز چو جنک او در دنیا •
هم از ابلهی باشد و کیمیا • کیمیا بوری ح بدل اصلی اچون استعاره او لغتش در •
وجه شبه ظاهر در • عمل التنکه اصلی بدر • زیرا او لماده سی جوا هر ضمیه یک
بر یی در • او ول صنعتکار کندو سنه ح کیمیا در بر نند که بیت نخلعام تنک و سست
در یاه کوش و بلست • کیمیا یه بلست فاروه کند کدال • وجه مکر لفظ و وجه شبه
زه وجه مکر لفظ مرکب در • بر جزئی وجه در • بر جزئی ح کاف تشبیه و معنای
تولیدیه وجه ظاهر در • ترکیدولی بیکسه و بدکاری یی نک که کوزه کوزه بنور وجه مکر
بدلالت ترکیب اسی یه لمشدر • معنای اصلی ایله بو معنا اورته سنه مناسبت ظاهره وجه
وجه مکر معناسی کشتی در نند که بیت سکر اصحاب کهف زور یی چند • بی بنیاد کوفت
و وجه شد • کشتی ذلله یه مخ وجه ذ آح در نند که ست کوزم یکسینه وجه
ایت سوره در و ه • که وجه ذ اح در و شش نظر و ه • وجه مکر معناسنه

کاه اولور مصرع ده اطلاق اولنور نته که بو مصراعی واقع اولیدر مصراع قدیمک
ارزه یه مصرع جوی کشته • وده آرزو لساه یه بیچ یه رجاء معناسنه ده • حدیث بوغه •
وارینجه وده وزنلر وده یی رعایت ده رنته که شیخ سعدی قدس الله سره العزیز بیوریشدر اکلامز
بیت محبت ازمایی • وانکه زنه کنی • وده شیخ بیچ یه معناسنه ده استعمال اولنور •
مجاز اولیه معنایه وده • که حرف سبب ده اصل اولا نامه درلر • وده فتحه اولورنته که
بیت ده رسینه یه وده آتش ده رونهند • واندره دل طفل لقمه یی سرونهند • شیخ
بلاکه نعت وده لسنت • صیغست که ده کلمه یی نامه رونهند • شیخ بیچ یه معناسنه اولاه
وده که لفظ اولی یاکه هدف اولند یکه یه معنای وصفیتی اظهار ایچون ده • لاهور اولیچ
شبی عت معناسنه لقاح ایدرنته بیت چو تو هم خود بکار ملک فروی • چه حاجت شیخ
را تعلیم وحی یه • شیخ وده که معناسنه شیخ یه رسلاه ده • هو صوفله وصفنه وکنه
ده • وهم سره که مقتضای قاعده ترکیب اوصوفی وصفه اضافت ده • لاکن نقل اولنمش
علامه یی اضافتی تعطیل ایدرلر • اسم هو صوفک • لغه یاساکن قلور لرشول شیخ
زوجه یه معناسنه ده • ترکیه دن زوجه یه معنا سیاه جن • معناسنه فرق اولمزلر ایکسنه ده
آزده درلر • ساه فارسیجه زنه ایکسنک ده اتفاقیله سکون استعمال اولنور • مثلا
زنه وشوی درلر • اولوقت زنه وزوجه یه معناسنه اولورسا بتفاوت شیخ
سعدیده منقول اولاه ظلاید، ده زنه اولی معنایه ده • وده وزنه ده رلر اولوقت
زنه اولی معنایه ده • وده وزنه ده رلر • اولوقت زنه اولی معنایه دکلدر • بلکه زنه

ساه

لساه یه بیچ یه مراده معناسنه ده رنته که بیت ده رین وزنلرکه وده ست ولرزنه • کبی
گندم نخوزه دارکشت ارزنه • ترکیه دن اولی معناسنه کی ایکسنه ده عورت لفظی
اطلاق ایدرلر • فتحه زنه ده رلر • بطریق استعمال بهاده • وده وید کلمه یی نته که
بیت ده رتنکیای هوکه هنکام کیرودار • بید رشوه که وده کدایست وزنه کدای
چشم وید، بینا نابینا کور چشم کوزده رکه کوزلکه تشبیها استعاره طریقیله چشمه ده رلر
نته که بیت یه وید، چشمک جمع نهم هوسم وید ارشد • ده رآرزوی رویه
تو بناک که چشم چارشد • افرند، غین کاف کاف تصغیریه ده • چشم ده یا چشم دنی کوزمعناسنه
ده • اولوقت اطلاق تشبیها ده • چشم لفظ فارسیجه ترکیه دکلدرنته که بیت ده رین چشم
چوزه مابسی وم زند • برقتند تا چشم بر هم زند • چشمناک اغرنج غی ماتقدکوزه ده
معنایه عاید معنایه حاصل بونلک • فاتک بیاض تفصیلا کچمشدر • وید، کوزکه اچلمش قپاغه
الفتح اولاه یه ده رنته که بیت چناه چوچم راپسندیده ام که کوییی بچشم اندرم وبی
چشم ده، قپاغه وکرپکه اطلاق ده • وید، ده اطلاق دکلدر • آقاسولاه ویاخود
جلاسی وبیچ اه اطلاق ده رنته که بیت شبی میجوزه سولاه ویچ یه نور • بهوآ
عنبر فشانه چوزه طی • ده ر • وید، مرکب ده ر • یه فی یه وید ده ر • اسم مشتق اولوش
ده • کور مک معناسنه دیده وده یه فی یه ماضی نقلی ده رکه اصلیله بتفاوت یاه اولنمش
وید، لغه اشتراکه ده ر • اسم مفعول ده • کلور وید، وده وده • مثلا وید کوبی ده رکه
اسم فاعلی آخرنه ماضی نقلی زیاده ایدرله وید، ده رکه نته که بیت سولاه ویچ

غم دیده‌ام باشک بشوی • که نقش فال تو ام چه کز از نظر رود • کوز، کور سوخته
کور سوخته • لسانه فارسیه چشم دریده • تعبیر قصد ایدیکب بنیاده نابینا یاپه تعبیر ایدریر
کور، کوز، چشم بنیاد • کور، خرکوز چشم نابینا • لسانه فارسیه کی نابینا
تریکی دلیکی دکاک معناسنه در • نابینا کلمی معنای ترکیبیه بنیاد کلدی • بنیاد ترکیبی
در • بر جزیی بیندر • اسم فاعل در • کور جن معناسنه • دیده دوخته در •
خلاف قیاس اوزره جهانه کور دیو جهانه بین دریر نته که بیت سکندر دور دیو
آیینه‌سن آیین • پس اولدکی سن جهانکیر اول جهانه بین • بر جزیی الف در که
لسانه فارسیه وصف جیم ایدر توصیفک اولدیغی • نته کرسبا تولنا یاپه زورمند که
فریاد رسیده تفصیک اولنمشدر • اعضای بینی چشمک • چشم بر عضو که جانی
در • چشمک اول عضو که اردسنه اولان علقه یه دلالت ایلیه در • چشمک
وصف اولان بنیاد یه الف کوز کوزی چقمش دیمکدر • اول سبیدن کور چشمی صفت
اولمز نابینا اولور • مگر که کوری مجازاً نابینا معناسنه استعمال ایدرلر نته که بیت
سپهر اول کند چشم خود کور • پس انکه بر خود خند اگند زور • چشم خود دن مراد
بصیرت کوزی در نته که سبا یاپه اولندی • جم جمشید • جم اسم جنس در هر سلطانه
عبا یاشا دیو اطلاق اولنور نته که بیت جهانه دار و دلا که کیقباد • جهانجو
یا فرا بین داد • حضرت سلیمان علیه السلام • اطلاق یوبیشنه ظاهر در بیت
اگر تخت جم رفت بر باد رفت • مراد باد ایدی فعال رفت • یوبیشنه دخی اکثر اولور

س

بیت زباد اهرمن بر آصف دوران رکشت و رواست • که خواجه خاتم جم یافت کرد دون ارجمند •
اسم جنس اولوب غم اعتبار اله در • جمشید • اطلاقی نته که بیت که راه ایچی ازخرواه غم •
زعمد فریدون و ضحاک و جم • بجی فریدون و نوذر و جم • که شاهی ستده از جهانه نام
غم • اول اعتبار اله در که نوذر کی اولی وضع جمشید در • اول سبیدن اولو کاتب
اولمشدر • بیضاک جمشید بی حضرت سلیمان بنی صانمشلر در نته که بیت چو جمشید بر باد نشست
ورانند • بدله شاه کردباد خود خیمه ماند • جمشید کی اصیاجام شید در نته که بیت
جهانه دل زدوده بتیر سی امید • تو گفتی ماکر زنده شد جام شید • شید کشش در نته که
بدو گفت از اندازه سوکه تا بند شید • بر آید بکام بر جم بنیم سفید • کاه مذکور پادشاهک
جام باده شاهک جام جهانه نماسی • کشش تشبیه ایدیلک اول اعتبار له کندوسنه جام شید
دیه یاک • صاحح تحقیقا الفی حذف ایدیلک جمشید دیه یاک • خورشید افتاب ایکی سی ج
وکب در • کشش اطلاق اولنور • لاجرم پرسی بر اعتبار له اهنای ترکیبی بر بی
بیاه اولیجی اول اعتبار له ظاهر اولور • خورشید ترکیبی ظاهر در بر جزیی شید در و
کسابقا اهناسی بیاه اولندی • بر جزیی ح خور در • اصیاخور • در عند الترکیب ماسا قط اولمشدر
خور لغته پرتو یه ح نور در • حکیم لاشرای شرح شرح علامه شیرازی یوبیله دیمشدر
مذکور فرقه یه • خور شیده در • شرح مذکور ح اول وجهیله مسطور در • خورشید خی
واو اول استعمال اولنور • لسانه فارسیه خور در کشش کندوسنه نته که بیت
طرفه چوه تابش خورشید نماه • کشت پدید از قطع ره آسمانه • اما خورشیده

Library Digitised Collections

Author/s:
Kemalpaazade, 1468 or 9-1534

Title:
Dakyik al-hakyik

Date:
1174? [1753?]

Persistent Link:
http://hdl.handle.net/11343/23310

File Description:
Part 1

سرّی فاش اولغه دیو مثلا خوب ایدر • اما کوه یام کبی یوکسک اولدیغی ایچون تشبیه در • اصلی فام در
فامک بایه یا مانی فایه بندیای لسانه فارسیجه سایه در • کلک فام در کی ارزق فام در لرنه کبی
ساغ بی ویکم نه تاز سر • بر کشم این دولت ارزق فام دل • فام رنگ جمعیتنه مناسبتی اولمق
اولدیغندن طمع جمعیتنه دولت • استعمال اولنور تنه کبی • نوآسای بودش یاریدنام •
نوآیین سافت آن روز انکیین فام • بحر الغرایب صاحبی فامک رنگ اقتضاسی اولدیغنی در
غلط ایتمشدر روز، روزی بمعنی روز، اولدیغی در تنه کبی سر روز چوفه ایدرکن
ایشیدن پس • کرد ولب بینم دمانت برشک • اوده روزه دیدکلری روزکه کوندز
درکه اقتضاسی اولدیغندن اوزه در • اوزندغی مالدار اقتضاسی در • بعضلر دیکه مالکی
کوسالر دیکه مالکی سابقا بیاه اولنیدر • روزی کوزه کوزه تقدیر اولنماه وظیفه در کیاه
ترکین اوکه کونلک در • روز نشسته اوزه کونلک معاشدر • اوزندغی یاپای نسبت
در • شهریوکه یاکبی یوکسک صافی اصلی سابقا بیاه اولنیدر • صاک تعمیم اولنمدر مطلقا رزق
مقدر، اطلاق اولنمش وکمسنه نک رزقی مقدره کمسنه نیم دیکه جمعیتنه روزی کمسنه
یمخور دینه کبی ربای ماباح یمخوریم بشادی وخصم ما • فرغم بزیر طاق اسمانی یمخورده
از قفقه یسکندر وآب حیات خضر • معلوم شدکه روزی کسی یمخورده • دخی توسع ایدرکن
مقدر اولمق اقتضاسنه روزی لفظنی استعمال ایدرلر تنه کبی بیت بروزی تواه باج زمین طلبس
خورده • که اسکندرش جست والیس خورده • کاه اولور معنای تقدیریله استعمال ایدرلر
رزقه روزی ورلر تنه کبی بیت فرغک ازنیفه مروه آید وروزی طلبد • اولوجه زاج

نذار

نذاره خیرات زعفران وتمر • انکه ناکاه کیشی بجانبه یرسیده • وسن تکین وفضیلت بکدشت
ازمصنفیه • بهر یکیچوه قوناه پایه در اوزندغی مالدار، اوزندغی مالکی در اقتضاسی اوکیون
در • فلاه اوکیچوه قوندیی ویکیسی یمعجم بهر فلاه نهاده در • بهر معنای مذکوره بونده
مأنوف در • بهر روزی یه معنای تقدیره اشارکدر • اما بهر یک رزقه اقتضاسی یوقدر غیرحی
استعمال اولنور • مثلا فقیر وفقه بهر سیه یوقدر دیر • عرب بهر ماده فطه ایله تعبیر ایدرلرکه
بیت انکه فطه اوزید وروزی سخنه • با فضیلت الهی وهدیا بخش • شعله اصلی سافت در
الیغ حذف اولونیدر لسانه فارسیجه واو واو ویا در حذفیله خصوصا وسطکلمه
اولاه الفکشایه در سخت درشت زفت سخنه حکم در مقابلی سست درکه استعمالی
کثیردر سخنک معنای ترکیبیه برکه در برکی یوزلو ویکی یمعجم سخنه رودر برکلمه
قافیه لازم اولدیغنه اوزه وهجازکه • قایده سخنه درکه • قایده کاکشک ویکی یمعجم
سخنه سست درلرکه بیت من عهد توسخنه سست میوانم • شکسته زاه درست
میوانم • قایده سخنه درلرکه بیت رفت بوخ بس سخنها کشید، • زعالم کری وسخنها
چشید، • کرلولاه سخت اصلی تک معنالری درسخنکاه اولدیغنه حمل اولور
تنه کسابقا بیاه اولندی اوله وقتنه معناسنه وزه یه در ماضی درسافته ده درشت
قایه درلرکه بیت چنین است رسم جهانه درست • کهی پشت بردین کهی زین برشت • درشتک
معنای نرم درلرکه بیت درشتی وزمی بهم دربست • چوکزه کوزه وهم نرمست
قولاغی یوشه یه لسانه فارسیجه توده کوشی درکه • بحر الغرایب صاحبی درشتیه

ایویله وسخن قاچی یلانتغیر ایتمش ایکیسنده اصابت ایتماسی در • ایکی ساتی کلمه معناسنه
ورنه که بیت نشست زنبور زنبیه چوکو، بزدی • که بنده تشت برپیل ستدی • ستدی کلمه معناسنه
قوه در • بزدی کلمه قاچمق کوچک ورنه که بیت قاچمق تقصیر ایتمش در • قاچی ورشنک معناسنه در
سنی ترکلرنده استعمال مجاز اولنور ورنه که بیاه اولندی زفت زلیخا مجنبک فتنه سیله جنه بولکه کیدر کی
ساه عزیزه اولکاضیافت ورنه که بیت بره بزبرکاپش جواب آزی جت • اپش در
ر، حکمش چوکار کلمیدی ورفت • بو وصفده اولدی توصیف ایدنلر کلمه زلیخانی متعدی اولوصیف
ایدرلر • امثلاثکه زفت ورنه که بیت قوچ بابیده دوسنکی افکنده • لشکر زفت قبشی
دابشکنده • زفتله بزدی کلمه قوچ بوورکی زفت قوچ خصوص در بزدی، اولوصف
یوقدر • شاعر اولوبیزدی کلمه ورلر زفت دفزله • زفت زلیخا مجنبک فتنه سیله اولیلی مجنون
معناسنه اولوکه معنالری چوق ورنه که بیت بالوجکونه کشت زماه زفت یاجواله • بالو
جکونه زفت فلکی نم یاورست • توبا کیچ وقیار چنه یکنه • زبهر سلاح ایچون زفت یکنی زلیخا
عجیله تعبیر ایدیلمه ده اصل از انجیز ورکه زفت اونظمده مستعمل در رایحه مهلکه
فتنه سیله زفت ده ماضی ورکندی معناسنه ورنه که بیت جهانه چوه زفت ویاکی یافت
نتواده • عنانه زندکانی تافت نتواده • رایحه مهلکه فتنه سیله زفتی ده ماضی ورکه
سپری معناسنه زفتی اصل روفتن ورنه که حرفوکی بوبیتده ظاهر در بیت بجانناه
فتاده از چشمش آشوب • فرو ریزد فتن طبله ایچی روب • سابقا بیاه اولنی ورکه
حروف ملتذه موقتضی وسط کلمه واقع اولدیسنده فارسیلر اونکی فتحه یی جایی ور
اول

اول قاعده بناء روفتکی واوی حذف ایدرلر رفت ورلر • جاروب لغطولکی ورکی جاروبی جاه، ورکی
معناسنه یاوف علت اولیی اوکلمه واقع اولمقین حذف اولنمش ورکی جاروبی ده روب ورسوزی
معناسنه اسم فاعل ورکی رفتن ده جاروب کی معنای ترکیبی یرسوپرجی ورکی اصل روب جایی ایدی
اضافت علیته نقل اولیی قاعده ترکیب اولنیب اضافت الیه تقدیم اولندی بوقاعده اولدر بیاه اولنین
ورکی سوپرکه جاروب ویدکاری یرسوپورمکی دلالتی اولوغنده اولوتی ورکی جاروبلتر فاعله
فاعلکه اسمی لطلاح ایدرلر ترکیبی اولنشایه جاروبدر ورنه که کوله سنکین کوله کلمه عجمیلر کرسی دیدکلری
اغزورکی لغات شعوبیه ساه فارسیه سرکوله ورنه که بیت خذاراوله وقت بستانه ازوان شخنه
فیس • کوچی باوبکاله خورولت وباماسوکوله وار • اغزیاشلوبه لوغاه ورلر • قوله کلمه معناسنه
کوله کلمه بوبیتده واقع اولمشدر ورکی اولنور بیت سرمتزیا قناعت نتوله زدولت وآزوده
ایدی سارنباه قوه کشی کبی، کوله ندارده • کلمه بینک فتحه سیله ورکی اولنمکین بعالغه
لتله اولنور یاپی یاکوله ورلر • کوله نک معنالری سبک ده معنالری بینی ورتینی باشلوبه سبک سرتینی
لیاقتلوبه سبک پای ورلر • لطافته بینک لازم اولماغه، قیاساً لطیفه سبک ورنه که بیت
بدنشاکی کعلتی بولیب شناخت • تواند سبک وارویی وروساخت • لطیف وتینی ویکی بره
سبک وتینی ورلر • سرعتده سبکلطلاق کنایت ایدرلر • عالی لغوده ویکی یکی سبک
دار ورنه که بیت سبک دلاوسوکندآه پاکویی • بنیروله بهفت اسمان وزمینی • سبک قاچاق
قدروقیمت معناسنه ده استعمال اولنور ورنه که بیت باتی یاپاکی جامه کزبوی ورنگ • ایی یرلی
مشک تنها ده سنگ • بوبیتده سنگ اوله معنایه ورکی بیت • هوشی کفت لوه کسنگ لزمش بوده

که مت ست مقناطیس مقصود • سنگین وزنرا ذ اولانه درلر • وکیک درکه جوزی سنگ درلرذه استعمال
وزنه سیلیطه کرلره سنگ درلرنه که بیت ترلکو سفندی لزلره بدیی • که یاری کرلره سنگ وقره
بدیی • بو بیتده ح بیت سنگ و بهنگ و بنو و نیاز • سیروش بیتوب فوزلره باز • جوزی ح یاپله
نوعه در • که لسان فارسیده بر نوع اولمه اتصاف درکه وصفی نسبة اوکدر • ایشلار نکله اتصف
اولانه زنکین دیلر • فقیه چوکین ده کلای استعمال طریقیله در فتحنج
اسبالغ قصد اولنمش در • انذکر راولانک تفصیلی کچش در • سنکلنک معنایی ترکیبی وزنلرنده در • وزنلرنک
وزنه ح اذ لوح ح کنایه در • سنک وزنه استعمال کلدوکنلینه که بیت صفاه بی کرقتع زنزین پلنک
که کوتی ندارد بیک پشت سنگ • طاش معنسنده کلور بر نوعی قایه کلاشه که اوکه کلنک تأثیر ایتمز سنگ
فارا در لر • سنکین که جوزی بو معنایه سنکدن اولمشده • وزنلرنده اولورلرنه که زنکین ایله
سنکین فرق یوقدر یعنی تقصیر اولنمشدر • باوبهم • باونک معنالرینی اونکله در بهم کلمه لرینی
بلدرر • اونکله کندی دیکر یه عجم باورفت در • بر برینه بدکندی یاکدیکر یه عجم بهم رفتند در •
باوه معتبر اولانه جهت در • بتعبیت لازم دکلدر • باونک اصلی باادر باساه فارسیده
معنای مذکوری افاده ایدرلرنه که شریک اولنه بهم اولانه بهم فانه دیه یه عجم ورمش
نسنه فراهم درلرنه که بصرآیه دهاه در • فراهم ترکیب در جوزی فرادر
که اتحاد ایدر • فرانک اصلی فرازنه فرونک اصلی فرودر • ترکیبه کلیک لفظ فرفاریه حذف
اولنمش در • تحقیقا فرانک معنای ترکیبی حوکمش طاغلمش نسنه لری جالدوریه یه کتورمک
عجم اینکدر توسعا مطلقا یه کتورمکه فراهم درلر • جالدرمق معنالرینه استعمال ایدرلر

دور

دور لوب عجم اولمشه در بهم درلر • یوزه خورده یه دیک یه عجم روی در بهم کشیده • دوره
یوکدی دیکر یه عجم در بهم کرده در بهم ده اعنای مذکور دخی اولدوغی بو بیتده بیت یاکی یکی
کرکه جی پرورید • چو پرورده فولیه در بهم دوید • لسان فارسیده بهم شول معنایه استعمال اولنمشدر
ترکیه دخی اونکله بلدیرلیدرلر • مثلا اوده کلدیه دیکر یه عجم اوبهم بنا ایدرلرنه که
بیت کهوقرض مذلتی کزرده • ازقرض توبم غمی ندارده • بهم اول معنالره استعمال اولنه در
لسان فارسیده بهم یه معنایه ده فی استعمال اولنور • ترکیه دخی اونکله معنا تعبیر ایدرلر
مثلا ترکه بهم راست بهم قورعاد در عجم بهم چوید بهم ترسد در لرنه که بیت بد انکس نام خواص
بود رزق • که بهم در چوید و بهم ترسد رزق • بهمچنان ده کی بهم اول بهم در • ترکه
بهم اویله در در عجم همچنین است در • بهمان فارسیده جمله معنالره در • جمله در دیکر
یه عجم بهم رفته در بهم نوعه اولورسه بلن کسیه بهم اولمازلرنه که بیت رزق وهمتی
نه بهر کیست • از بهم دانه دانه بیدقی نسیست • بهم کلمه لرینه دخی نتیجه در معنالری
عام اصیاده معنای خاص علمی یه بهم دیکه تاکیدی نیم اطلاقیاریم در • نیم یاریم کوهکن اسم
خاصیدر لرینه دخی نتیجه در مکس زنبور بیست مکس اسم عامدر معنالری آریویه
صادقدرلرنه که بیت یکی ذره مکس کزلیین کربوده • بر ذره مکس که زنبور خربوده • سکلک
قورباغه مکس ذره لرینه در لرنه که بیت جامه اسلام بر اصحاب دیده • بر فوشته است مکس
ذره دیده • بو لفظ ترکیب پلنمه یه صادق در کلسان فارسیده اوکه باده بنیه در لرنه
که فروکی بو اصر اعنده ظاهر در بصرآیه باده بنیه ذره یکه مکس است • اوغلانجه کی

هوده نیز کی دلین لالا در لر • فارسیه تاکید در لر زینو خصوصیله لر دونکی لر سوی جه رنته بیت که یافت
این خصب سکری یقابت یی • که وقت این عای خوقه بر قدر زینور • لاتک لر در سنه خوکس در لر
معنایکس ها عموم ولر لیدو یکی یونی ه ظاهر در • پشه خصوصیله سوری یکلکه در نته که بیت
چو پرند بزید پیر ول • باهم مروی صلابت که اوست • اصل کلام پرند بید ر که اوست • باهم
مروی وصلابت • هر دوزه قافیه خور ریکوه اصلده عدول اولندیکول سبیده وجه مراد
مکشوف و کلدکده ترکی جنیلک ده کنه لساه فارسی ها پشه خاه در لر • تا تاره لنه چین دیو
یکلکه در لر معا معایوه بهآ بر کوکه سی عباد که قوشی در نته که بیت سن معانی یانکن ظلی
بها • اول لیکی خلاف در لم ظلمها • کلکه سی مرغوب اولدوغی بو بیته ظاهر در بیت کر بها لر
جرباه شود معدوم • کس نیاید بزیر سایه بوم • مذکور قوشک کلکه سی کمک اوزره خوشی
اولکمسه سلطانه اولمود در لر • فتح لر لسنه اشتهاری یونکله در نته که بیت عجم اولمور
عوده جرباه سلطانه ری یافته • کوشدی اولسنه سانکی قولنکه بیاسنده • معانک اصلی اعجام
در لغوندن حرفی حذف اولمشدر • یاده وساده وفاده • در لره هذف اولندیغی
کبی دوست ده یاور لر • اصلی پای در سمنسامدر لر اصلی سای در • شکر خاوز لر اصلی خای در
خور در لر اصلی دای در بو یتیچ اصلی اوزره نوکر اولمشدر بیت معای بر سر مرغان
زذاره شرف دارد • کرکس اوستخوانه خورد و جانور نیازارد • معایوه قوناقلو در
اعمایه نسبتده خاصه اولمشدر • لغز کلمه • واولساه فارسیه بر نوع نسبته
عبارت در • نیکوه پسند وه یانوه اولیه در نته که سا بقا بیاه اولمشدر بایله
اولاه

اولاه نسبتی تاکید ایچون نوه ذیای ایدوب رنکین وشیرین ده کلای کبی واول اولاه
نسبتی تاکید ایچون ده قی نوه ذیای ایدر لر • بهایوه • در وه • اندوه در لر در ونک
اندرونک اصلای در واندر در واونسبت ایچون نوه تاکید ایچون نوه در بدریاور دریا
لساه فارسیه ظرفیت افاده ایدن یای مفتوحه نک کی اول کلمه ده واقع اولور در لر • البتاسی
واردر معنالری یری یرینه قریب در فرقلری بودر که مذکور یانکی افاده ایدن ظرفیت
شول معنادر که ترکی دلی اوزنده ها یله تعبیر ایدر لر • مثلا دکزده دیمک یعنی بدریاور لر
یر یوزنده دیمک یعنی یروی زمین دیمکدر لفظ در کی • مدلولی ایچون در وه ذیای در لر
واول نوه نسبت مذکوره ایچون در • نته که سا بقا بیاه اولندیکی کبی مدلول ایچی فهم در لر
یای مذکوری ایچون ایدر • مثلا دکزده کی دیمک یعنی بدریاور نته که بیت بدریا در مانی نهنگ
است • اکر فولهب سلامت بکفار ست اوستنه • مدلول ایچی مذکور یای یر ایچون ایدر لر مثلا
یر یوزنده کی اوستنه • دیمک یعنی یروی زمین در لر • زمین ده در نته که بیت بسنا بود که زیر زمین
دفینه کرده اند • کز هستیش بروی زمین نیست نشانه • یعنی کلیه در کبی همنای یعنی مقعده
در • بو در لر ده مراد اولاه اصلی یوه در است در بتو تر لساه فارسیه اول کلمه لره اولاه
یای مفتوحه یله کر تعدیه معناسنی افاده ایدر لر فرقلری ایراد اولنان اولاه دن اولوره سنه که اول
مدلولاه تعدیه در لر البتاسی تام واردر مثلا سکه دیمک یعنی بتوه در • مراد • در لره در
یکه دیمک یعنی بن ده در • مراد • در لوکه دیمک یعنی باوه • در لوزاه در فرقلری بودر که
دنکی افاده ایدن یای تعدیه ده عموم واردر • بو نوع تعدیه ده فی واردر که اول نوع تعدیه

ایدر مذکور با افاده ایتمی مثلا بنی سنی او یخی دیگر و ترآ اورلر دیو بنی بتو
باو دینمی عجم سنی قوودی دیو اولو ترآ خواندور بتو خواند دوقزاول ایکنجی حال
بویلدور ترآنک اصلی تورلدور اولدوقدن اولمش درتخفیفا حروف علتدن اولقولدوقدن
ش یوقدور ترآنک اصلی قزلدور اولدوقدن اولمش درتخفیفا اول
اول واول یونوتک صفتی ترآیا تقالا شروط دور تو اولسز من اولسز منفصل اول
واول نوقطه حذف اولنمز توکودی قوکودم ورتاکودی ماکودم وقزلرداتک غیری منفصل
اول اولوحال بویلدور مثلا اشی وقزلرمنش ورلرتنه کبیت منش تابه اولدم دوقزکشید
منش تابه اولدم یعنی یکشید تو وحال بویلدور مذکور ضمایر منفصلدتک جمعلری خلافی قیاس
اورزینه ورلرونک جمعلرشاه ورتنه کسابقا شاه الشباتک فی بیاه اولدغی یچون فکر
اولنمش ورلر اتنک جمعلر ماورتنه کبیت ما بیم بشمز تو تولآکوز وزظاعت وعصیت بترک
کوز ینی کلک دیگ یچون جمع منی ورتترکلک دیگ یچون ماتیورتنه کبیت چوه صوکلک طیرنغی
اوکلک مآیه منی ماتورلرتاماتیوبنی تو تک جمع شمارورتنه کبیت دل فرزندی قیلمیان
اولدورزلرکه کنید زنهارلری جوستاه جاه فرجاه شما صاقنی دیگ یچون لساه فارسیده
زنهارلرورلرزنهارلرورتنه کبوبیچ ایکی یچون واقع اولدیکبیت زنهارلرزنهار
بدزنهار وقنارتنا عذاب النار مراد دیگ یچون لاحق اولان اولاه دیگ مدلولاکی یچون
ورایکی یچون نفس متکلم ضمیری ورفرقاری بودرکه میم کساکنه ورلرول ورلرحال
اول ضمیر منفصلدر لساه غیره دیگ زنا معنا سنه ورلرول میم کساکنه ورلرحال

لاحق

لاحق اولورلرونم دیگ دانشم دیگ میم کبی ضمیر متصلدور لساه غیره دیگ تاء مضمومه سنه
درکه انوکلیه متصل اولورلر تای علیت کبی کاه اولورلرایکی ضمیر یچون ایدرلرمنم ورلرتنه کبیت
منم کگوشهٔ مینجا نه فانقا منست دعای یتم شبی ورحصکلا منست اول یتم دیگ
یچون اوه ضمیر ورتنه کبیت اوه نه من باشم کروزجک بنی پشت من اوه منم کاندرمیانه خاک و
خوه بنی سری بن اولم دیگ یچون اوه ضمیر ورتنه کبیت من اونم کباشیه بازیکنم
میاه یلاه سرفولدی کنم زنده پاره چاک شکاف کاف زنده زای عجم یک فتحی تیلدیر
پان لغتدورلر زنده پدرلعنی ورلرتنه کبیت چوکار کرچه اوزنده پدرلعنست وی یوی
اولزه کرکلسن لست زنده خانه ورلرتنه کبیت دیده وقتی کیکپی اکنوح مازنج وزیاده
زنده زای عجم یک فتحی سیله زنج معنا سنه آخرالفاظ مادیدر بویک صوبیه زنجار دیو یوضمیر
زنده پدیدورلرتنه کبیت یکی ماهی بودورروه بنیه بیالاوبهنا چوه مازنده پدیدر
زای عجم یک کسی سیله زنج ورلرورلر مرج اهتابی ورکه مرونده اسم مفعول ورلر پان
پای عجم ایله بر جمله ده ایکی یلدورلر ترکه ولی حاجو معناوه استعمال اولنورتنه کبیت کلنک اوکنجی
دوکنی وکه پان اولورلرپای یوباروی حصان بر پان سیچ ولرکوپاره وی یک پان یومعنا یادر
اصلی کاه باده ورلرکاوکلیه حذف اولنمش ورشمس قزی کاوپاه نگریباشنه ره کاوومیشدر
بوبیتی مثال کتوردسدر بیت کتوی بخشش زهمت او صدهزار ره ویسته وکوپان بر بسوه
نسنه یطوغرلرپان پان اولدیورلر پای عجم یله اولیچ پان قله ممکندورتنه کبیت
هرکا بیتش لشد لشکر چه لشاید زقصر ولرزیاچ آنه حاطلاق اولنورتنه کبیت

نشست از بی پارهٔ تند باز • همی رفت باوی بی رزم ساز • باد کنایه معنا سه کلور نه که بیت
سکه دلقوهٔ بی کز فراموش • ناکرده و وزنی صد بار دلش تنگ • یا نا کرد بر معنای دفعی وارد که • ترکیبی
اونده خصوصیه تغییر لیدر لر • مثلا بنم خصوصی بنم محمد، ورلر • بنم اوزره در یا نی فرزندکه
بیت در یا نی تو بنم بود اخوله • در یا نی فرزندی دیکدر • چاک یا تقدیر یلدی دیکدر یعنی بنم چاک
شدور لر نه که بیت تا یاک در فراق چهرهٔ نو • دلق و جیر و خرقه خویش سازم • چاک یا تلمش چاک شده
ورلر نه که ریایی کو بنم زنم دوزیم • دلق کبی فراق چاک شش • ورنه بنم عذر ما بیدیر
لی یلی آرزو که حاصل شش • یرتق یرتق اولان نسنه چاک چاک ورنه که بیت تن از خوی
پر اب و چاه پر ز خاک زیاده گشته از تشلک چاک چاک چاک لغت اشتراکی در بر نوع عدد یا اسم اولیدر
ترکی چاق چاق دیدوکی یعنی چاک چاک ورنه که بیت چاک چاک صبح پاک • خوه رسید • نهند دستاه
خوه بخوه رسید • چکا چاک کار اصلیا چاک چاک در • چاک اولنده اینه دلق اولنش ورلر یاک چاک اولمیه
سنه یا بر اوکی لباسه دکی الفدر • بو الکز اصلیا سوکلو اسراف قوی یرتق بیاه اولنمش ورلر •
شکاف ایرق ورلر یرلرنه یاک یاه اولنش نحوی شکافته ورلر • شکافتن یا رمق ورنه که بیت
استره مهر چند رنجاه یدر یافت • اوسترو هو نتواند شکافت • شکوفه بوندهٔ مأخوذ در چیچک
اچلدوغی وقت یا رملق بولنور • اسم فاعلی کلور شکافنده ده نه که بیت کشت صنعتگر از شکافته
ستت شکاف • ذاکره اولور ده زلب یا تاف • اوشکاف دکی شکاف حاینو معنا یه در •
اوشکافک معنای ترکیبی قبل یا رمق در • استعاره طریقیله تحقیق کلاریح تدقیق ایده کمنسبه
اوشکاف ورلر • کاف یا رمق ورکافتن ده مشترک در • معنای کافتن یا رمق ورنه که

بیت

بیت • یا یا زکافم زمین دلزم هم • یا سنگ خاک اندرو پیش و کم • کاف اسم فاعلی کلور فعلندکی
ده یا رمق معناسنه اولوب کلور • یا رمعناسنه نه که بیت کشت ورزو اهنگ و یا یاف • چو بیکار
مانند سر شاه نیاف • کافله شافک معنالری یری یرنه قریب اولمغین ابو منصور کبی
وشمی قریب فرق اینما مشاهده • بحر اللغه بیر صاحبی اونک تقلید ایتمشدر • و یارقه دکی
معنای کاف ورلر یر لوب کمتک لازم دکلدر • شکافته اولان معنی یعنی ورساله یه بیه کی
قصیله • قصم کبی ورفکر اولنمک کافله شکافتن معنای حقیقی اوزره • فی نفسه کلمه معنای آخر ده
استعمال جایز در • اما الزنج علاقه مجازیه ظاهره • وز یاد • یارد • فرقه ورلر
اونده مرکب در • یرجز یه وزر در که معنای ذکر اولندی یرجزیه حواله در که اوشبو ده
اسم فاعلی ورلر • حافظ همشهری قلم یکجا نیک اولوسنه وزوار ورلر • قلمکی حفظ اولمق
اونکی الزنج اولده وغنده اولمق • بیت زه زوار دی وزی وزوی وزوی
زه بی وزوی که قی زه وزه وزوار • وزمانکی حرفی یرجزی وزوریرجزی حواله ورمانتن
ده اسم فاعلی ورلر • معنای بکزیمی ورکوه لو و یولو کبی وزمانه ورلر • یارمق قلم معناسنه ورنه که
سایقا بیاه اولندی • یارمکی معنالری یرغاز ورنه که بیت بره افلاکیدر و یارمی ورلر •
نه فلک یلکی ارنج یارمی ورلر • ایکنکی حرفی اصلیا یارمق ورنیکی اوزنج هانکی ورلر • معنای عام
اصلیده معنای خاص علمیه یرنکی اوزنج و اونسبت قصد اولنده ورلر • نیکوه یه بنده وکی
واوکی ورلر • یان یدیارمق تنزیلدنکی کتونکی اصلیا تنوینلی هندکی بیانتن ذکر اولنمشدر •
بوراده کی غریب تفصیلیا کلمکی کرکدر • یاقوت الله تعالی هندی هند و هندستان اسم مملکت

در هندی اول مملکت نسبتی او لاة نسبت در • آخرش غ یا یا نسبت در • روی و یای بی واو فعل
مد لولی او لاة نسبت لازم معنی و کلدر • هندوی او لاة آدمی او لمق معنی و کلدر یا
نک مد لولی او لاة نسبتی لازم معنی در • آخرنده ی او لمق معنی و کلدر • دستور و پایه
وسار مثلو لاة نامیله آخرنده واو کله مد لولی در • او ل نسبت ده • هم لازم معنی
در • هم منسوب او لاة آدمی او لمق معنی در • هندو یله هندی یکدیگرینه جهتله فرقی او لور
یوکه غیری یازمده کلمه هندو توطن ایدن هندی در • کویده کلوب شاعری یشه
شهری دیه کاری کبی اما هندو دیلر • هندوستان لفظی خصوص در که ویا هندو نسبت صیغه سیدر
او لور عرب و عجم و ترک و دیگر کبی غیری یازمده کلمه او لمق ویا زمه توطن ایدن هندو دیلر
سبب هندو ستان و تورکستان عجمستان ترکستان دیلمستان کبی • هندی ستان دیرلر دیمک
ستان دخی و یا کبی ستانلر معنی مفهوم ندن نشو و نما بولمق او لمق معنی در • بری • واقع
کل کبی عرب حوکه لر او لمق یا کلستان کبی معنای وصفیتی ازاید و یا کلستاندن و ستان
فرقنی بیان او لنمشدر • جهت فارقه سی او لمق یکدیگر • آخرنده ی او لمیان هندو او لمیان
دیلر • صیغه او لمغین • جماد او لمغین • اما هندی دیلر • مثلا قلمی هندی یاپدی دیو تعبیر
ایدرلر تیغ هندی دیلر • هندو دخی اصل هندوی در • آخرنده حرف یا حذف او لمشدر
نیکو یله نیکوکی فرقنی اصل بیان او لنمشدر • یزدان یزدانه یزدان لسان فارسیده
باری تعالی یه دخی علم در • سانه ی بیان یه لفظ الله کبی • سانه ترکیجه یه نیکو یه لفظ کبی زیرا
عجمک فتح سیله در که بیت بی آمد آنه وعدتا ازدوی • یزدانه سپه پاک و دور از

زیدی

زیدی • یزدانه لسان فارسیده یزدجی معناسنه در • سانه عیسی او لوکه قالوی در لرنته که بیت
سبک روان سوکندانه پاک دین • یزدانه هفت اسمان و زمین • مجوسی اصطلاحنجه یزدان
قالوی خبر • مخصوصدر • قالوی شرّ • اهرمن لرینه کسب بقا کبی • ترسانک فرقنی بیانه
او لنمغین یقه تفصیل او لنمشدر • بحر التواریخ صاحبی یزدانه فرقنی تعابیر ایکنجی
لفظ تاکید ایچون ایدیدر • لفظ خدای مرکبدر او لا اصل خدای در • واجب الذاته
در • حق تعالی یه مخصوص اسمادن در • اما لفظ خدای که خود او لا معناسی صاحب در
حق تعالی یه اقتضا ایدوقدر • بونک تفصیلی ما سبقا مذکور او لیدر • شول هندی و او لا
یلیلر کام یاز یازیده محذوفه کام کاف عربی یه و کاف عجمی ایله در تعدد ایدرلر که
بیت کوشه کیرانه سنوه نام بوند • کوچ کوانه فرقی کام بوند • کام لغتنه ترکده
بمعناسیله دخی طمع در لرنته که بو کلامده ظاهر در بیت خوانتقاد عیان در تمام • وزیاده
سعدی در کام • کاف عربی ایله او لوبچی کام حرکه معکوسه در لرنته که بیت سایه بنور یافته
پرافروز ز جام ما • مطرب بکو که کار جهان شد بکام ما • کامران لغتنه جزو او لاة کام تو بمعنایه
در • بعضی راندن که راندنه دن اسم فاعل در • سوزجی معناسنه کامران کبی معنای ترکیبی
حرکه سوزجی در • کامکار دخی کام و خی او لوب معنایه در • کارآشنا کارشناس مرآده اشنایی یه
کامکار در لرنته که بیت چه کرده زیاد یزدیی کامکار • چه در استیم و راشتن کوزه مار •
یازوقلاب در لرنته که بیت کران بر آمد باد کدار • ورفتی سر افراشته بچو بیضه باز •
یازیدنده مأخوذ اسم در • بیهوده کبی یازیده دخی او یمکدر • او یمکده پکشی یکیسی

پیموده و در ننه لبیت در تنی آن غلهٔ پیموده کشت • زنجی مشو چو غله قلم اسوده کشت •
پیمانه پیموده ده مأخوذ در اسم در معنا سبی لولی در • یو یک ساغه پیمانه دید و کار
ننه که بیت یا فاعلاتن بیش کز بر من دور مباد مار له رو ه که و پیاده ه، پیاده گیست •
تشبیها استعاره طریقیه پیا اسم فاعل در • لو بجی در ننه که بیت ه شمن آتش زنها و باد آب
یکو • خاک بر سر کن که آب رفته باز آمد بکو • یا زیده قولاچلیوب یا آده ملیوب لو بجی در
شمس فخری یو فرقده عاقل لولوب معیار جالیق یا زیدنیه پیموده تغییر ایتمشدر یا زیاد
اسم فاعل کلور له بیجی معناسنه یا زیده ده لو کنایه یا زیده له ملح معناسنه لولاقی زل
آده من کیچ آده نه دیمک یا زیدر در • و بطیئ لرکه معناسنه لو نکته کنایت ایدر ننه که
بیت لرکه صندباش شب دیر باز • بر و یتی کیم ناندر لز • اده بی تنی له نه تندباز
در • سر یو لرکه معناسنه لو نکته کنایت ایدر ر بیت نشست از بر باغ تندباز
همی دوقت باوی بس رزم ساز • یا زیصیغهٔ مشترکه در لو معناسنه کلور آده مله
و بیک یکه یا زدر • لو نکته میده کنایت ایدر ر بیت بیاپای چندی همی بد بکوش •
سوی موجی یا زو با زل رسوش • یا زیده قیا زل آده ملیوب معناسنه کلدو کنایتن زل
لو زلیوب معناسنه کلور • علاوهٔ قیا زیه لیکسنه ظاهر در • بی اده لو نکته
لازم بی قولاجله او نکته لازم در • زل لو زلیوب و بیک یکه بجم دست یا زیدر
زل لو زلیوب و بیک یکه دست یا زدر ننه که بیت بجز فرزند سی سر ده تو پای بند •
بجز بوی زنخدانه ساه یا زخ فوکوش خرچنگ بو اسمار کل ایکیسنه لفظ مرکبه

در

در عبارده صنعه ما لرشترلکار بی وار در لفظ جرشنده معنی جرشنده دکل لولاسیده محل شتا
لولیپیانه محتاج لولاه لفظ و عبارات سلکنده، منسلک لولدیی خرکوشک بی فوزی فوزی کلور معنا سنه
ترکیب اضافی در ننه که بیت فرعیس اگر بگذرد • چو ه بیاید بهنور خرباشد • بر فزی ده کوش
در که معناسی قولاق در ننه که بیت کوش خر بی فوش ده باگ کوش خر • کین سخن زلدر نیاید کوش
خر • عبارده کوش یو نده در • معناسی کلماه ترکیبی لو که کوشه در بر قولاغه تشبیه ایتمشدر
لغوندغی ما شابهت جرشنده لولاه اسنادی اظهار ایچون در • طوشنه خرکوش دیدو کار
قولاغی خر قولاغنه بکزه دکنده لو زو در • خرچنگ اصلی خارجیدر در • بر فزی خار در که
معناسنه دکن در • تخفیفا لیغ حذف لو لیتمشدر و خر قالمشدر • ه ده حذف لولدوغی کبی
ده در خر سینک یو یتی اصلی اورزنه دکدر در بیت لبرده و بیفته شکلنده
کرفته هر یک سز لولر جای • و و فک علتی کلو لی خرفاکی در لساه فارسی حذفی شایع
در ننه که سابتا بیاه لو لیدر • بر فزی ها چنگ در جیم مجرا یله معنای معینه بر بجی فوشی
طرناغی در ننه که چنگله چنگال فرقی محلنی بیاه لو لنمشدر • خرچنگ تنکی در ننه که بیت
جو بر زو سر لز چنگ خرچنگ بر در • جرباه کشتی روشن بساه یا بور • اسمار کی ایکی خرچنگ
استعمالی استعاره طریقیله در • قیا بو لرینی پیشی بر بجی فوشی طرناغنه حدت ه و کذلک تشبیه
ایتمشدر در تشبیه ثانیه ده عرض در ناخ شدیی یو غه تشبیه در • خرچنگ خار پشت کبی در
لو استعاره لو نکته لی بر خرچنگ در زندگی زندگانی زنده، وری معناسنه در ننه که بیت
چنانکه بود باغ سبز ظاهر در ریای دریای لجه چو فرسر افکنی شوم • و رزنت بخشی

زبیخ برکنده شوم • زینهار کلم بخرصرا نیخکنید • چونکه زیاء بر پشوم زنخ شوم • زنخ مکن
اعتبار اوده ور که اصلیه اولو ورنه • که بود یاء ده ظاهر در رباعی جوه وه شوم خاک مرکم ستاید
واصول ده عیوب نظم سازید • خاک تن فریباء اغشته کنید • وز کالبد وحشت سرخ سازید
زنده یه ور یک ور که • لاه خزیده اولو کاصیان در • اخونده غی یا یای نسبت در کاف زیاح
اولد وغنک سیبی زنخ مکن اخونده غی تمامی غیر ملفوظ در • پراسک که اخونده اولو ما
اولا الکایای نسبت واخف اولیح قبله برکاف زیاء اولنور • مثلا حصه یه پزحمه یه
بنده یه خواننده یه در • لاه فارسیک قواعد مطرده سندندر • زنده کانی در که در
حیات وه تعمیم معناسیدر • که عمر حیاتک بود یاء سنده ظاهر در رباعی ای نوش که
عمر جاوه لانی ارزیست • خود حاصلت از روز جوانی نیست • پیمانه کمر و باغ و یارانه
سرمست • خوش باش دمی که زنده کانی نیست • زنده کانی ده یه کاف و یا بهاء زنده یه
ده یه کاف و یا در الفونه زیاح اولمش در مبالغه ایچوه • نسبتده بوقاعده لاه عربیه
فاعل اولنده در • لاه عربیه فاعل اولنده در • لاه فارسیده اعتبار اولنمش
در • که اولیای رساله ده • تویر اولنمش در • در که دیمک که استوی اولوب الکا اختصاص
تا اول اولدوغنده اولور • اول مبالغه بولنده اعتبار اولنمک اولور • الکا اضافه تعلیر
فرق اولنه • حاصل اولدی اول فرق بویسنده ظاهر در ست کریاه زنده کیست میوده یه
زنده کانی تویی دمی جانه ره • سلیمانی نیست مور ایوسفست او • چرا بر خاتم اوسر
نهادی • پهلوی ده فارسی دیر که یای بر در اولمش در • که سمن بیا بوخته کریه

وجا

وجاه وی • بدنسته جبین وهم پهلوین • فرد وسی بویسنه پهلوی جاه یه قافیه ایدوب لانی
پهلوی که مضموم اعتبار ایتمشدر بیت سابقه کیفر و قافیه ایدیلر لانی مفتوح اعتبار ایتمش
در • لیکن وه جایزدر نولکی که شوه قافیه اولور • مفتوح اعتبار اولنور نه که عمر حیاتک بود یاء
سنده ظاهر در رباعی بچرخ عیوق کفت زعمر تو بده • بهر جاکه نهی طریق بروه شوبه • یک تاک به از صحبت
فرزنده قباد • خشت سرخ زتاء کیفر و بده • لو یه وه قافیه اولور مضموم اعتبار
اولنور نه که عمر حیاتک بود یاء سنده ظاهر در شعر • فرجام عمر کهنه نوخواهد شد • نه کاسین
بقا اوخواهد شد • اهنزل بکنار آب کیم اولدی جوی • کین کوزه چو شکست سبوخواهد شد
بذکور شاعر مشهور که بوشونده اکثنی اولدرکه • مذهب باطل تناسخ قایل اولانه جاهلانه
اوله زباه پهلوی ایله توصیف شاعر مذکور که بود یاء سنده ولیح اولدر رباعی روزیست
خوش بهوله کرمست ورنسیده • ابر اردیبهشت کاه زمی شوید کرده • بلبل زباه پهلوی بالحان
رنده • فریاد همی زند که می باید خورده • لباه پهلوی ده قضاحت یوغنه وغنه بود یاء
ده اشارت واردر • پهلوینک نسبتنده مبالغه قصد ایدیلکن الف ونونه زیاح ایدیلر پهلوانی
در • نه که فردوسینک بویسیاقنده ظاهر در شعر • لشت ده زباه وجولانیت هست • سمن کیفتنی
پهلوانیت هست • اکر پهلوانی ندانی زباه • بیازی بتو • اردوندر اده جلد خواه • بو الف
ونونه طیانی وکی • زبانی وکی الف ونونه در مبالغه ایچوه زباح سیلاه عربیه اعتبار اولنمش
در نه که جوهری همی کوید بیاه اینمش در • لاه فارسیده مستعمل در مثلا کیفر نسبتنده
کیانی خسرو • نسبتنده خسروانی در • لاه فارسیک در یسی فصیحدر نه که کیانیاه

اولندی پهلویسی فصیح و کلدرنته کساه دیه‌ده حال اولیه‌ور • شهری بنگ و بی فصیح
و کلدر • باده یه نشینلرک کوچه فصیح ور پهلوینه نسبتی معناسی اولغی اولرور پهلوانه
دنور پهلوله • ترکیبک فی بیاه اولندوغی یقین تورلو اولنه کوکدر باده الله تعالی زبانک مفتاحی
حقیقتیسی آله تکلم اولاه عضو مخصوص ورکه عدا بالکساه دنور کله ورنته کبیتی زباه ورده تاه
ایی خوه اندجیت • کلیدور کنجی صاحب جهنگ • لغة معناسنه استعمال اولنور استعاره طریقیله
اولوه فی آله تکلم اولدوغنه لغوی و کلستانه شیخ سعدی بنگ بوکلامی اندی، پیچاه ورله حالت
نومیدی بزبانی آورشت ملک راوشنام داده کوفت • واقع اولاه زباه دنه مراد لغت
معناسیدور • کلام مذکورک شرحنه ایی بیاه آلتی فی • وبنگ کمنه ضبط فاضل ایتمشدر
اول تقدیرجه عبارت لساه دنه • استعاره مذکوره شایه ورنته کسابقا دیدیکمز اولنجه
حدیث بنوی حه واقع ور • لساه لهجه لغتی دنه مراد جنسی اطلاقک استعمال اندوکلری لغت
دیه‌یه بنظرنه • حه اول استعاره • اولرور • مثلا عجم اولاه کمسنه دنه بلغه ور • لسان سنور
اسب فصوصیله انکی اسپ ورنته کبیت بیاه • ازلانمز فرنساطوس • کی تا اینستانم از اسکندوس
سنور مطلقا بنکدر اورآت اولسنی • قاده اولسنی • انکی اولسنی • دنه • اولسنی • شیخ سعدی بنگ
بونظمنه • بیت • اده نشیند سخنی اوقتی تاه • دربیابانی بیفتاد ازسنور • کفت چشم تنگ دنیا
دار را • باقناعت پرکند یا خاک گور • واقع اولاه اطلاقی اوزره دیه ور • فصوصیله آتی
یاقه • مراد اولدوغی معلوم و کلدر • تمام کلامک اولی تبیینه توقفی یوقدر سنور لفظنک
دنیه اطلاقی نه بوقیدمعتبر ور • حافظ الدین کدوری فتاویسنده بیاه ایتمشدر

بوعبارتده لفظ سنور لاینتاول الاابل الاان الکاه فی هوضع یرکب الابل ایقتاع سنور لفظنی
الکا یمیشلر • اونکله حکمی بیاه صدنده • ایراد اولنمش ور • کلام مرکور لفظک دنیه اولمسنی
اقتضا ایتمز بنیلمیه جاری یا یسنور اطلاق اولنمز • بحر اللغه صاحبی کسنور طوه آور ور
اسم عام ور جمیع دورت یقلویه اطلاق اولنور • مشدر • اصحاب یتماشدر دیکی آتلی یولکیده
کیده کمسه کربیته بیته بریتی یده • دولاشه ور لر اسم مرکب ور • اخوندغی تاه معنای عام ترکیبی
دنه معنای خاصی علمی یه نقل ایکوه ور • چاربچوبه دیکی تاکیی بهر دورت اغاچ چاربچوب اطلاق
اولنور • اما چاربچوبه مخصوص ور • لساه ترکی ده چاربچوب ویدکاری بنه غیری یه اطلاق
اولنمز دولاشه ده • اولیه ور • بهر دیکی لنه دولاسیه دنور اما دولاسیه دنمز اولدیکه
دنور کرکسنی بر کشنک اولا اولکسی اونکی یوضع مذکور اولوزه استعمال ایلیه دیار
مجموعه اوصفه نوع عادت اولماغیله دولاسیه اوصفه خواص غالبه دنه اولمش ور • فاعل
مذکور بورساله ده مکرر ذکر اولوبدر • امثله مقصوده بیاه اولنه کوکه ورباذن الله
تعالی اولوقت قاعده اوزره دیه اولنجق دولاسیه معنای مذکوره وضع اصلیسیله اولمغی مجازا
مرسل بقیله استعمال اولنمش اولور • اما اخوندغی تاه اضافتی صیغه اولنجه دسته دیکی
پاچه دیکی تاکیی لفظ مذکور معنای حقیقی سنجی مستعمل اولمش اولور • حرف تاکه زاغی کلمه
بو معنایه کلدوکی حه بورساله ده اعاده اولنمیه جقدر مثلا ایراد اولنه کرکدر باذن الله
الله تعالی اسب ذکر ایده کی بای عربیه ده تلفظ اولنور • اما اصحاب بای عجمیه ورنته کی
سپهک اصلی بیاه ده ظاهر طولور سپه اصلی اسپ ور مرکب حرف سپهک اضافتی

ده اعتباری ارتکاب ورد • قال حمزة بن الحسن الاصفهانی اسم مشتق من الجند بفتحتین وهو الکتیبة من الخیل
لان جندا فی الاصل بالفارسیة کاه اسپاهان وهن جمع اسپاه واسپاه واسم الجند وقال ابو
الجواليقی لانه للاصیب بلغة الفرس هو الفرس وکاه کانه یصیب الجمیع معناه الفرسان وذلک
الفارسی اعنای الاصیب بتعیین وهو اصابت الدیی ارتکاب جلده لیصیب جمیع ما علیه بین اند،
غلط الدیی الجواليقی فی الفارسیة وهو ما ذکره نسبة الاختصاص ورد • نه که سابقا بیاه الوکیدی
تقصیل مذکور ده بوتخصیص اولدیی که اسپاهک اصلی اسپ اول الکفر زیاده سیه تاکید نسبت
اکوه اوصف • اول اصلیت اکچون الفاظ نوزیاده ایدر لرنه که ساده بیاض کلمه کوکدر
یاکوز الکفر زیاده سنه قالیجی نه تکلف مقام تاکید • زیاده حروف لساه فارسیه شایع ورد
نه که هواقع استعمال بیاه کلمه کوکه ورد • بافه الله تعالی ایسبک اسپاه سیه والتعالی بوقدر
شیه • بور وباله • نوقد وسند وخنک وچوه وویر وایرش وشبند
در ارتکاره شیه • الطلایه فروه ونیک بوبیته • بیت نشست ازبر شیه ناورآه جوی • بیت دیگر
کوه رزبناه ورزوی • شیه • نیک اصلی شیه ورکه اعتنای کونش ورنه که بیت بد وگفت
زآه سوکه تابنده شیه • برآید بیک پره سیم سپید • آفرندغی ناء اختصاصه مراد
انسبت اشباه تدر اول اعتنایکونه مذکور ناء استعمال لساه فارسیه ها واردر نه که
بورساده • مثال آفرح بیاض کلمه کوکه ورد • بافه الله تعالی • شیه • نیک اعتنای ترکیب بیاض
بکزلات ورد • ارتکاره بور الطلایه فروه ونیک بوبسته • بیت کرد زآه نه • اکاه ازین •
کوبیته نهادست برپور زین • بور لکه تشرکه ورد • اوغول مستند ده کلمه نه که بیت ارتکاره
باده

باده بد وکاری فروه ونیک بوبیته • بیت نشست ازبر باره تند باز • بیم رفت باوی بسیه
رزم ساز • باره یکوه • ورلرنه که بیت فروه آمد بیکصد باره یکبست • ورآه اندیشه
برنظاره یکبست • ارتکاره نوقد بدکاری بوبیته • بیت زنند توقد اوبولاد هیچ • زین
دراجنبش برافتاد هیچ • اره نوقد که الطلایه هوکتی سرعتی اعتبار یله ورد • حقیقت اوصافنده
ورنه که فروه ونیک بوبیته • بیت سمند نوفدش بیم درآند نرم • بروبیم اوزین فواند کرم
ارتکاره سمند الطلایه بیت مذکوره ظاهر ورد • اونیک الطلایه آله باعتبار الوصف ورنه که
سر نشست ازبر تازی اسب سمند • بیم تافت درساه زبیم کزند • کمر نکنده الفصه
اله سمند ورلر • اهدة الادب صاحبی بیله تفسیر ایتمش ورد • عبارتی بوورسمند انک رنکی
رماوورساه بیض کله رماوورزعجم فاکستر ورد • ارتکاره خنک الطلایه بوبیته • بیت
بتارک زبولاد سپرش کلاه • فرس خنک وبرکستوانش سیاه • بونیک الطلایه وله زنک
اعتبار یله ورنه که بیت مذکوره الکلنور • معنای آخر ورنک غیری اوله • خنک الطلایه
اولنورنه که بیت قوس قزح کشت کاه وآرکوز • ازخوطف خنک بین وسرخ توز •
ارتکاره چوه الطلایه بوبیته • بیت بوبوشید سهراب فتاه خنک • نشست ازبر چوه
سمند زنک • بونیک الطلایه وله آله زنک اعتبار یله ورد • نه که بیت مذکوره الکلنور •
بحر الجواهر صاحبی چوه بوزآت وخش وبوبیله استشهاد ایتمشدر بیت برکنیخت
بی چوه کرم خیز • ورانکند ورهند واه رستخیز • بوبیت اول وید وکی معنای دلالت
بوقدر • تعیین رنکه دلالت بیت سابقه واردر • ارتکاره بزه الطلایه بوبیته الکلنور

بیت نعره هو بی زبان و بند زبان ۰ بر له و بی ما پیست تن زه زکین ۰ فائده اطلاق اول لفظ
نته که بیت قطار راست دیده ۰ صد و بیک ۰ که بارش طشت و طشتخانه بود و بیت بونک و فی
له و غیبی صیوله اطلاقی زنگ اعتباریله در ۰ سانه فارسیجه دیمکدر شوله رنگ عبارت
در که تره یه دلی لونده یا غیز عبارتله تعبیر ایدرلر ۰ مجمل اسب دیزه در تکی یاغیز
ات در ۰ لغرنده غی ما نسبت اضافه سیله چوه دیرنغه وکه زرده وکه سیمه ۰ وکه دکل
یا لین سانه فارسیجه لفظله اوصافه تابع اضافه ایدر ۰ بیت که بیاه اولنه رکه در بوسیاه
در بین کلدیکی یا فه الله تعالی اوله ایمانده بر لین مذکور معنی در دیزک مشکین یا ذی لون
اعتباریله قان یا قره آتنه شبدیز در ۰ قوی قره اولیجه شبرنگ در ۰ شبدیز ده آتنه یا اعتبار
اطلاق اوصافه اسانجه در ۰ نته که بیت من در ستم و اریب شبدیز و تیغ ۰ نیاز دیده و سایه تیره و
بحر النوایر صاحبی بلدیغی ایندیکه دونک تنبیه ۰ ایمدی در اوله زنگلرنده غیرت
اوصافه یعنی بوزوری اولانوز زنگلرله کثرت وصفنده استعمال اولنور جمیع اوصاف اطلاق
جمیع اسم وصف جمیع رنگ دلالت ایدر ۰ نقاره کی عاجیدر کلاه رنگ اولنور ۰ فطار عشقه تشبیه
بیاه سابقه ظاهر اولدیغی لفوزنده ۰ فطار یمکش در ۰ دیزه دونغ فرق ایمکش در دونک اسم
دیزه در مونک اسمی دونغ در اغزکلمه وکه ما نکز زنیاه سین بنی اضافه ایدر لکلاماشی در اما نته
اوزش اطلاقی بو بیتدندر بیت چو ابرش تند کشتی سوار ۰ بکردیدی از میبتش کوهسار ابرش
اوله معنی وه عبارتنه در کیاه نی آیی اوله ابرش در ۰ اما نته که ابرشم که اوصاف مذکوره تلفظ ایدر
دملر ۰ مذدوه وکلدر بونک جمله اطلاقی تابع صفاردر

MUM 125

3

Library Digitised Collections

Author/s:
Kemalpaazade, 1468 or 9-1534

Title:
Dakyik al-hakyik

Date:
1174? [1753?]

Persistent Link:
http://hdl.handle.net/11343/23310

File Description:
Part 3

برجی ضرور کہ معنای بیاض اولندہ برجی ضرور کہ معنای اولور
معنای ترکیبیہ اولوسلطانہ دور مذکور لفظ مرکب کیانیاد ہ برینہ کہ کیکاوس
تیزماس در علم اولمش در جمشید کیی صاحب شوکت وعظیم الشان پادشاہ در
ندکہ بیفشانہ جوعہ بر خاک وحال اہل شوکت بین کہ ازجمشید و کیخسرو فرالوہ
واستانہ دارد صبا از عشق من زرفرین یکو آلہ شاہ ضیاء دل کہ صد جمشید و کیخسرو
غلام استانہ دارد کیانہ سلاطین قدیمہ دہ بر جاعندہ کہ زمانہ کہ لوی کیومرث در
واقع مذکور کیخسرو در ندکہ کیانہ رفتہ اندو کیانہ آمد بجای ہما کیانہ آمد
کیانہ اول جمع کیدر کیانہ ثانی جمع کیدر معنای کم لردر کیانہ معنای اصلیسی
اولولردر طبایع معنای مذکورلغت اشتقاقیہ در ندکہ این کیانہ بدکیانہ
از شاکر نعمت غافلند یارب این ناز و نعیم و دولت و رفعت چراست کیانہ اولیدہ
مرکب معنای اولدر کیانہ ثانیہ دہ مرکب معنای ثانی در طبایع معنای مذکور اوصافہ
کیانکہ کاہ اولعد نونی حذف ایدرلر کیانہ در جہانہ بنایی وشایستہ کہ
اشکر او تاید زافسرانہ نجوم وزامتزاج کیانہ الفاظ فارسیہ ترکیبی شایعدر
طبایع نسبت ایدیلیکیانیاد ندکہ تولدش کیانی بی خواست از نہیب
خدینی کیومرث در خلقت کیانیکی اولوسلطانہ در ندکہ باد ہمی خورد بایدی کی
کنج ہمی دارد بہر جام نی کہ نسبت اولیجہ کیانہ در ندکہ زآبدی بنید بکوید
ای کیا ہمتی نی دارد زبہر خدا لسانہ فارسیہ معنای نسبت کاہ الفاظ اوصافہ

بوینده او هورشید و افسر

کسب کمال ایلہ او خورشید صاف تدن جوماہ سر تا قدم ہر عضوینہ عاشق جو بنجہ قبل یکناہ

بو معانی بینده هو اسمکہ مطلوب اولہ ترادف و اشتقاد طریقیلہ استخراج اولنور مستفیض اولہ نکدر

جزء اولاہ خورشید اولہ معنای اولیجی خورشید کشک کیکی اسمندہ وکب اولمق لازم کلور
برنسنہ یکی اسمی ترکیب ایدوب کنز اولنسہ اسم ترکیب بولمدہ خانہ کلدر
اما افتابک ترکیبی فتی در برجی باب در تافتن مدہ اسم فاعلدر قزدورجی
معناسنہ فابایہ تبدیل اولنمشدر برجی آف در اصل آب در یونانجہ بافا یہ تبدیل
اولنمشدر اولہ تبدیل لسانہ فارسیہ شایعدر مثلا پدر یونانجہ در فرانسویجہ در
افتابک معنای ترکیبیسی صوقدورجی در صوبارو یا لطیف در قزماسی عارضیدر
در صول اولیدہ کلدر طبیعتی اونک فاعلدر صوقدن عارضی در اولہ سیدہ
صول قزماسینہ نسبت اولندیغی صول کنز اصلیدر کنز اطلاق ندکہ
عمر برفست و افتاب بی تموز اندکی ماند خواجہ غم مخور ہنوز مذکور معنای ترکیبی اعتبار یلہ
اولدوغی ظاہر در اولہ کمنز تک باشندہ کہ اسم یدر فارسیہ تک کنز دیو مرکب ایدوکن
والفاظ متراد فہ مذکور لغت نوادر دہ ایدوکنی بلمد اولہ اعمال وارد ر کہ افتاب تک
ترکیبی افتدہ آب دہ اولوب فا اصلی اولوبا دہ بدلہ اولمد افتابک آفت آب
اولدوغی ظاہر در تا بیدہ آنی تخلیب و افتاب در اسم عبارتہ تاغنی در
اسم فارسیہ جزء اولمق بدو آرد در چونکہ کیہ کلدر اولہ معنای ترکیبی دہ
نقل اولنمش در افتاب اعلای منقولہ دہ اولور اینکی نقدیر جہ بلہ خورد
کیخسرو کیاہ خورد کلدر مکوکہ بحمدہ بر وینی لقب در ندکہ بو بیتدہ اطلاق اولنمشدر
جو خرد ولی شانی تیز اورر اولینی خرد بر وینی اورر کیخسرو مرکب در

برجی

اولنور کاه یا یله مثلا بی ده در • بساط در لغتده که بیت چه نا فوش بود خوستن
باکی • که ماه بذر آرد ز دل آتش بی • بار وز هند اگر افتاد سخت • بی افتاح
دال یاوری کرد بخت • مذکر کیا کاف عربیک فتح سیله در • خاف عجم نک سکن سیله
اولنور کریه ها بترنده که بیت سر چرم نه پاک بار خیزد • کیا باشد که زه بهار
خیزد • کیا نک اصلی کیاه در • ترخیم اولنوب اخرنده غین حرف ها حذف اولنمش در • پاک
شاه ده حذف اولنه وغین کیه • اصلی پاک شاه در یکه • لغته اشترکه در • لسانه فارسیه قاچن
اغاسنده کاه کلورنده که بیت بیا نک بلبب و قمری اگر ی ننوشی می • علا به یکه کمت کاف
الدوال الکاف • اولوسلطان اغاسنه اولاه کیا نسبت ده کاه اولور اما لفظ قصد ایدرلر
الف ونونه زیاده ایدرلر • کیانه در لر کمر کیانه نک • اغاسی کیا منسوب کمر در • ضرورتی
حاجه الف نون اغاسی ذکر اچون کلدوکی • اصلی چوبدر دیه • مذکر در • طیانه دکی صید
لانه دکی الف ونون حذف اولوالف ونونه در • لسانه فارسیه ده جمع اکثر اولاه الف
ونونه اولمق اصلی بودر • ریزل قاعده اولدرکه اولا • نسبت مفرد واصل اولور
جمع واصل اولمز • ماکه اعلا بده اولا کیانه ده اولا اصلی اولور • اما ضرورتی
ده بودر • ظاهر بودر که الف ونونه ایکسنده • بر اغنایه در • کیانه قاده • اولا اغاسنده
ده کلورنده که ابو منصور طوسی جمع اللدوکی لغتلری اچنده • ذکر ایدوبدر • بو عبارتله
کیانه فهم یوکده • وعرب بوده چنانکه بوشکور گفت شعر هم بازبسته بی اسمانه
که پرچم بینی بسانه کیانه • کیانه ده مرکب عناصر اربعه در • ضرورتی

س

بیت مرا زاو کشت همت او • قهر کرد ست مرکیانا را • کیانا دن مراد اولدرکه
کیانه ده مرکب اولاه طبایع مذکوره • عناصر که صور نوعیه لری در • اردلرنج وجه نسبت
ظاهر در • بحر الغرایب صاحبی بوشرح • واقف اولمیوب کیانه کیانا یه فرق ایتمش در
کیانه طبایع اغاسنه کلور کیانه وکیانا در لر • مشرح وضروتیک بیله استشهاد ایتمش در
کیامهر کیا کیازار چرا چرلکا • کیا اولوت در لغته که سابقا بیانه اولندی • اصلی کیانه
در • اصلی اوزریه بوبیده • مذکر در بیت زهر قهر کلا اولور سم اغو اولوتاک بنه
قدیم اوستنه کلوب قوله کیامده صفتن • مهر کیا فحبت اولیه در لفظ مرکب در • بر جزئی
مراد در • فحبت اغاسنه بر جزئی ده کیا در • اولوت اغاسنه • اصلی کیا و مراد در اغانی بر کیسنه
ده علیه نقل اولمق اضافه الیه تقدیم اولمش در • بو خصوصلرنه فارسیلر خواصنده در
بو که اجمالن تفصیلدن بقا ذکر اولمش در • مدلول ترکیبی سنح مهر کیا یک اغانی علیه
مطابق در • اغانی مذکر مرکب اولدوغی بوبیده ظاهر در بیت بو مهر بتوتا سبز پر
فطرسز نه بر اور ده • نشانت دم خاصیت مهر کیا را • کیازار اصلی کیانه زار در مرکب
در • بر جزئی کیانه در لر نه غین ها حذف اولمش در • بر جزئی ده زار در • اغاسی مرغزار کی
بیانه • تفصیل اولنمشدر • اولوت چوغ اولاه یولی فارسیلر کیازار در لر • مدلول ترکیبی
ده اولدر • چرا جیم عجمیک فتح سیله اولوتلفظ در نه که بیت کاوچرا خورده عجمی مرغزار
شبه جراه خوار فتار اسپار • چریده ده مأخوذ در • چرنده اولوتلفظ در • چرا جیم
عجمیک کسر سیله بیچوه اغاسنه در • لفظ مرکب در چرلیه رادده چونکه چرانک قریبی بیانه

تفصیل اولنمش • کر کدر باذ الله تعالی • چرکا، بیی در لفظ ترکیب ور • بر جزیی چرکا ور کہ
اضافی بیان اولندی • بر جزی کاه در کی اضافت اولنمش در کاه ویا • مکث کاه و تخت کاه کبی
اصل کاه، چرکا در علم اولیچی اضافت الیه تقدیم اولنمش در پادشاه، پادشاهی پادشاه
لفظ ترکیب در • بر جزیی پاه در پای عجمی ایله دفع ضرر و اصلاح فساد ایده نسنه
شاه فارسیجه پاه در • پاه، زینهار اولنده در • شول طاشکی آدمی در کہ زهر کہ
دفع ایده • بر جزی شاه در کہ اضافی لغوی سبی اولدر • اما ترکیب ده اطلاق
اولنز • بر جزی شاه در کہ اضافی لغوی سبی اولدر • اما ترکیب ده اطلاق
اولنز • مذکور لفظ ترکیبده مدلول ترکیبی سبی
سلطان یا ملک اولماه مدار و اصلی در • فصحای فرس اتفاق اولنمش، الحاصل ورزا
استعمال اولندوغی اولنده اولور در • شاهنده لفظ اولوب اما سنه کلدوکده کسره
ویا و نونی اضافت کاه در کہ بو بیتک ده • بیت همین گفت شه بر اسنه چیره فسه
برین خوستی کرده و مهره فسه • تن کوه، دارم کوهه چوهه کہ راست • بیاک آتشم فکنی دوده
شه راست • پادشاه یک بر جزی بو اضافت اولیچی الحاق ملاطین ده اولور •
اضافی ترکیبی سبی واقع و بیک ورا فی ظلم در • اکر چه کاه، لغه اولیچی اضافتدر کلدی
استعمال شاه کلدر • اما قاعده لغه فرس اولدر زینهار شاه اصل بر در • وسط
کلمه الحاق ثنایی استفاده اجون فارسیجه جایز در • مثلا در آه • ولاه • کاه •
کاه • سیاه • کناه • در ر • ره • وه • ه • که • سیه • کله • وه • در ر • پادشاه
ه و کلمه در بر جزی پاه در کہ • اضافتی بیان اولندی • بر جزی شاه در کہ عوام ناس

اضا

اضافت قاعده نک بر نوعنه کہ خواص یاننده • اضافت اولمقدر • عوام نسبت ایدوب شاهکاه
دیر • کبی شاهکاه نک وضع اصلی بوندر • بر جزی نک آدمی در • ضرو پروز زمانمش •
عامه رعایاده بر یسی جفت سوردکنی بولندر • اضافت نسبت ده وضع فارسی زمانمش
لسانه فارسیجه وارمدر • قاعده، سبی بر نوع بیانه اولنمش کر کدر باذ الله تعالی • پادشاه یک
اضافی کبی سبی اصلیه عامه در • بو اعتبار له القاب سلاطین ده در نه کہ بیت ازین نازک
جاهست رمانی وهم • وزره پس تر له پادشاهی وهم • مطلقا حاکم اولمق اولدر
اضافت ده استعمال اولنور • نه کہ بیت کہ من تاجی دیدم ای جاهل • نیم پادشاه
بر ده خویشتن • چوه چرا چوه جیم عجمی ایله ضمه نک ارشباعی واوکی اظهاریله لسانه
فارسیجه استفهام ایچون ده در • لسانه عربیجه کیف کبی ترکیب اولنده بر کلمه حالنده استفهام
ایچون اولور • بر یچ دیمکدر • عجم چوه در • عرب کیف حالک در • پنج در و پنجک بعض
عجم چونست در نه کہ بیت زکریه و دم چشمی نشسته در خوه است • بیاض کہ در طلب
حال ده ماه چونست • هر پنج و پنجک بعض هر چوه در نه کہ بیت اکر پیش ازین بند
واضح کنی • نیارم فریبی کہ هر چوه کنی • کرنه اطلاع ملکی اولمق سبب حقیقی
استفهام جایز اولمدوغنه اولور • وحی تعالی حضرتنی بیچونه توصیف ایدرلر • ایزد
بیچونه در لر • اما چوه جیم عجمی ایله اولمه و لکن ضمه نک ارشباعی واوکی اظهاریله
اولیله لسانه فارسیه تقلیبا چوه اولور نه کہ بیت چوه تمام تیغ از دوستانه اولور • چوه
نیم در خلقی دوستانه اولور • چوه اولمق پنج اضافتنده در • واوکی ارشباعیله تلفظ اولنمق

افصح ور • زیرا که معنای اولاه چه مکمل ور • کلمه ور را بی معنای نذکرد یا اگاه بیچ
لای تقلیل معنا نه ور • لسانه فارسیه نذکرد کلی غالبا لاحقه معنای اول و غنه اولتر و
اولور • مثلا زید را یکو ور لی • معناسی زید، سویلو ور • زیدرا یزی ور لی • معناسی
زیدی اوزره یکدر • مذکور اولدیغی گاه اولور • زیده واقع اولور • کلام بیچ نسنه لفاظ
اینمز نته که بیت • ولانکه خلق از فتنیان گویندش • راستی را بچشم خویش نتوانست چه چیز عجم
کس سیاحت سیاحتیان اولندوغی اوزره لسانه فارسیه شول معنایی گوه وضع اولیدرکه
ترکیده اولنده نه زیاده تعبیر ایدرلر • مثلا اول نه ور دیگر یعنی آنه قیاس ور لر
چیلیک اصلی چه استه ور • نته که بیتلک اصلی نی استه ور • ترکیده اولی ما حذف اولنور
الف یای انقلب اولور • نه دیم دیگر یعنی عجم نه گویم ور نته که بیت • نه زنم چه گویم چه
رنگ اورم • گه ست اوزره رنگ اورم • چیه چیم عجم یاخود لسانه ترکیه نسنه معناسنه
ور • نسنه یوق ور دیگر یعنی عجم نه چیز ست دیه • گاهی ور دیگر نا چیز ست ور نته که
بیت بگفتا فلانرا نا چیز بودم • ولیکن مدتی با کس نیشتم • چه گاه اولور نسنه معناسنه
استعمال اولنور نته که بیت • مرغ ازنجا رود که چینه بود • نه زنجا رود که نه بنود • چه
بنود که معناسی نیست اولیه ور • چینه مرغ دیه یکسه آنه ور • اسم در چینه ده ما حذف ور
چوه مانند وشی سا چوه چیم عجمی لیلسانه فارسیه اولاه آنه تشبیه ور • ترکیده اولی کبی
کبی دیمک نته که بیت • چوه عارض تو ماه بناشد روشن • مانند رخت گلی نبوده و گلشن •
گاه اولور آخونده نونی حذف ایدرلر چوه ور لر نته که بیت • نبود امد زنشت یاد •

که گاه ور • لسانه ترکیه بو عبارت بعضیلرها بعضی تقلیلده استعمال اولنور نته که بیت
• دیدی دلبر شمع کبی یا نه سویلرسن بکا • چوه اجنده یا شرسن یا نه سویلرسن بکا •
بلا ارشباع اولاه لغته اشتراک گه ور • تشبیه معناسنه گاهور نته که بیت • گر خلوت ما را
شبی ارزانی بودی • چوه صبح دلافاه جهانه سر بفرازدم • بیت سابقده بو معنایه
ابهام وارور • بلکه اول معنانک ایراده سبله گاه معنایی کلام تمام اولور • بنه اگاهیچ
گونی کبی یم اولنک مستلزمی یوقه سنه ده مکدر • اتفاقه اسکنب اولنمیور • بو اتفاقدن بیلکه
معنای مناسبه تحت کلام مذکور • زیرا لطافت ویرمشدر • تشبیه معناسنه اولاه چوه
برابر وگیده جزو اولیچی واوه حذف ایدرلر • مثلا چنانه چنین ور لر نته که بیت • مکن بدیگر
چونانه نه بینی خویش • نکو رکاف باشد بنیاد سزا • چونین ور لر نته که بیت • چنین بود
گیتی و چونین بوده • کهش مهر بانی گهش کین بوده • چرا چیم عجمی نک کس سبله تلفظ
ور نته که بیت بنابیاه اولندی • بر فرین چه • چه ور • نه اهناسنه ور • یکی بیکه چه چیزست
ور • بر فرین چه آور • لسانه فارسیه آستول معنایی افاده ایدرکه ترکیده اولنور نه
اچوه دیمک ایله تعبیر ایدرلر • مثلا الله اچوه دیه یکسه خدا آ ور نته که بیت
خدا داد ملک بستانه از و لایق بخشنده فیاض • که می یابد یکی بر خور دست و با فاسر کرد و
دارد • اخیر اولنک معنایی مذکور سبب اقتضاسنجه چرانک معناسی بنجه ور نته که بیت
چرا روز جنگش نکردید بند • که یا جنش سیر بود یا گزندش گزند • چرا نی چیم فتی سبله تلفظ
ایدرلر • اتفاقا صدر چه اولوب عند الترکیب تماما ساقط اولمش اولیچی چیمک کس سبله تلفظ

افصح

ریم سر ای بر ور شت •
یای زین بر پشت چنانک
ن چوه ای نی ور • گاه اولور
ستعمال اولنور چوناه ور لر •

چون باد • چو سنبل بوسه رو بر پای شمشاد • تعلیل ایچون اولان چونک دخی آخرنده
نون حذف اولنور نته که بیت چو مردی سخن گوی فانی شود • مرورا سخن عمر ثانی شود •
مانند تشبیه و نظیر معناسنه در • مانستن دن مأخوذ اسم در • مانستن بکزمک در • مثلا و
نظیری یوق دیجک یرده عجم نی مانند در نته که بیت دو کمالند در جهان مشهور • از صفاهان
یکی دگر ز خجند • این یکی در غزل عدیم المثل • وان دیگر در قصیده بی مانند • مانندک
معنای مستقل واردر • اونکچون در که بر شیئ دن سلب اولنمغه قابل در • نی مانند دیمکله
اما چونک معنای مستقل یوقدر • اونکچون در که بر شیئ دن سلب اولنمغه قابلیتی یوقدر •
بی چون دنمز چون دن کبی معناسی مراد اولیجق اما چوندن استفسار مراد اولیجق نی داخل
اولور • وجهی سابقا بیان اولنمشدر • وش دخی لسان فارسیده اداة تشبیه دن در •
نته که بیت ای خسروی که ناهد از مادر زمانه • چون او فلک مهابت مانند او ملک وش •
اما معناسی کبی معناسی دکلدر • اونکچون در که سنک کبی دیجک یرده • چون تو دنمز وش تو دنمز
وشک اصلی فش در • نته که فردوسینک بو بیتنده ظاهر در بیت چنین گفت رستم
که این شیر فش • مرا پرورانید باید بکش • فا واو ه تبدیل اولنمش در • سادخی اداة
تشبیه دندر • مثلا سمنه تشبیه ایتسه لر سمنا درلر • اصلی آسا در نته که بیت صبحدم
چون کله بند واه دود آسای من • چون سفن در خون نشیند چشم شب پیمای من •
کاه آخرنده یای حذف ایدرلر آسا درلر نته که بیت شفیق گشت زمانه مرا غلام صفت •
رفیق گشت سعادت مرا مرید آسا • کاه اولور العنده حذف ایدرلر • سا درلر

اما

ملاذ اورا سلام شیخ ابو
که شاه هندی فرستد سو
اصلی ساو آخرنده واو
سراسر سرتاسر سر
معناسی چوب خورنده که

اما باجی معناسنه سانک نته که بیت جهان گرچه سراسر لاله زار است • برهنه پا مرو آنجا که
خار است • اورتاسنده غی الف لسان فارسیده مقابله و مساوات معناسنی افاده ایدر •
ایکی نسنه بری برینه تمام مقابل اولوب متساوی اولسه لر اول معنادن تعبیر ایتملو اولیجق •
اسمالرینک اورتاسنده بر الف کتوررلر • مثلا برابر درلر • ایکی بر بر برینه مقابل و مساوی
اولسه غلبه استعمالله بو عبارت مطلق مساوات ده علم اولمش در • معنای بر بولنمایجق
یرده استعمال اولنور • مثلا ایکی اوجی برابر اولسه کلدی درلر • لبالب اولدی کبی
در • معنای اصلیسی طوطاق طوداغه کلمکدر • صو طرفنک کنارنه برابر اولسه مجازا لبالب
اولدی درلر نته که بو مصرعده اول معنی ظاهر در مصراع لبالبست ز خون جگر پیاله ما •
دنکا دنک ده اویله در • معنای اصلیسی ایکی دنک بر برینه مقابل و مساوی اولمق در •
غلبه استعمالله مطلقا وزنده مساوات ده استعمال اولنور • پیچا پیچ ده ایکی طرفدن پیچ
بری برینه مقابل و مساوی اولمقدر • ایکی کشی پنجه طوتشسه بری برینه یکمسه لر معنای
پیچا پیچ بولنور • ایکی جانبدن چکشمه اولوب بر جانبده غلبه بولنماسه معنای کشاکش بولنور
چکاچاک ده بونک کبی در نته که بیت چکاچاک خنجر بگردون رسید • ز هندوستان خون
بجیحون رسید • بر یرده ایکی رنک اولسه بری برینه مقابل بری غالب بری مضمحل اولمسه
رنکارنک درلر • بر محلده ایکی درلو نسنه اولسه وجه مذکور اوزرینه کوناکون درلر
بو قیاس اوزرینه ایکی باش بر برینه مقابل و مساوی اولسه • سراسر درلر معنای
اصلی اوزرینه • دوهد درلک • اول حالته لازم اولدوغندن اوتروغلبه استعمالله

معنای لازمی مه بتکلف حقیقة وارمشدر • شعر بی سر آسر دیم لوحه پدوز معناسنه
مه پدوزدر • فاطمه کلمنی اول لفظنه بتبادر اولاه شول قماشه که بتکر بتک ملاحظه
اولنیه • لفظ بی دوبدوز اولسه آسر آسر دیمک اولمق اعتباریله در • موافقت
وانتظام معناسنی مه اول لیقیله استعمال ایدرلر • معنای اصلینک لازمی اولدوغی
اعتباریله مثلا زناشو بی دیرلر • شول اردلغه کورتکمز اردلمزنده • زوجه وآرمیزده
اولنتکه بیت چوشد شرط زناشویی هم راست • مرتکب اولماق کشت وحرام آورده
قوآسدر • بورکنی کاه بورغه لیوب کاه یکلکی تکا بوی دیرلر • شبانروزکی اصیل اولانه
کیجه کوندزکی بی بی نه اردنباطی اولدوغنجون • بر صفت ممکن ویرلشدرمه سر تاسر کی
معناسی یاشده باشه در • تاساه فارسیجه رنتهایی غایب لکچوه در نتکه بیت
ازنم کیم دم ازتنک وتازم شکیب نیست • تامکه وبدینه نکرم صبر نیست • ترکیب اولمق
تابو معناسنه استعمال اولنورنتکه بیت چین سحرچه بوکوه اولوردی صورتش افشاندکی
پرصدا اولمشدی عالم روبدنه تاشاه دکل تا ابتدای غایت لکچوه معناسنه استعمال اولنورنتکه
بیت تاشدم غلغه بکوش درمیخانه ی عشق • هردم آید غمی ازنو بمبارکباد م • ترکیب اولمق
دخی تابو معنایه استعمال اولندوغی نتکه بیت تابو کیملهٔ بویکی سروسمن اولمشدر • اوشبو
اشکریزه چورم چن اولمشدر • تاغایت غرض معناسنه استعمال اولنورنتکه
بیت بوزهوده تارفش رازین کنند • دم اندر دم تاپی روبین کنند • ترکیب اولمق
دخی تابو معنایه استعمال اولنور مثلا • دوکر تاکه اوصلانه ورلر • تابقام تخذیر دهٔ
کر

کماقی دیکر یره استعمال اولنورنتکه بیت تاکنمه خدمت سلطانه دلیر • تیغ وسنانه
رویه ازاندرم شیر • تامادرم معناسنه کلورنتکه غرقیب بیاض اولنور • تاکه مادر
معناسنه استعمال اولنعد سر لقب ازعرف عامه تاجدیر دلشت • غلط کفتم تذکر تم
تاجدیر دلشت • اما قات معناسنه تاکل اصیلنای دیرنتکه سر پشت دوتای قلمکار
داشت شدازغرچی • تاجوتوزندزده ماورلیام دلجرالغریب صاحبی یوقتعدد
اصابت ایتمایش در • کلاچی بودر یکی بعینه تقدیر اولنور • تاکه ورت معنایه کلور • اول
اولاده غایتدهی معناسنه • تانیا اولاده تقلید دکر لطیف بیت ازعهد تابجد بیاموز
وپاکزی • تانزه طبع وخلق جهانه معتبر شوی • ثالثا توقیت ایچوه کلور • کمال اصفهانی
بیت تاجهانه استصدر عادل باد • فیض جودش شامل باد • رابعا قات دیمکدر اولور
طاق معناسنه یکتا ودوتا وسه تاکبی • پرقات • ایکی قات اوچ قات دیمکدر اولور
پرنیچ وجرم سوزنیک قصوریه وخطاسی اردر • اول بوکه تاکنمه ابتدای غایت ایچوه
وتخذیر ایچون • کلدوکنیاه زتیغ وشش صد • ایکنجی بوکه تاآلتا دیوقوکر اندویکی اعتبارله
معناسنی دکلدر • توقیت ایچوه کلمز استمرار ایچوه کلور • اول بستشها وخلق کتد
روکیبیتح تامادرم معناسنه در • استمرار مرحله اولمش در • تخذیر وقت مقصود
دکلدر • اوچنجی بوکه قات معناسنه کلمز تاه کلمی تابی در • سربسر کی معناسنی یاشه
باش درنتکه بیت فرحزاچوازنیروی زمین درکذریم • تاهفت پرزار سالکان
سربسریم • باش باش دیمکدر یه سر بسر دینور • قابو • قاپو دیمکدر یه

در در حینور نند که بیت شنیدم فرآنه و ستاه سدس • زنبک و بدش اکمل در بدر •
و اد سر سخن آرد • و باب او در بی باتح حا در بی بیت حه تی باتح و در ما وحیم • بهر و بش
سر بسر تا صحیم • بدآنه یک یک حاد و این من که باف حرف دندانه لخن • کشور یکشور حه
در زند لا بیت زکشور یکشور جهان فراخ • زحه نور رضا راوبیج و شاخ • دلنا و
دلنا تا دلنا دوه دلنا اسم فاعل در • دلنا تی دوه اسم مفعولی بلیغی در • دلنا تی
دوه تر خیم او لوشی در • نکته دلنا • و فحه دلنا دوه جز او دلنا دوه بو اسم در •
خط حاد و از کند ش کش در • دلنا تی دوه او لوی اسم فاعلی ذکر او فحه دوه اسم در •
جامد او لوی غیری مفاسی و ارد در • سخن دلنا لید • جز دلنا دوه او لند و غیری حه بیاه
او لنوی در • دلنا تا یا تو در • یا لف که از حرکلیم لاحق او لور معنای التفاتی اظهار ایدر •
اصلیا تو دلنا تا بیاش تفصیل او لنمشدر • و دلنا تا نک مقابلی نا دلنا دوه در • کسر مقابلی نا کس در •
دوه کل مقابلی نا دوه او لور و غیر کیبی • لسانه فارسیه نا دلنا تسلیب در • او لور کلیه و اخلر
او لور • هو خو لنک مد او لنی او لنی و ضمی سلیم ایدر • هو صوفندنه بو قاعده او زره نا دلنا نک
اسم فاعلی بلیغی و کلدر • نته کنا دوه کل اسم فاعلی آرو کلدر • حاشیه اطالیه حه سید شریف
نا دلنا یه و دلنا تا مقابلی طو نمشدر • اصلیت اینجاش در • و دلنا تا نک مقابلی سن دوه ذکر او لنور
نته که بیت مه و دلنند کر و دلنا و کر دوه • مکر بنه برین کاوست کو دوه • و کاو بو بیش
و دلنا دی قیلور چاکر جوه • قیاس ایدر قانح قالدیر حه که بر دوه • و دلنا تا مقابلی سن
او بلش حه ذکر او لنور نته که بیت تو بهم و لیغ که از دو دلنا و او بلش • مذ دلنند نش از

لس

کس را نه نقاش • نه دلنا زه خیز حه دلنند نه او باش • که حر بانیز کور آید چو فغانش •
بر سنگ زخم دو نش سبوی کاش • سر است بدیم که کحم این او باش فوه کو چک کلاه
بزرگ کو لر ستر کی فوه او لوی در او لند یی دیگر یی حا جم خرد کر دو در
فوه او لوی دندانه اشتق در اسم مفعول در • حرف کیبی او لوی او لوشی سنین ساکن فارسی
فوه در • خرد حه آنه دیگر حرف استفتاح او لوشی در • حرف تکته ایچون خرد کی
بقابل کلاه در نته که بیت عدد در ل یکو چک بنا یه شمر د • که کو • کلاه دیدم از سنگ
فوه • کلاه نک مقابلی او دیدر • کو چک • چی در • بقابل بزرگی در نته که بیت جهان بانی
و گنج گیخسر وی • بقام بزرگست کو چک بدار • بزرگی او لوی در • بزرگی او بیدوه
و بزرگ جهر دوه جز او دوه بزرگی بو معنایه در بیت بزرگ جهره ده که تلیز او لمش • صو کی
استاد یی بزرگی آمیز او لدیی • بزرگ جهر کی اصلیا بزرگی مهر در • معرب او لمش در کافی صیم
بندیی قاعده ترتیب در • نته که نرگس • جلنار • سر کنجبین • ظاهر در • عبارة فارسیه
نرگس کلنار • سر کنگبین در کاه او لور بزرگ خرد بقابلیسنی ذکر ایدر لر • خرد و بزرگ در
نته که بیت سوده بود نرد خرد و بزرگ • که از ده دو یی نباشد ستر کی • تو بقیدیه
تجوز او لمش او لور خرد معنای کو چک در اده ایتمکله یا بزرگ معنایه کلمه در اده ایتمکله
ستر کی سر کش و طوغه در نته که بیت نباشد عیدار خدای بزرگ • بخر کا فر بتح در آیی
ستر کی • عید نو بیده اختصار او لنمش در • ستر کی جنه وار معنا سنه کلور نته که بیت
در کفش بیز و کماه از بهر کرگ • تا زند کر آیده کرگ ستر کی • بزرگ کو لر لفظ و کتب در

لس

بر چیزی بزرگ دور • که معنای بیاید اولندی بر چیزی دقیق دلالت دور که لسان فارسی لیاقت
معنای اقاده ایدر • و آرتشا هجا اردو لو معنای پیشامد لایق دیکی دور • اسپ رآه وار
دور لو • معنای یولی یولدات دور • بو تقاعد • زیاده کلام دیرلر • دولار که فرنگ خلقی ذکر
اولنمش کرک دور • باقه ذات الله تعالی بزرگ اولدرکه معنای ترکیب سیر اولوب لایق دور • اما لو
لایق معناسنی استعمال اولنور • اول تقدیرجه بزرگ اولدرکه اصلی بزرگ دیکدر اولدرلو
اولنده اقتضا اولنمش اولور کرم کرما سروسما کرم راستی دور • تعالی سروده دکر
صوفی دیرلر که بیت روزست خوش وهوا زکر بسروسمن • بیا بدزرفه گلستان
همی شویم کرده • دیلیکه کرم آب دیرلر • اصلی کرم آب دور • معنای عام ترکیبیه معنای
خاص علمی یه نقل اولنوب آخرنده آ زیاده اولمشدر • لسان فارسینک بو قاعده سی بتالیه
اولنمشدر • کرم سیر کرمیکی راستی دور • سیر که معنای اصلی سیر طوق دیرلر بیت
شکمهای گرنه لشت از سنه سیر • چو برگ کندنای خوردو شمشیر • اما اونکله راستیقای خطه
که طوغلغله لایق دور • کنایت ایدرلر دیرلر که بیت تا کار جهانه راست کنی دیر شود •
چوه دیر شود ولت زفت سیر شود • برلنده که راستیقای خط اوله • اول شهر
حاجت جه اولمش اولور • بو اعتبارله کرم سیر که معنای کرمیکی راستی اولور • کرمتله
رغبتده تعبیر ایدرلر • بو رغبت اولانه کرم اوصافندن سوه دیرلر که اما
قوکرم اولمش سوه اولمیاسن • بو اعتبارله تیز خیز اولانه کرم خیز دیرلر که
بیت برانکه خت پس چو نه کرم خیز • برانکه خت برهند وله رستخیز • کرمایار دور
اما یا

اما یای سرما دور که قیش دیرلر که بیت زمین پرنگار وهوا مشکبار • نه کرمای سرما
بجیت بیاید • دماغ کوزلرم یاشنده ایی شمار کرمایه • قورقو یمزه یی دیر یار کوسوز
وتاب کرمایه • کرمای سرمای لفظلرندن مشتقدر دیرلر • کرمانک معنای بالطبع راستی یه ملائم
دیرلر • سرمانک معنای بالطبع صوغه ملائم دیر • معنای اولی یازمادیرلر • مقتضای
طبیعی هوا سبب راستی اولمق دیر • صوغق اولورسه عارضه کلور • معنای ثانی قوی
دیرلر • مقتضای طبیعی هوا سبب صوغ اولمق دیر • راستی کرم اولورسه عارضه کلور
اوخلیجه الفکه زیاده سی مدخولدر • بو اولنه ملائم طبیعیه دلالت اولدوغی تولدنا
یلم زور هندکی فرقنی بیان اولنشدر جفد کوپکوف جفد شول قوشدرکه ترکی اولغ
اوکلو دیرلر • کوندوزکی نوبت کیچه ظاهر اولدیغی حالده یرلرینی اختیار ایتمیه شو
الفظه شهر اولمده بایقوشه شابه دیر • اما جفده تفاوتلری فاحشدر ترکیبه
بوقطعه ایدوکی فرقی بیلینه فاضل سعدی جه مذکوردر ظاهر دیر بیت
بانگ فرقدان ازقدم بوم شوم • جفد قدم شوم شب بار بوم • لسانمزده بایقوشه
بوم دیرلر • بما بهار کی لفظلرینی ایله بایقوشی جه شوم معنای اولدیغی اشتهار
بولمش دیرلر که قطعه اوجه ایله مما یولرسنده • یرنه قوملغه قوم بوم • دهنه
کوزلکه اول شوم • اول آوازلرینه قونا بوم • بحرالغرائب صاحب جفدی
بایقوشه تعبیر ایدوب فصولرینی بو بیله استشهاد ایتمش دیر بیت بوم
چنین گفت دهقانه سعد • که نماید از خانه بی باز جغد • تفسیرنی حفظ ایدیکلین

استشهاد نمی‌کنند • اول بیتده دلالت بوجود جمعه بایقوشی اولمغه
وآله ده کی اولدوغی تقدیرجه • وآله شاه تمام اولور • کوچه بایقوشی ورتنه شمس قرنیک
بویتنده ظاهر • بیت کوهاله نظرت دولتی اوده دور افتد • شوم ویرانه‌نشین
کرده ماتم‌زده کوچه • کوچه لفظنی دور حرامی بعضلر حاکلورتنه کی منصور نیک بویتنده
اکلانور • بیت اندرانه تاجیت بعده کوچه • وزده کساختند کوچه بکوچه باکوف
کوف برقوشی ور • طاغلرده اولور اسوزیلره اولور ترکی اوکه اردوشی ورتنه کی بیت
جمال بلکه وچین کاندر حیارشی • ندارد هیچ مادیه و اتر کوف • روزه پنج روزه
زف ایدکلری کیسوده ویچه جعد وقاریه ولکدر • ترکی دلی اوکا یاده ورتنه کی بیت
منیر شمعهای قبلی لوزه • کشاده روه شب روزه روز • روزه پنجی ناکهانی ایلدی
بویتنده ظاهر • بیت روزه باغ از علم سرخه ورزه • پنجه ها ساقه پرلاجورد •
پنجه • بای عجمی ایله لفظ فارسیدر • ترکیده استعمالی شایعدر • لاجورد • ضیاکرمکی کوکه لاجورد
دلوکه عجم روزه دیر • بهرنه سنده اولورسه اولسون • بهرنه وضعه اولورسه اولسون
اولسون • لاجورد ده وضع خاص اعتبار ورتنه کی بیت بعده اشتهار اولورجهت
اعتباردر • نظرکاهه اچلمق کرکدر • پنجه دیرلر اویکه پسنده اچیلنی دولوکه پنجه
دوشرلر پنجه ده غرض اصلی ضیاء کسب ایتمکدر • طاشره • اوده طشی یولاکه
باپلیر • منتظره • پنجه ورلر • ترتکه محمد قاسم نک بوکلاینده ظاهر • بیت وغاه
برکناه‌ای شاخها • چوه مغنیاه در پنجه‌های کاخها • کاخ شاه فارسیده کوشکه

ورلر

ورلرتنه شمس قرنیک بویتنده ظاهر • بیت برای تهنیت طیه ابارکش وآیم •
کنه سعادتی ترتیب باغ و فخره وکاخ • چنک چنکال چنکال • چنک جیم عجمی ایله خوش
قپانغی ورتنه کی بیت ربط بازتنه لهنکسیزده • برقص کیک شاهین چنک
ویزده • چنک لغه‌شتر کی ورساز لنکه‌نده ور • شول لنکه رسمی ورکه ترکیده ولچ
چنک ورلر • بیت مذکوره اول همنایه ایهام واردر • استعمال طریقیله اوده
چنک استعمالی اولنورتنه کی بیت پیاده کوه دیه کی چنک آورده • سرشوار
آزه بچک اوریر • جیم عجمی ایله اولچی چنک صوکرشی همنشه اولور • تنه کی بیت
ولوله اولیدرکه ذکر اولندی • چنکل جیم عجمی ایله پنجی قوش ورناغی ور •
چنکال جیم عجمی ایله پنجی چاپار ورناغی ورتنه کی بویتنده • ایکیسی ده ظاهر ورلر
زعدل اولشد • بازسفید کنک • زمن اولشد • شیرسیاه بارشغال • نه‌لرنه
قولاری پرهول بدله چنکل • نازه ورآزکنده ورزمین بدیع چنکال • استعمال
طریقیله آوده ایکیسی ده چنکال استعمالی اولنورتنه کی بیت بیغمبر یوسف یاکیت وآله
بخنکال خوبش آزه عرب رلر بدله • جیم عجمی ایله چنکل سوریکه چنکلیق دیدو
کلاه ور • چنکلستانه اورماه ورکه چنکلنک قیلی ور • همنایه ستانه کی چنکلستانک
پرچمی ور • کلستانه • دلستانه ترقمدر • بیانه اولنشی ور پربال پس بال پرقوشک
قناوتی بتی یلک ور • اوچدیکی ده یلک پرهایی اولرکه دورلی • پربار شخص
دلرکه دور • باوله ایکیسی اولنشی ور • آچوه ور • بازکده اچیق ور •

قناب یا کلاه نمدی او چاغلا او چاقده کنایت ایدر • لاه ویه • یا کلاه ریش دار که
جاهلنگ بویسیاری نوع بر یا کلاه ایدوکه تصریح ولار در • قطم • در لغت قوندلم که ریش
پرلست • پیش دارلش در لغت پروانه • لیک زه پر کرده بوکر عدم • مرکب در غ
بنکویی پروانه • بال قناب در نسخه که • بیت • ممایی او یه شرف شیخ مالبوسکاخ
کرغ فتح زنده در هولدی او پروباله • شهر بویک قناب در که لاه فارسی بهر نیکر
ایریسی بویوکنه شاه در • ش زوندهٔ تخفیف اولنمشدر • مثلا اولویو لشاه
رآه • ایریسی دانه یه شاه دانه بویک کرکدر شاه رغ در • لاه فارسی
رغ کرکده در • رغ در یا اوله قوشدر که کرکدنی قناب • الورنسه که سنوی صفقه مارش
اولنان کلاهده ظاهر در • اول کلام بودر • شنقار • اسکله شنقار • رغ ریشکار
آلات نظر بکر یه نه آت • پر بنه فیه • پر بنه رغ • دیه وکلاه یه نمک • وجمهی بودر اوده ظاهر در
قویرق صوقنده دم بال اوزنده حرکت در • دم قویرق در • اصلی بال دم در کیب
اولوب علم اولیچون اضافت ایله تقدیم اولنمشدر • بو قاعده سابقا جرارگل بنیاده
بطریق الاستعاره اوچون نسبت اولنمشدر • بال • در نسخه که • بیت • اسیاد دهیچ کس را
ننگ و مال • کسا یه ارشی نیف بکر یزوزد همال • پس و بال چار پاده پر و بال کیبر در
قوزنده نسخه که • بیت • زیاد کرم همی سوخت بر زمین و هوا • پلنگ را پس و بال
و کلنگ را پر و بال • اوقلاده که آلتنک ایکی سنوخ بتر یاجی دیه کاریه بال دخ
بنده و کلنده اوزره در • اضافت غیر یا آله نسبت در • یا کلب چار پایه
اصطا

اضطاص یوقدر • آدمیه مخصوص استعمال اولونورنسه که • بیت • تبرکه اندر اقتاده
فخ دوال • سپهبد ریزه بدزدیده بال • یا آیه یه مخصوص بازل بال اطلاق اولنور
نسخه که • بیت • سر آنه خیلی پیر اهن در بدند • دم و بال ستدر آنه در بدند •
آدمیه بال استعمال اولندوغندن بال استعمال اولنور • خوش بال و یا یاوار در
در • اما ظاهر بودر که ایکسی بطریق الاستعاره بیله استعمال اولونورنسه که • بیت •
زمانه پر اندیشه شد ز آن ز • بر آورده بال و بکسرو پر • یوخسه استعاره مال
طریقیله در • بصدوغ بالینه دیه وکاریه بال مناسبتیله اوزره در • نسخه که • بیت • بال بده
اولنور بدر • اضافت غیر یا یله نوکر اصلی تفصیل اولنمشدر • سر بال • سر یاش دیه
ساکله در • سر ساره نه بعض اولدوغی بو بیته نه کلانور • بیت • سر یکش بداز
اشک ساره سر فروزنده • جبهت چو شمس و قمر • روی سر فه و اخر ساره نه
فاره در نسخه که • بیت • کویی که زد کریت سیه سار و سر فه روی • در آهنین و زیر
کهه زورنست وده • اتش و صفنج دمشی در که • منقار کنج اوله کلام ساره
در نسخه که • بیت • ز سر ساره هندویی بر گرفت • بر هنه سر و دست بر بر گرفت •
اضافت غیر یا اختصاص ایچون در • دسته دیه پایه دیه یا کپی بو یا نک مخصوص حیله اختصاص
نسبت ایچون اولدوغنی اوکلامه اولکاه حرف یا نک اضافت تفصیلنه ترتیب اولنان
رساله تحقیق اولونمشدر • جاهسار قویرق باشی در نسخه که • بیت • دو یدند بسیار
ناجاهسار • کلکاه شاه کشته بد جله خار • اصلی سار جاه در تهر کیب اولونمش

علم اولیچ اضافت ایله تقدیم اولنمش در • مشک سارده کی بوینده • واقع اولمیدر بیت
شکوفه ایدی ازلین صد هزار • هم لاله زنگ و هم مشک بار • ترکیب منقلب هوصوفدندر •
مشک سارده صفت قوشمشدر • اسیم سارده دخی کی بوینده ، واقع اولمیدر بیت من زیرک
زه بچه تسیم سار • همی گردم اندر جهان سوگوار • ترکیب منقلب هوصوفدندر • تسیم
سار کی صفتی در • اضافتیله سرسام ایله سر تسیم فرقنه بیان اولونمشدر • شرسار
دخی نده کی بوینده بیت ازو هر یکی رنج هم یافتند • کز و شرسار یی هم یافتند • ترکیب
منقلب هوصوفدندر • شرسار کی اصلی شرم سار در • ترکیب اولیچ ماضی ذکر اولنمش در •
شرم ویکا ماسار ویکا کی در • شرم اوده در • شرمسار اوده اولور • کشی اوتانمیه باشلر
اشاغه صاری اوزیه باقار • ظاهر اولمغین اوده کائنات اولمیدر • بو سبب اوتانمه فعالنی کلمه
شرسار اولدی ورلر • شرسار یی سرصفت قبول ایتمشلر که اوده بنگ بیت کی باشی توکلی
ناکس خبر ویرمی • که شرسار تن روه کلا • کوهسار طاغده پسیدر شاخسار بوداغه پسیدر
بونلرکله ترکیبی جاهسار ترکیبی در • بوداغه بیان ایتمشدر • بو بنا بدیکلای
اول کلام بودر که بیضه نقل اولنور • شاخ بوینوز و بداغ شاخ بوینوز کی ویدیلر
چوقلغنه عبارتدر • زیرا ذکر لفظ اولنه اسم انکاه در • بو اسمی اوزره اوشبو
اولنشه اوراغ چوغ اولدوغنه دلالت ایدر • اوخوف حاصل اولنه اسم اولمشدر
زاسیدن ایدال اولنور • رخسار • وشاخسار • وکوهسار کبی • سار کی اصلی بلمدوکندی
ارتو وطاپی فاضل ایتمشدر • اضافتیله زار کی رخسار وجای بویغه وغنچه الحاق ایدر •

برغلط اما بو کی شاخ لفظ مشترک کی صاغلمشدر • بوبنوز شاخ دیدکلری تنکه بیت
شد سر و بیخ چوشاخ فرا کوزه • همه یکی شاخ چار رطل یوزه • تشبیهیله بطریق استعاره
وجهیله اول وجهله لفظ شاخ صاغ وصولده استعمال اولنمشدر بیت کی خورد بین روز اول
باز کوی • کار باز پایم یکی شاخ هوی ناوندم ژاله تر ناوه طاسه در طاسه نک ظریفی اولمغه
وغنچه دوتره اولغه لسان فارسیده ناوه دیرلر • اوتانمه اضافتیله ظریف ایدوکی
سخن اوله ایله جز دلبر فرخنده بیاض اولنمشدر • نم چه در کیچه دوشن چیه شبنم ورنده کی
شو ایدی هم لسان جهانه سامر کیه • یاغه طریق سبزه یی ارزانی کیه • ولغنه
برلیز بنی شبی چوه شبنم • بنشسته وباد له برخاسته کیه • قطره قطره اولیاغه ژاله
دیرلر • ناوه نم ایکیسنده • کوکده یفاطرده ایدوکی بوینده ظاهر در • بیت بنادر
همی رنسماه ناوه نم • همی بکشیدند ناه باورم • کاه اولور ناوکی الفی حذف ایدرکه
نور دیرلر که بیت سخنهان چوه در کلستانه تو استر • ترا بهوش بر واستر کیجه و
استر • ژاله شول قطره در که یاغ کنی ظاهر اولمز • پیرلقاری اوزرینه کور بنور دینه که
بیت خوی کرده همی خراسد و بعارضه چین • ازشرم روی اوبه قاژاله می روده •
باوی بهاری وزد از بوستانه شاه • وزژاله باغ ورقه لاله می روده • اول وقتی
هوا اوده ایدی یعنی حاوی اولمزدینه که بیت ابر کر فیض دست اوبابد • در بهوا آچوه
کهر شود ژاله • ژاله لغته اشترک در • اونکله صوده بوزرلر • ژاله ورلرکه
بیت تا غلامانه اوشتاوکنند • پیکر اسمانه شود ژاله • بارکز اسم جنس در بعضه

کوکده یا غلو کار لیز صاده ح در • اصلیسی اعتباریله باریده ده مأخوذ اسم در
اصلی اقاضه وصیله یا غوده علم دوشش در • کاه اولور معنای اصلیسی اعتبار اولنور
نمه بار لیز دینمز ته کیم بیت چو لزده اولی بی چیز کم شوده • بیابانه زبار اله پر اولنمز
شوده • بحر الغرایب صاحبی یمده ذلاله فوق ایتماش در • اعتبار جمال صاحبی طوبوده
ذلاله فوق ایتماش در ساده فارسیده طوله یه تاکید ایدر • تر باش در خشک ایتمایه
در • معنای قوردورمز ته کیم بیت کوشه خالی و بانک غلغله ش در ده بی سرست • هر که
قانعتر شد بخشک و ترشه بحر و بی سرست • ساده فارسیده قانعتر کمیده ح تر در • قاعده
ده یک یره ح تر شد در مز ته کیم بیت کاینی راه در سمانی آب بر صد ر کشند جاجهای
کرمه ارش تر شد و به اوتر شد • استعمال طریقیله تر لطیف معناسنده استعمال اولنور
کلاچی اولکله توصیف ایدر لر • مثلا شعر تر در بیت یا شعر تر انکیزه خاطر کی حزین
باشد • یک نکته ارزیی وقت کفتیم همین باشد • اول استعمالده بنیاد لطافت تر یی در
ته کیم ضروکی بو بیتده ظاهر در بیت تر یی و نم کشت و کب رزوده • نام تر نم شدش
اندر سروده نمکین تناک نمکین لفظ و کب ده • برجزی نم در • معناسی یا بقا بیاه اولنمز
برجزی ح ایکنز در • ترکیبله ولیکن الفی حذف ایدر لر • یا صدف کیمی هندر کیمی بو رعایه کیمی
ایکنز طولدر و فارسیده ساده فارسیده ایکنز در • نمکینی ح بو ندندر • اصلی ایکنز
در • نمکینکی معناسی باش طولمشدر • نمکینی معناسی نم دولمشدر • تناک ح
لفظ و کب ده • برجزی نم در • برجزی ناک در • ساده فارسیده ناک رقتلاطه ده

عیار در

عیار در که اشراب طریقیله اولانلرک معناسی یکدیکنه پاش کمش نسنه در • کمال تکلیف ده
ناکله تعبیر ایدر لر • مثلا غمناک برش ناک در • بیناشبته ایکنه بیناصر چه در • اسماز
کنده بیناده کاری بیت اولکه عشقکی صرمش در بوزی ایولکی • اولیندر بوکنده
بیناسی یرلماکی • صرچه رنکنده اولدوغنده اوتر در • بحر الغرایب صاحبی بیناکه
اسماه معناسنده اولانلاهو ردی نسنه کوچیجاکه کوش یوزنه اورر دوش در • غلط ایتمش
در • اولاطلاق اوکه بیناسی تشبیه ایدوکز اکلاشلمشدر • صرچه ده اولانه طرف در ته کیم
بیت یه خود بوشیشه نازکی فزاید کوکلمزده • اوسنکدلده ایره انکسار یم و بنالم •
تشبیهیا فلکه شیشه اطلاق اولنور ته کیم بیت طبیبانه دماک اینکته صی بنست • که در شیشه
دارو یی اجل بنست • بحیله فی شیشه ایکنه ده عام در • بوش اولسنه طولو اولسنه
شیشه وضع لغوی سبیله صرچه ده اولانه ظرف اطلاق ایچنده • صولوطلق کرکه
کایکنز اطلاق اولنه • صفحه نیز اوکتب در • آبدکینه ده اصلا کینه در • اچه اعتبار
ته کیم ایدر تناک فوقنه بیاه اولندیغی اوغندیغی ایچون معنای عام ترکیبه ده معنای
خاص علمیه نقل ایکوه در • سوچی اوزم صویی اولدوغی اعتبار له اولجاه که
ایچنه شراب اولسه ایکنز اطلاق وضع لغوی سنه موافق در ته کیم بیت چی خور تو در
ایکنه نا ناله ایچنه زاله پیش کاه ایکنز آید یر سنکه • اوتاق از شیشه بوش ایکنز ده
ایکنز اطلاق اولنور ته کیم بیت بدیده رله چو فه از چشم سیند • چو صورتی در حجاب
ایکنز ده یک ایکنز در اوکلر چونکم صنه کیند اولمز اولدوغنی بیک کنسه صنه روی

چهره زیبا رخسار دیدار روی پوزه و لوک ارشباعیل لماله لیله لولچی توبه
در توجه ه لولاه نشذ یه رویین ه در یوزی اصطناه لولاه کمنب که کلاه ب
وکدری لولماه پاکیزه روی در نشذ که بیت خاتون خوب صورت و پاکیزه رویه در
نقش و نگار و خاتم پیروزه کوبناش رویک کاه لولور یاسین حذف ایدر لر رو
در یون پوزه بجک یه ه رو بار و در رویک مدلولی لاقصه پوزارق
اعایا پوزه در لسان فارسیه رویه پیشه مقابلسنه استعمال لولنور جانب ظاهر ه مجازا
روی در رو مثلا سطح ظاهر نه در خاک روی زمین در لر نشذ که بیت ارایب قتاد اگر نظر ه
ازتندی و رخشی رستم افتد یه رسیده لوز و لجلاتسه یه رویه زمین چوله لوک افتد
انکشتر خوب رویه و نا کوش و لنویب پاکوشوار و خاتم پیروزه ناشایستدر
هر و جهله و یجک یه ه بجک لر رویه در نشذ که بیت چونه دیولر نه بکشد از بهم رویه رزق یولر
بتر پیچوله جویه عیب و یه ه لاندویا بجوزی بجم رویه ه ایدر ترکه پوزه ه ایدر
پیروزه شویله در چهره پوزه در نشذ که بیت بچهره چولتش بعاره ه چوآب فروزه
زاده ترلازماه و واز افتاب چهره ه در رو ماسونشذ که بیت پیرسید بسیار و بوسید چهره
تولازید و بهر کونه لاقوده ی چهره ناک ایدلو یا یوزغضب اصوف در قزل ناک لونکز
چهره سنی لوه تشبیه لاندو کاه نلین نشذ که بیت سابقه مذکور در لو ناک لونک چهره
سنی آیه تشبیه ایدر لر ماه چهره در رو کاه لولور مشبهای تقدیم ایدر لر چهره ماه در رک
نشذ که فروه سینک یوزینه و لاقه او لپدر بیت بدیع ساه بهمی کفتشی لاه چهره ماه مهر کهه

لولنه

یولنه بهر سونکاه ه در یکاغ ه در کاغ ه در لر یکاغی قزل کاغذ تشبیه ایدر لر نشذ که بیت خال
رخسار کی غالیه سا کاغذ لولور نشذ یه بهنده ه در که کاغذ خوشنویس سنبل لولور نشذ یه رخ لفظ
اشتراکلور کرکه نه وزلر نشذ که سابقا بیاه لولنمشدر رخسار لفظ وکتب ه در رخساره
سرلساره کی فرقنه اعضای ساره بیاه لولنمشدر اعضا لول وجه رخسار یکاغنه یوزقره
طبقه لولور بحرالغرایب صاحبی شاخسار ه سویلدوکی غرایبدن که سابقا بیاه لولنمشدر
در یون ه سویلمشدر که بعضا رخسار لفظ لولنور رخسار بیوکی وجه کره یکاغ در
زیرا که زار لفظ بر لسنه که لافنه لولاشه لونکه کثرتنه دلالت ایدر لهذا زار و لاله
زار دیکی و لرفنه خاکلنه لسانه لولیشه زار سینه قلب لولنور رخسار و شاخسار کبی
ترکیبلرده یکاغنه مجازا قلنمشدر لوله بویکلنی وه کثرتیکاه در دیدار لفظ وکتب ه در
یوزی دیدار در یوزی ه آرزه در غوغا لر کبی که یوزی آرزلور در لر اسم فاعل در
اورزه اعتباریله کتوریلمشدر تعصیب بوجنس ترکیبلر بیانتح لولنمشدر دیدار دیدنه
ه در اختصار لولنمشدر سه که بیت نامی بخته بینلر اندر جام دیدبایه بهزار غون
نام ظاهر لولدیی ه یه بجک یه ه بجم بدید آمد در نشذ که بیت بدید آمد آنه چهره نور امید
ناکوتر فروشید صد بار و اندر اصلا بدید آمد در بدید آزنکه بدیده آرند در حق تعالی
تنزیه جلاله اعتقاد بدیدار تنه ناهید و فروشید در لر فجار کاه ظهور اعتقاد سنه دیدار استعمال
اولنور ظهور لیدی ه یه بجک یه ه دیدار کره در لر نشذ که بیت دو چشم از زمین سوی
دیوار کره ذلیخا ز دیوار دیدار کره یون ه دیدار در لر لهذا بیده ظاهر لوه

یر اولدوغندن اوتری سه که بیت دیدار می نمایی و پرهیز می کنی • بازار خویش و آتش ما
تیز می کنی • انسانک آلت ظهوری یوزی اولدوغیچون آلته فاعل اسمی استعاره طریقیله یوزه دیدار
دیدیلر • دردرا لسان فارسیده لسان عربیده کی ذو معناسنی افاده ایدر نته که سابقا بیان
اولنبدر • اول معنیده ترکیده لویله تعبیر ایدرلر • هنرور فارسیده هنردر درلر ترکیده
هنرلودرلر • کاه اولور آورک که آوردنده اسم فاعلدر الفی حذف ایدرلر در
قالور سخن ورده کی ورکبی اصل اسخن آوردر • سوز کتوریجی معناسنه دلاور
کبی بوراده دلدن مراد قوت قلبدر • کتورمدن مراد اثارن اظهاردر
بو اعتبار ایله دلاورک معناسی بهادردر • اما سرورده کی در • هنرورده کی وردر
سرده مراد ریاست و متبوعیتدر • غلبهٔ استعمالله سر مقدم و متبوع معناسنده
حقیقت منزله سنه وارمشدر • سرلشکرده کی سر اول معنایه در • اورادن تجوزا
سابقا مذکور اولدوغندن معناده استعمال اولنور • سرورک معناسی صاحب ریاست
اولور • بر ور دخی وار که مرکبدر واو عطفله رادن که اکردن قالمشدر • اول
ورک اصلی واکردر نته که بیت بهوای کسی دروغ مکو • ور ترا دوسر زبان باشد
که وی ار چند بهر مصلحتی • آن زمان بر تو مهربان باشد • لیک در حق تو همو باشد
او بس کس که بدگمان باشد • وار لسان فارسیده مناسبت و لیاقت معناسنه افاده
ایدر نته که سابقا بزرکوارک معناسی بیاننده ذکر اولنبدر • اول معنادن
ترکیده لق یرآرله تعبیر ایدرلر • راهوارک که آلت اوصافندندر • معناسی

یوله

یوله یرآردر • شاهوارک که انجو اوصافندندر • معناسی شاهد یرآردر
کوپه یه کوش وار دیدوکلری قولاغه مناسبتی اعتباریله در • سوکوار دیکی ولد
دخی بو معنایه در • سوک مصیبتدر نته که بیت کرستن بهنکام با سوک و درد • به
از خنده تا بهنکام و سرد • یا صلویه سوکوار دیدکلری حال مصیبته مناسب اولدوغندن
اوترودر • مشابهت مناسبتدن بر نوع اولدوغیچون مقام تشبیهده وار استعمال
اولنور نته که بیت قصاب وار مردم چشمت بنازکی • مژکان قنات کرده و دلها
بروزنده دیاک تجلی ایلدی صوده قمروار • صنسن بر چرانیده قمروار • بزرکوارک
اصلی سابقا بیان اولنبدر سزا ناسزا سزا لسان فارسیده لایق معناسنه در • ناسزانک
معناسی لایق دکل دیمکدر نته که بیت ناسزایی را چو بینی بختیار • عاقلان تسلیم کر
دند اختیار • مصراع ثانی جزای محذوفک تعلیلیدر • جزانک منزله سنه تنزیل اولنمشدر
جزا کندوسی تسلیم کندر • حذف اولنمشدر • تعلیل مذکور اوکه دلالت ایتدوکندن
اوترو تمام معنی بودر • تسلیم که عاقللر تسلیم اختیار ایتمشلردر • سزاوار لفظ مرکب
در • بر جزی سزادر که معناسی تقریر اولندی • بر جزیده واردر که اصلی سابقا
تفصیل اولنمشدر • خلاصه سی بودر که بر شیئک شیء آخره نسبت تامه سی اوله اول
منسوبی بو منسوب الیه نسبت ایدوب ارالرنده مناسبتی اظهار ایتمک دلسه لر منسوب
الیهک اسمنک آخرنه لفظ واری زیاده ایدرلر • دخی مجموع مرکبی اول منسوبه اطلاق
ایدرلر • مثلا در شهوار درلر نته که بیت کفتا کجو تو خزینه یی کهر نه یی • من نیز بر لولوی

شهور و ایام • بر یکصد و پنجاه لایح اولند • و اول اینلرکه اسامی اولسه اول یکصد یکرمی اوچ کلمه
اولسنه سزاوار اولورلر که وجود و سیلنک بو بیتده ظاهر اولور • بیت • بزه وجود بیرن اوندو
که آدمه سزاوار اسم اولدی • ایکنجی بیتده اسامی دوشنجه آیلرک سائر احوالاری
شامل اولور • لسانه فارسیده هم ایکی سنه کفایت ایدر • لسان عربیده جهتله تحاوره عبارت
اولور • مثلا بولدیغمز یلک اوچنجی کاریدر • همزه اولور • بلکه طوغمش کونومز اولوب
اشارکی اولسه اولور • همزه اولور • باش حالتده همزه بدکاری اولوب عبارتله اولور • اول
حالتکه بیتک اولنده ایستولدیغی تقدیرده • بولندیغی یرکی دوم دوز اولور • عجم بحوالرنده
اولورکه • بیت • سزاوار بحور کشف اولنیر • چونکه بو کلمه فارسیه اولنمش • کالبد
کالبد تنه پاک • کالبد جسد در که • تمام اعضاسی مشتمل اولور • روح بحیوانات کی
لسانه فارسیده اولکه جاری در • قالب کالبد کبی ایکی یه اولور • کالبد جسد ده عبارت اولوب •
بو تسمیه ده ظاهر در • بیت • اولچوجاندست و همراه چوده کالبد • کالبد اولجاق بدنه یه دینیر
وبدن • تاجاق فلان کالبدم کرده فرده • یعنی کار که خوشتر دست اوله اولسون کرده •
تن کوه • اولور باش و آل ایکی مستعمل سنه فارسیه اولور • لسانه عربیه یه بدن کبی
اولور • اطراف مذکوره بدنه فارسیه اولوب غیر کتابلرده العین حاضر تعبیرلرنده مستعمل اولور •
سر تنه فارسیه اولوب غیر بو بیتده اکلانور • بیت • خروس اولسر سحر خیز باش تاجدر
تن • تنه یه اولور • قبای چکین بیاض ایی • تن ده باش اعتبار اولوب عجمجه باشی اولمیان
نسنه لرک اسامی • مثلا تن ماه • اولرکه • بیت • در غم اوده اولدی یه خال سیاه • جمله تن خال

شد

شد • روی ماه • تمام طونلغه تنه اولور • بیله که لولانیم تنه اولور • یادم اولور • آغرلنده
یه تا • اقتضاسی کبی اولور • پایه دیکی پاتا یه دیکی کبی تنه کسابقه بیان اولنمش اولور • تشبیهات
اغاجلر اوزه کنده تنه اولورلر که • بیت • نخستین کیاهی نماید ورخت • تنه کیدر اندکیدر
بیخ سخت • اولوندغی تا • کمانه دیکی تا • کبی اولور • بر اسم کر اطلاقی حقیقت اولیوب تشبیهات
اولمی اولوندغی یر تا • یی ساکن • اطلاق اولنور • کمانه چوق قچی کرکی • متعدده اولمسنه
کوره یا • یه باکر • تنه سز لفظ مرکبه اولور • بر جزئی تن اولور • بر جزئی حد اولور • بوتن معناسنه
معنای ترکیبی کوه تاسی بولنمز • اما کنایه صاغ و سالم معناسنه حد علی اسم حقیقت
تنه اسم اولمشدر • تناور • لفظ مرکبه اولور • بر جزئی تن اولور • بر جزئی حد آور اولور
معنای ترکیبی کتور جی اولور • اولوده • تناور کی معنای ترکیبی یه مرتبه • کلمه اولور • اونکله کنایت
اولنور • اتلتمکده تنومند • لفظ مرکبه اولور • بر جزئی تنو اولور • بر جزئی حد مند اولور •
مند که • سابقا بیان اولندوغی اوزره آلته توصیف اولور • شول وصفله عارض اولوب
اولوده • مند یه نیاز مند • یه کی • تنومند اصل تن اولور • اما تن غنی اولوب تنو غنی اولمیوب
اولور • اولو و آولو لسانه فارسیه بر نوع نسبت مخصوصه یه دلالت ایچون اولور • تنه بر تن
تحقیق اولنمش اولور • تا یه کوه • اولولانه کمی • تنومند اولور • تناوره بولنمز • اولو و اولوکن زیاده
اولو • اولوکن زیاده سیدنوع فی المبالغه • حاصل اولوب • اولوجه اولیاء صالحین جماعتی
تعلیمده اولور • بو اقسام ده یکدلای عبارت بوکه بعضیلرینه ذکر اولنور • تنومند تن
درست و خوش کوکلو سنا یه • بیت • ای دوده همه تنومند اده • ارزو بخش ارزو

شد

اسذ اه تشیر ند، غلط ایتمش ور • واستثنا اولنمز اصایر ایتماش ور • بیت مذکور ده •
اول دیدوکی اضافه اولنان یوقدر • مرآة شاه بزدیدوکمز اضافه ده تمام اولور •
تنها یالکوز اضافه سز اولیجی لفظ اخوه ور تن کر اضافه سز اولیجی مرکب ور • بر جزیی
تن ور • بر جزیی ده تا ور • جمیع اضافه بویله ده ایکی اضافی یله ظاهر ور بیت دی جی شدی
خرامان چه سرو و عقب یکیفت • خوش بر روی تنها تن ماضی لری جانند • تنهای اول
یالکوز مضاف سز ور • حرف با آولنه، زاید ور • بخوده زاید اولدوغی کبی کسابقا
بیاه اولنمش ور • اما بوصورتده تنها آمد و تنها بوده رفت تنهای اول تنها مضاف
ور • یا زاید و کلدری یه دیکی بیه اضافه سز یالکوز اضافه اولان تنها تن ده مرکب
دکلدر • بویله ده ایکی اضافی ظاهر ور بیت کرد زیکسوی جمع آید سپاه مشرق و مغرب
زویاکسوی بس باشد تن تنهای ورویشاه • پیاکه کالبد یله اسد اولنه، مشترک ور تنه کی بیت
اوچون راست و ملک ولدی چشم • اوچون جانست و ملکت پیاکه • زرد رنکی فرح بوجهنده
ور که کالبدده بیشتی وشکلی معتبر و کلدر • پیاکه معتبر ور • کاه اولور تنی فکر ایدر اول
شخص کندوسی اولور تنه که بیت سبک ایستین بر زخم بوتنی • ویدند یاولو وشکر ورسه
جوغالیسی فکر ایدر سی کلدیکی قیلنده فارسیده ور ماه کاه کاه آولنه جمع ور ساه
فارسیجه آخر اسم لاحق اولور اسکی اسد اولنوب معنای حقیقی زیاده ایدر • مثلا کلاه لاله کی
آخره لاحق اولنه کلاه لاله لر معنسنه اضافه ایدر بیت من بجوآب وخاکم وتوافتاب
ولی • کلهها و لاله ها و بیم ایدر تی بیتی کبی • اعضای یانده بولنه جمع اولور • مثلا

تنها

تنها اولنه کی بقابیاه اولندی سرها • وجانها • ده ورلنه که بیت زباه تیغهای
چاکر وسیر • شده، درجاه جهاه ها چاشنی کیر • ایکنجی اول اعیارته که اونکله جماده نه تعبیر
اولنور • مذکور اوه لاحق اولمز مثلا • شاهها • مرها • زناها • کس ها • ده مها • فولر
یلکث ها • وده لنن • زناه • کاه • وده ماه • ور • آه • لساه فارسی ده اولان
جمع ور • اناه • ده • صوآه • ده لستعمال اولنور • مثلا کاولنن ور لنه که بیت
بدیدستی که کاوی درعلف زار • بیالاید بهم کاولنن • ده • اسوره • ور لنه که بیت
سره فیلر لهنی وریدند • دم و بال اسوره • ره لر یدند • اغاچ • ده • لستعمال اولنور
ورفتاه ور لنه که بیت پیرلهنی سبز بر ورفتاه • چون جامه عید نیکخناه • اما کلدکده
صاکن که چوق اولیا بهنزم • اولیا بولنه اولمز سابقا فکر اولنه اولنه جمع
چوپاه • بهنزماه • فولر • چوبها • بهنزمها • ور • اغاچ بیه اغاچ • ده • مشدد • بولنه
اولنه جمع اولمز اول اولنه اولنور • شاخاه • برکاه • بیوکاه • فولر • بلکه شاخها •
برکها • بیوکها • ور • سایر نباتات • رویده • ور • کلاه • چناه • فولر • کلها • چمنها • ور •
چمن اولنه • رویده • ور • سنکها • خاکها • کوهها • ابها • دشتها • اسمانها • ور • سنکاه
کوهاه • اباه • دشتاه • اسمانا • فولر • کاکل اصلی آه • ده • بولنه اول وقتنه
که افرنج ها بیاسکنی اوصفه اسم لاحق اوله • مثلا سبزه کاه خوابکاه کاه ور لنه که
بیت مانند اینجا چار چیز از جانور ها ماده • خر • ماکیان • ماده کاه • ماده کاو • ماده خر •
ماده کاه لفظ وکیتی ور • برخی ماده ور که اضافی وشی ور • برخی ده • کاه ور •

کاف عجمی اریله همناسی جایه ورنته که سر پیرکاه کاه بیده کرده سیر صد بعوض واو
تا اخلاط ورکرده یا باش غالت • فاه کاه کوتریکه وبح یوندده ورر غالب دول اکوه
اول وغنده اوتر وکاه نسبت اولنمش ور • لفظ مذکور که اصلیاده کاه ور • اضافت
اضافی ترکیبیده اسیتمش تقدیر اولیجح اول اضافت قطع اولنمش خواجه سر ایه کیبی که
خواجه یه سرآی ور اضافت ور • ضرب چوب پیزم پیم وار ستوخ ور • ضرب اغاچ ور
پنوز کلمش اولا یاشیل اولمش قورومش اولمش یمش ویرر اولمش ویرمز اولمه
جلمش ور • ضرب ور • اغاچ اریه وکیبوسیده ظاهر ور • بیت اضافت چوب یه ور • ضرب
ظلمت بخی ونور بخی پلنک وصفدن ور • اولمش ور • اول اغاچ که پنوز کلمش ور • یمش
یتوب طورر • اکمایمش ویرر اغاچ جنسنده کلدب • بلکه اوده لقدر اکا پیزم ور
ورنته که بیت چو آمد بدلنگوه پیزم فراز • بدانست بالا و پهن و دراز • کلدکده
صاکن اغاچ کیبی یاصفنه پیم ور • اودوده چکنه پیزم کش ور • بحر الغرائب صاحبی پیزمله
پیمی فرق ایتماسی ور • پیم اودوده پیزم یصنمش دیمش ور • یونلوب دوزلدکده
صاکن کلمش اغاچه چوب ور • ورنته که بیت چوب قیس رلا اگر کش ترجمه کنی • جایی
رسد کز بوک که خسرو آله شود • وکنکه ده عجم چوب ور • وکنکه اودوده بیکه یه چوب
چوب زده ورنته که بیت سه یار کوز اسر آید بکوب • رنجور اله بیچاره شود شوب
چوب • اولنکه کوتره کاری یه دسته چیب ور • دسته ده اصفهانه تاقتضا چوبه ور •
ورنته که یتمایاده اولمش ور • اصلی چوب دست ور • علم اولیجح صورت ترکیب تقدیر اولنوب

اضافی

اضافی اولیه تقدیم اولمش ور • چار چوبه ده که ترکی اولکاچوچه • ور • چار اچوبچه
وکیبی ور • اضافت عام ترکیبده اصطلاح خاص علمی یه نقل اولمشده • ستوخ ورکی
ور • ورکسوز قیسطلاق یه ستوخ ور • ضرب اصطلاحنده ستوخ استعمال اولنور مجازکی
لسانه عربی اوزره فرجوبه کاری کیبی کومه یه ستوخ دیکی ستوخ اول اصطلاحده ور • اوزوکلمه
طوره اغاچ ور • یرده باقی اغاچ اوزه • اوزلری اصلمش اوده بوده کی اولدیغی ور • ربیب
خاینی صاناکه یوخوردی اولور • یاکسیلور باشی یاره آلدی اولور • یرده یمش طوره
اغاچده اوزه اطلاق اولنور • ترکی اغاچ اولنمش دیدیکی توشلساه فارسی اولسنب
دیدیکی اول اعتبار اوزره که اغاچ قوزدقی بورنیله قاقودیکی استر • اوزچینی دیکی اوزه
دقی بوبنیاده ور • بر اغاچ ورکه چیز اولمش اولده • بوده یاکوزب اوزچینی دیدیکی
کاری اونکه قبوغی ور • بوبر اول اغاچکی یتیشدیر ور • بالا پست بلند زیر زبر دراز
پهن کرو کوتاه فراز فرود شیب نشیب بالا ابعاد ثلثه نک ثالثی ورکه لسانه ذی
لکاعلی ورنته که بیت چو آمد بدلنگوه پیزم فراز • بدانست بالا و پست و دراز •
پهنه وآله عرضی ور • درآزده وآله طول ورنته که بیاده اولمش ترکیده
اولکاکه • دلالت ایدرکه اولنده وآله عمق ور • بندکده بعض کرانه نک یتیشدیکی جوب
کلیتا جاه اولان محله جانب ورکنده جهت اوده اعتبار اولنور • اکثر رضی لازم اولدوغنده
اوتر وبالای مقابله پست ده که حقیقتا اونک مقابلی بلند ور • بوبنیاده ظاهر ور
بیت • جهاز اولبلندی وپستی رو • نکویم چه پی چه چیز پهن زنو • استعمال اولور

لازم اعتبار یدار الجمع ویوک سه یه جک یعنی بالا و پست در بر نتد که بو بیت ح واقع
اولد بیت هذ لبی که بالا و پست لر خریده زیر و ست هر دست دست لر خریده بالا لاک قدیه
وصف اولد وغنی نتد که بو بیت ح واقع اولد بیت سر و ه صالنمق قد بالاسی اوکوزه
ناز کلای کلد ریه زینا سی اوکوزه یوه اعتبار ه استعمال اولند وغنی اعتبار له در هذکور
بعد که طوق اعتبار ه بالا در لر اوله اعتبار له بالا مقابله زیر ح استعمال اولنور اشاغه یوقرو
وه یه جک زیر و بالا در لر ایکی آوزی بری بری اوستنی اوله اوزرتنه کی آوزه بالا قاله در لر
حقیقتده زبر کی مقابلی زیر در زیر و زبر در لر لسانه فارسیه زیر آلتی در نتد که بو بیت ح
ظاهر در بیت کر مجال زجهانه شود مدوم کس نیابد بزیر سایه یوم زیر اوست در
کوجاوکشی یه زیر دست دیدکاری نتد که بو بیت ح واقع اولد بیت ای زبر دست زیر دست
رزار کرم تا کی بماند رنج بازار الله ده ای اوستنی اولد وغنده اوزر در یوقارو
وه وآغه اغز کی اوستنی اولد وغنده اوزر و لبر زیرین در لر اشاغه وه وآغه اغز کی
التنی اولد وعنی لب زیرین در لر اصلی یه زیر و زبر در یایی نسبت ونوه تاکید
زیاده اولشدر انکشتر یه وه یه کبی یو یایله نوک اصلی سایه تعصیب اولنشدر زیر کی
لسانه فارسیه یوقارو وه یه استعمال اولر در نتد که بو بیت ح واقع اولد بیت
بیت من از جایی کله دارم چو زلهیم که افتد از زبر دیده کلاهیم کاه اولور
زیر کی دلسنی هذف اولر لر یه در لر وقتکه معنای مذکور اولور نتد که بو بیت ح
واقع اولد بیت چپ راستی و پیش و پس زیر و بزر زلنجای بیت رویه بدسر بسر
بوز

بزر لسانه فارسیه یوه در نتد که بو بیت ده اکلانور بیت سیالا یوه چوه یاکی
سر و بزر باکده یه آدم و زیولاه کرز یه پیش جهانجوی یه دند کرز فروزنده
باکدار خورشید برز فرازلسانه فارسیه یوقارو اصعنده در اصلی فرازدر و
افرازلتمق ده مأخوذ در اصلی وزرینه بو بیت ح مذکور در بیت یاکیوف
یه کورنژاده بلند برافرازتاکی شد مرازه هوشمند سرافرازلو ندن مرکب در
سرفرازح در لر باشی یوقرو اولد وغنده سرو یه اکلاه توصیف ایدرلر سرو
سرفرازدر لر بجا زلر اوست معناسنده استعمال اولنور نتد که بو بیت ح ظاهر در بیت
بر اله تو نهاد م فلک صد هزار چشم تا جز فراز دیده یه او کام نسپری فرازلسانه
فارسیه فتح اصعنده کلور نتد که فردوسی نامنه بو بیتده واقع اولش در بیت تو کویی
کلین آیی آرد فراز فشاند بر بن اشتم از فراز فرازتا یه یوقارو اصعنده در
فرازاول فتحی اصعنده در فتحی لر در یه یکح فتحی فرازندر نتد که لطیفی نامنه بو
بیتی ظاهر در بیت بسی و جهد و کوشش نا فرازند حکمه و دانش تو اندر خورد
و خوب خوش چه دانی نکته یه هنر بحر الغرائب صاحبنک قاله یه غرایبنده در
بو مقام ده یکلای عبارتی بو در که بعضیلر نقل اولنور فراز در رت و جاه و زینت استعمال
اولنور لتمافعلک و مصدری اولانی بعضلر بو لفظ ایچون کلور شویله ذکر
اولنمیه اصلی معنایه نظر کلمز لطیفی بسی و جهد و کوششها فرازندر لبیتده اول غلطی بوکه
ده یکی یرلده فرازفتحی اصعنده در فرازکی اول معنایه کلد وغنی بلده و کنده زوتده

یا وجه اضافی کلام را ربط یابد • انچی بود که بیت مذکور ها فرا زند عبارة کلمه ها
اضافی را آرا دهد • کلمه تمام را دهد صاغش در • ضبط فاحش نیابد • اول عبارة
کیدیگ بایی کلام ناتمام فا دهد • اضافی مرکبی را فاء اینجا لسانه فارسیه فرا زکرده •
بجهانیکه در • جمله اندیکه یعنی بجمع فرا زکرده در • نشکه بوبیت واقع اولیدر
رفتم بطبیب که پرسم علاج درد • چونکه الم شنید روانه در فرا زکرد • بوقارد
اضافه فرا زکه اینجا فرود در لسانه فارسیه اشاعه فرود در نشکه بوبیت ظاهر در •
بیت فرود آمد از پشت باد چو باد • چو سنج بود زور بر پای شمشاد • کاه اولور
فرا زبوقوتش اضافه استعمال اولنور • اول وقتنه مقابل نشیب اولور لسانه فارسیه
اینچه نشیب در • کاه اولور تونی حذف ایدرلر نشیب ایدرلر نشکه روده کی مکر
بوبیت ایکیسی ها واقع اولیدر • فرا زه مقابل سنج بیت نشیب تو باد فرا زو فرا زتو
بانشیب • فرا زنده آدمی بتوانند نشیب و شیب • کاه اولور فرود کی ترجمه و هر یوزنو
اغزنده دالنی حذف ایدرلر • فرود در نشکه بوبیت ها واقع اولیدر بیت
دشنه بجگر فرو تولد خورد • سختست فرود خورده در درد • لسانه فارسیه برفرد
واقع وارور که اضافی زاید الفاظ اترمزلر نسز کلمه تمام اولور نشکه بوبیت ها واقع
اولیدر بیت • دلفریب چندای صبح سپیده روی • باب چشم منزه را طرف وشکوه •
لسانه مذکوره تاکید ایچون بعض کلمات زیاده ایدرلر • همی گیی بوده اولنادر • فرا زکه
درجه کاه اولور اغزینی حذف اولنور • فرا زدر • جمله اضافه کلمه فرا زهمی دیکه فرا زمک

اصلی

اصلی فرا زدر • بحر الفوایدده صاحبی یونک دفع اصلنه بیلمامشدر • درا زکی اضافه جسم شیئ
مقدر • لسانه عربیه اولوکه طویل درلر تریکه طول اولوزوده درلر • اضافه کوتاه درکه
اضافه قصد در • اهل لغت قویه ها بولدقلرنده اولوزو لسانه فارسیه جاهی درا زله
توصیف اولنور نشکه بوبیت ها واقع اولیدر بیت نکونسار کشتی بجاه درا ز • که هرگز
ازو برنیاید فرا ز • درا زکی بورلرها استعمال اضافه عامکه درکه ها بولندوغی اعتبارله
در • خصوصیله درکی اکثوه وضع اولنماه لفظ لسانه فارسیه ژرف در • نشکه بوبیت
ظاهر در بیت صد هزار ژاله ماهی ازو در یای ژرف • در دهاه هر یکی دری شکرف •
درکه عمیق اضافه وبعضه و تاریک • درکه بیکی دیکیه ها بجمع ژرف یاب در •
نشکه بوبیت واقع اولیدر بیت خدا کرد یوسف ژرف یاب • زپیش زلیخا بشب
جاه فرا ز • ژرف جوف اضافه ها • استعمال اولنور نشکه بوبیتلرکه ظاهر در بیت
هم شب وهم ابر وهم باژاله ژرف • این سه تاریکی غلط اندر شکرف • قشم واوکوشی واوکوشی وبیت وقوی
درا زدستی کنج وحال • روزی دراز ندژرف از خوالجلال • ژرف بویک اضافه استعمال
اولنور نشکه بوبیت ظاهر در بیت اگر پیاز ژرفست وگر کرک وشیر • فرا زی کند
چونکه شکم کشتی • ظاهر بودرکه ژرف اضافی تاینده • وثالثه استعاره طریقیله
استعمال اولنور • جمله طول چکلنه یا لسانه فارسیه درا زاندر جمله عرض چکلنه
پهنادر • نشکه بوبیت ایکیسی واقع اولیدر بیت زهره اوستادی یکی خانه خوانست
درا زدراز و پهنا صد گام راست • لسانه فارسیه شوله بیلمکه عرض در • ترکی اینج

در پهن در ین نه که بوبیتی واقع اولپدر بیت زسم ستور اده در آن پهن دشت
زمین شش شد و اسمان کشت پهشت ابالغه ایله اینلو دیگ یعنی عجم پهنا و در
معنای مبالغه ء پهناح کی الف الحاق ایدر تنوینسز دیگ و اولحاق
دنو کی کیپ نه که سبقا بیان اولندی در ازح و پهناح کی الف همان ماناه کی الفدر
مانا نک اصلی ماه در مانستن ده اسم فاعلدر بانکی معناسنه بو الفک اصلی تولدنا
یله رو در بعضلر که فرقی بیانش تنصیب اولنمشدر پهناور اینلو معناسنه اولدوغی
بوبیتده ذکر اولنمشدر بیت آب چیخنه یا چناه پهناوری اسپار تا بیاه آید یعنی
بحر اللوالیی صاحبی پهنایله پهناوری فرق اتماش در لسان فارسیده در ازی ترکیده اوزون
ارغاوید کلکی در معنای ترکیبی در ازنه منسوب در مراد اوزنه اینجکسنه
دلکدر ایدیجکدر معناسنه الحاق ایکنجه یای نسبتی کتورمشلر در معنای ترکیبی بنکما
صدیق اولدوغی اعتبارله ارغاوه در ازی در لسان فارسیده مضموصیله ایکنجه وضعی
اولنان عبارت تازه در بحر ارغاوه تارلرشه بوه در یای بحر ایله نه که بوبیتی واقع اولندر
بیت صف زتار طمع و بوه لاف بر قد هر سفله شوی حله باف بحر اللوالیی صاحبی بودیکی
نادره فرق ایتیون ارغاجله تفسیر ایتمشدر باصلی لغه اینلوکک لازم اولدغندن اوزون
مجازکه باصلی یه لسان فارسیده پهن اطلاق اولنوب نه که بوبیتی واقع اولپدر بیت
در ازلیری صرف کندسنه اولپهن لغتیله کسی کوراکره ایتمکدر بوبیتی که
وضعی مجازکه استعمال اولنمشدر زیرا کوه ایکندنه کوه اولوشاه بحر ایدر معناسیچه
در

در کوه که معنای حقیقی سی دکر ایدر کرّه کلسانه ترکیده اولکه کی در اوزنه
در کاف عجمیک کسره سیله در لغوندیلرنا معنای عام اصلیدنه معنای خاص علمی نقلدنه
در معنای حقیقی کره اولماغی لازم در اولا اعتبار ایچون تکه مجازکه کوه کوره
در کره کبی در ایچون اوندن لفظ وکیر در وصفله موصوفنه چوکاب کبی اصلیاب
کوه در علم اولیچون قاعده ء ترکیب تقیید اولنوب وصف تقدیم اولنمشدر لسانه ترکیده
چونکه دیدکلرنه کره اب در کی صوله در اح چوریلوب دکر یلندکدنه اوتر و کرّه
باده دخی اوندن ترک قاصرغه دیدکیله که چاکر نی چاکر نی چور یکیدر عجم کره باده در
بوبیتده واقع اولپدر بیت در افتاده ناکه بر و کره باده بزه کر زبرشت اولیکیباد
دکر ین اولندغنده اوتر و دیکی یه کرّه در ره دیکی سن دکر نور دیکی یکه عجم
باکوشش ین کره دیر در لیکن قاف ولی یه کرّه کره در اورتاسنده یکی الفکر معناسیچه
سراسر اکر سرتاسر کی فرقنی بیانه اندکدن تنویر اولنمشدر بیت همدرجلو مکره اکره
ضرو کولب وار بر کره مه نو کاف عجمیک کسی سیله کره اش در نه که بوبیتی یوقاریده
بیت بلبل اندر قفص مجرد زاده ین اله که یای کره ندارد همای کفتار سی بیت بازید
شهاه پای ارزاده ین کویید که یای کفت ندارد همای کره ارست کره ار اوندغه وکبر
در بر جزی آرد ورکه اسم فاعلی در اورده ده بوجنس ترکیبک اصلیاسیله اولنمشدر
وهذا رکه معناسی بیانه اولندوغنی بحر اللوالیی صاحبی اول ترکیبک اصلیاسنه واقف
اولدیغنجه کره اچه کره ار لفظنده تخفیف اولنمشدر ویلیش در کاف عجمیک فتحیله

اولیجی کرده تورمنه کبوبیتده ظاهر ورسیتی بزده کوکیوزینه چقدی کرده
بوطاق لاصورت پخ کروی کرده اسم جامد اولیجی ور اولی اهنایه کلدوکی اشتق
اولیجی اسم فاعل ور کرویدنده اصلی کرونن ور ترخیم اولنمش ور بزده وبکی زنه
عجم اسب تیز کرده ورمنه کبوبیتده واقع اولیدر سیتی روی ماهوه بزه مکشی ازکرده
اسب تیز کرده مغز کرده عطر اولوصلی ور یاسر نه کرده کرونن کرویده
مأخوذ ور عزیز کرده ویدکلری چوزنده اوتروور فلک تشبیه استعارهٔ تخییلیه
چوغ کرده ورمنه کبوبیتده واقع اولیدر سیتی عجمیده ابتوغ اولسه چوغه
کلاه تاج اولور چوغ کرده کلاه اولور چوغنی حذف ایدرسه باکوز کرده
ورسه فلک اولورمنه کبوبیتده واقع اولیدر سیتی انکجوه بویلکدله
اولدی کرده کلکلنمایه کرولنا کرده نشانه ایتدیکی ده ساه ایتدیکی
ور ساز وزنه ور منه کبوبیتده ظاهر ور سیتی کیزولنی اولیوسغ بازاولده
بهم کارهای وراساز اولده ساختنده اهنه اولنمش ساز اسم فاعل کلور مذکر
فعلده کار ساز دیکی ساز یوهنایه ور ساز نخ وزنه ترخیم اولنمش چاپیچی
ساز نخ وه کاری چالدوغی نسته نک وزنی وزن کنده اوتروور یویوم مرز
زمین نوساه فارسیه قرار کاه ور کرغریب اولنمش اوکوطن ور
استوطنه ترکی برلو ور برقرار کاه اصلنه ایدوکی بویتده اکلنور سیتی فرسخ نبزده کی
اولسیاب نه دراهم جویم برینی برنه خواب برلغه اشترکه ور ساه فارسیه
استده

استده اصطلاحی ولور ور یرنخ بیاه اولو بندر بوم بورت ور یربورت دیکل
یرده نجم یرویوم ورمنه کبوبیتده واقع ظاهر ورسیتی بشاهی ره اصطبر یرده اشتنده
یرویوم خوه پاکه بکدشتنده زمینی کدلره یرویوم صحت اساسی زبوست
نتوله ورلت امور اولنی یوزه یوم اباد ور ر خرابه اولنه بوم ویرانه
ورمنه کبوبیتده واقع اولیدر سیتی ورانه یوم اباد وجای مهاه دنیا تبدیل
کنج وارونهاه چوغاه ت یاد کنز خانه دلره ر ماکنز ولین یوم ویرانه زار اولنمش
برینه کنز یکی ولده زمینی اطلاق اولور استعارهٔ تخییلیه عجم بوم ورمنه کبوبیتده
ظاهر ورسیتی بصه باره هم سنک دیبای روم پسندین نقش وپسندیده یوم
بهاه وق المصری ودیبای روم کهبجوه بهاری یدلرنقش ویوم فرز صنور ورکه
ساه دیش ارکه تخوم ور ر بوعبارت ترکی ولنمش ماشایه ور صنور صنوبر ور
دیکر یرماتخوم تخومه ور ر فرزیانه هزاولنی فرزبو اهنایه ور سرحد
یکلیشکر ساه کیج اوجاکی ور ر فجم فرزیاه ورمنه کبوبیتده واقع اولیدر
سیتی صنه املاکی کیاشدروزشب عدل وانصافی ورانی فرزیاه یاه یکی
اضافتله ایدوکی جهاه یانه جهاه ولرکه فرقی بیاه اولنه وغی یرده تویر اولنمش
بکرالفردیس صاحبی وزله یوی فرق ایتیوب بومک مضاستی بیاه ه اینمش یوم
ایکی اهنایه کلور اوقلا یانیوشمه کاری وتشکیلی یرده اولور کیچه یوم
تانیا صنور وسرحد اضافتله کلور بو اعتقاده یرغلطی فی اولدیکی یوقی

الفاظ فارسيه دن صانش در بوم عبارت عربيه در بايقوشك اسمي لسان فارسيده كوح در
نته كه سابقا جعدله كوجك فرقي بيان اولندوغي برده تفصيل اولنشدر زمين كوكه مقابل اولن بردر
بر وكوك ديمك برده عجم زمين واسمان دزنته كه بويندة واقع اولبدر بيت جسته زه ازهيبت
تيغ بان • يي بزمين بودند در آسمان • زمين وآسمانه كاون ايدوب جنت • كلوراشر ديه دهقان
جهانه مفت سپهر آسمان بهر لفظ امزد درلسانه فارسيده كوكمك اسمي دزنته كه بويندن ظاهر در
بيت كفته حصار نواور اسپهر • كه امي فلك نو بكين دارمهر • اسمانه لفظ مركبدر برجزي آسن در
دكرمين معناسنه برجزي دهماندر بكزبجي معناسنه ماننتن دن اسم فاعلدر آسمانك لوكه اطلاقي
معناي تركيبي سنك اوزنه بخنتمه اعتبارله در اما غلبة استعمالا منزلة علم واوشدر اول دكرمنه
كه صويله دونن لسانه فارسيده اوكه اسباب درلراصلي آس آب دريا زياده اولنشدر حرف
مكسوره الف ممدوده كه بعضنده نوع ثقلت اولدوغندن اونروالرينه بر ياكتورر لرتلفظه سهولت
مصلحتيچون مثلا افراسياب فاريرياب شادياخ درلرشول دكرمنه كه طوارد دوندر خراسان درلر
اصلي آس خرد علم اولبجه قاعدة تركيب تغيير اولنوب مضاف اليه تقديم اولنش در ديار عجمده مذكور
دكرمينه خزله دوندر لرشن نته كه بويندن ظاهر در بيت پيش شهر غل كلي اين حواس چون خر
از چشم بسته در خراسان اول سبيدن ابتدا وضعنده اسمن خراسان قوشار شهدي دوندن
خراولن لازم دكل درصغرد وندررسه دخي خراسان دبرلرنته كه غرخلمك بوره عجمنده ظاهر در
قطعه مايم درين كبند دبرينه اساس • جوينده رخنه همچو مورى درطاس • الكاه نازمنزل اميد
وهراس • سركشته وچشم بسته چون كاوخراس • خاكانده اسمانه كيمي در برجزي ماه نته كه

معناسي بياه اولندي • بوجزيده خاه در كه معناسي اوور نته كه خانه يله كدر فرقدة
بياه اولبندر • يورگاه دوكه قاره اولينه خاخاه درلر • اوه باكزه كنده اوتر و
ترگاه دخي ترك باكزوب ترگاه درلر • شادمانلكه وجهي بورلده ظاهر اولور •
اين لام لاين لسم لشارت درقيچوه نته كه اويله دنكر فرقي بيانش تفصيلي
كچشدر • لام دخي اول معنايه درلر اما قصور صدر بريچ مادة يه • مثلا لام ساعت
لعاله لام شهر لام روز درلر بيت كوياما بيايد فرستادنش • يكي اوروز بايد بعاداشتن
لام ماه لام هفته لام دم • دخي لر • بلكه اين ماه اين هفته اين دم درلر • واضع
لغتك تحكم تخصيصاك بندرمن جهة لمعني اقتضاص لقتضا ايدرنته يوقدر • بونكر
كبيلكه تعدد • ده • واردر يك يكي يكي ايله اعداد دركه لسانه عدده اوكه واحد
درلر • تركي دلي بر درلرنته كه بويندة ظاهر در بيت بيك ساعت بيك فحظه بكردم
دكركوه ايشتودا حوال عالم • يكي شول معدوده دركه معناسي يكه اولموصوفدر •
تركي دلي اوكده بر درلر • نته كه بويندن ظاهر در بيت قرار زدست مده هاي خويشتن
فرياد كه هريكي بدكركونه دارد نمانم • هريكينك اونوغ يا پاي نسبت در • اما
صوبنه وصف نسبت لعشق لردر • مسجد جامع دكاري كبي معناي متحده دركه تركي دلي
اونده ده • بر له تعبير لردرلر • يكي استعمال اولنورنته كه بويندن واقع اولبدر •
بيت اوروز وير برودي فرداه • هر چار يكي بود تو فردا • بعد از اوتن واقع
اولين فردا نكر معناسي يارة در • مصراع ثانيده كي فردا وكتب در • بر غريب

فرد در • اسمی یا کلمه در • بر جزئی دلالت آن در آخر لفظ حرف یا حذف او ملتزم در •
اسمی کلمه دمکدر • لاحقه او در • عالم کوه و فساد • تعلقه تجرد او در •
مراد علایق عالم تجرد او دمکدر • یکی مصنف نه کاه او لور یکدر • استعمال
او لنور نه که بویله • واقع او لیدر بیت در فرزند ء وجود همه یک • همچو فرزند
همه در نسک • تای توی تد تای قات بر قات یکتای ایکی قاته و تای در لر نه که
بویله واقع او لیدر بیت پشت دو تای فلک راست شد از فرخ تو • تا چو تو فرزند
زاده مادر ایام بود • شول سازکار و یولداش او کستای در بر تای کاه او لور •
آخر لفظ یای حذف ایدر لر • تا در لر نه که بتاسر تاسی که بیان حرف او لیدر •
توی حرف قات در • ای شول قات که منحنی و خیط او له یعنی اکری او له • و بو نسنه بو در
کل قاتلی و صوغانه قاتلی یکی نه که بویله • اکثر بیت نه ایسه و بحر جوهر کنده
سنگ بر جوی در • کلشن قصر کوکو بر غنچه نوی در • تو یکی آخر لفظ حرف یا حذف
او لور • نوی تو در لر • تا الله در اما زیر اسمی نسنه الله دکل در • غنچه کلشن الله تعالی نسنه
دکل الله تعالی چون در نه که بویله • ظاهر در بیت دکر کرکندی از جوش فرو کوفت • زیرا
چون الله کردی در نه چون • یا الله تعالی پای در لر نه که قافیه بویله • واقع او لیدر
بیت تا پاسر چو فرو شد بحر اندوه سینه ام از غم • لبریز آمد ز دوی بوی و بود از
یاسمین • حرفی که بویله نه • بیت در بن لبند بنیاد بر کنی او لاز • که کنبد بر چه کوتاه
کوید ت باز • یا کی دال حرف صدا یا ندر یا آخر • که بالا کنبد است و در تاش چاه •

نمک

نمک اسمی تقریر او لنانه ایدوکی قاعده ظاهر در • بحر الغرایب صاحبی نمای یزدی تفسیر
انش و فتاحنیک بیتی ایله استشهاد ایلشدر جای کاه جای بر در فی مصنف نه که بویله
ظاهر در بیت جای ایسترکه خوشه بود بنده در دل لعل • زین تقابی که حرف و شکنه بازارش
بتوه و بیچ تای سیاه • بجایی که بر کز روید کیاه • مانند اسمی نسنه در جای و نور
نه که بویله واقع او لیدر بیت چو خسیس دل لکرش تربیت کنی • جایی رسد که بوسه
فرو له شود • جایکاه لفظ و کبر در • بر جزئی جای در • بر اسمی نسنه بر جزئی در کاه در نه
کاف عجمیه قیلسه مصنف کاهیک بو اسمی کلدوکی تقریر او لونه کوکدر • بافده الله تعالی اسمی
جایکاه یانکس کوینه او نور اجرا یدر • اصل جایکاه ایدی یانکس سیاه که غلط مشهور
در • علمیه نقد او لونجی قاعده ترکیب تقیید او لندی • مذکور حرف دکلی سکونله ابدا
او لندی • کاه کاف عجمیه زمانه زال اکاه او لور تاسی مشترک طرفکه اسمی در • ستاه یکی
که اسمی کلستانه و لانه فرقی بیانه او لنمشدر • زمانه و لد او لونانه یرده کاه
استعمال او لنور • مثلا صبحکاه در لر مقابل صبح وقتی در • نه که بویله ظاهر در بیت
دوش خواب که حافظ بیار کاه قبول • زور ده نیم شب و در سر صبحکاه منست • صبحکاه
نده در لر نه که بویله واقع او لیدر بیت چو شد تاریخ اشراق صبحکاه • سفید و سرخ
چون سیب صفاکاه • صبحکاه نه چو صبحکاه در • الفی نون زیاده او له جمله صبح ایکی در
بری کاذب بری صادق ایکسنک بیله خصوصی و لد ایدیکی صبحکاه در لر • غرض صبح صادق
تعیین در • اطلاق صبحکاه نه صبح صادق او لنجی صبحکاه نه صبحکاه نه استعمال او لنور

ر تا صبحگاه ه دیگ لوله اضمال ساقط لولور • ریز اصبح صادق لوبلنیچ لول ایکی وقت جیز
حصول وضو ایمش لولمز ایکاه مراد لولنماه یرچه کاه استعمال لولنور • مثلا ورکاه
ور ر • معناسی قاپویه ور نته کیم بویتچ واقع اولیدر بیت بوکه خواهد کو بیا و هرچه
خواهد کو بکو • کیم ونا زجایب ودرباه درین ورکاه نیست • سویکلمک یه تکیه کاه ور ر
نته کیم بویتچ واقع اولیدر بیت لانه زنماه کیم بزیز استاه نمامد سر • فولز اسفندیار شید
تکیه نشست • قبله یرینه قبله کاه مسجد یرینه مسجد کاه مصلا یرینه مصلا کاه ور ر نته کیم بویتچ
واقع اولیدر بیت خواستاه توم درجهاه پناهی نیست • سر مرا بجز بزیر ور مصلا کاهی
نیست • باریه یرینه بارکاه ور ر • نته کیم اشبو مذکور اولمقله بویتچ واقع اولیدر • بارسای
فارسیده اجازت اینکسنه ور • اجازت ویرمک دیمکدر • عجم بارده اولمقله ور نته کیم بویتچ واقع
اولیدر بیت بیاید برسام یکه یرچه وآرد • بکنز و بفروشد و تاوان بارد • جامع بویتچ بیت
تو واقف باری بهر فنی عمر خود را • ز غیرت بسی • یکبار مکر وده هر کسی پیمان جامع بارنامه
اجازتنامه صاحبیرینه کتابیر اشمدر • شول یرده که پادشاه آبهار اورده چقارلر • واریان جاینه
کیرن عرض حال انکله دستور سلاطین قدیم عجم اوزرینه دستور و اجازت لولور • لسانه فارسیده
بارکاه ور ر • بارخدای ویکه بارویچی بو معناده ور • معنای ترکیبی صاحب بار دیمکدر • خدای
صاحب معناسنه ور • نته کیم سابقا بیان اولونمشدر • علم لولیچ فاعل ترکیبی بوزلوب اضافتی
تقدیم اولنمشدر • تمام لنامه بارعام الله ورکاهنده غیری یوچ لولمامغله اوزره
لفظ مذکور که اطلاقی حق تعالی یه مخصوص اولیدر • حرف رانکی سکوینلد لولیچ معنی ذکر اولنماه

در

در • لنامکس سیلد اولیچ لفظ عربی اولور • اصلی باری ور یارد وچی معناسنه اولمقله تقدیرچه
خدای وه مرآه ولیب تعالی اولور • خدای بو معنا یکلدوکی سابقا بیان اولنمشدر • کوکلوزیب
صاحبی بارخدای هویا ه مکی اولوب وحش انور نیکی بویتچ ایلد استشهاد اولمشدر بیت
ای برا طراف ملک فرمانده ح • وی بر زبای وهر بارخدای • تعیین معناده خطا اولمش
واستشهاده اصابت اولمامشدر • مذکور بیتده وه یکی معنایه دلالت یوقدر • مذکور کتابچ
اولماه جلد ایله یازیلمشدر • بارکاه حوزه دیمکدر اولور وحش ورستاق کاهلر
قویه بوورکستاه ح وسمرقند وفرغنه وقوت وکثرت اعتباریله کاه ح
بونلر اعتباره کلمز • اوندن صکره ستاه ح انظروفغنه نسبت اعتباره کلمز • اوندن اوتروه
ورکه بالکز استعمال اولنور • کاه بیکاه ور ر • ناکاه ور ر • یه کاهیله ناکاهیکی فرقی
یه یله ناکاه تفصیلا فتنخ ظاهر اولمکه کرکدر • کاه وارکاه یوچ دیمکدر کاه بستر وکاه نشست
ور ر نته کیم بویتچ واقع اولیدر بیت بنده یم خرابات کم لطفش دایم است • ورنه
لطف شیخ وزاهد کاه بستر وکاه نشست • وفتح ویکی ایله عجم بکاه ور نته کیم بویتچ
ظاهر ور بیت بستند پیاله که فرود آرد بکاه • بنوید یکی یعقوب کریم در آید • وفتح ویکی
اولماه نسبه ناکاه اولدیغی ور • نته کیم بویتچ روده ظاهر ور بیت فرخ از بیضه بود
آید و روزی طلبد • آدمی زاد اندر دو جنز وعقل وتمیز • لمه کناکاه کسی کشت
بجای نرسید • وبنی تمکنز وفضیلت بکدشت از همه چیز • کاه لغت اشتراکه ور • فیس
اعتباره کاه ور تخت اوزرنه پادشاه هیاکل اولور اجاق یرینه تختکاه ور ر • تخت سریر

پادشاهی دور • نه که بویتیه ظاهره ربیت چو لهنگ رفتن کند جاه پاک • چه بر تخت
مرده چه بر روی خاک • تختگاهیک لصیل کاه، تخت دور • نه که بویتیح واقع اولیدر •
بیت برلرزو تر اکا، تخت کیاه • بتوشاه مردم درین حومه ماه • اصنای ترکیبی
ده علمیه نقل اولنمیح اضاف الیه تقدیم اولنوب قاعده ترکیب تقیید اولنمش در •
نقله علامتجوه بحر النوادر صاحبی کاهیی تخته تفسیر ایتمش واسد بیک بویتیل ایله بیت
قدیم زجاه اوزینشاه دل • که زیباستر بر ضروی کاه دل • تفسیر نه فطانتمش
واستشهاد نه احتیاجی اغماش دور • بیت مذکوره ده که اصنای دلالتی یوقدر •
تختگاه، پادشاهیک کورسی مرتبه سنه اولور • تخت کاه، قدیم در • اول وقتلر
تختگاهیده قرالرقعه کاه، اصنای اول اوزینه اولور • تختگاهیک معناسی تخت کبی
اولور • کاه، قانیچ اصنای برلور سه اولسه کاه، اولور الفنی حذف ایدرلر که درلر
نه که بویتیح واقع اولیدر • بیت شباهه واولیه ایمن کیمسه یوق سنه بمراه • که چند سال
بجاه خدمتی شعیب کنه • ارکنی ویکیسی بعضا بکه ترور • نه که بویتیه واقع اولیدر •
بیت بکه تر سپهدار ارجمند ازغه ور • زمین کرد چوه ارض کاه، شور • لسانه فارسیه
تراکه تنصیب در • نه لاجرم اولورسه مدخولنکه مدلولنه مرتبت اصناسی اضافه ایدر •
وقتنه قوتیل ارکنی لکه اولورلرشی پرینه کار کاه، در • الفنی کاهیک حذف اولدرلر
کار که در • نه که بویتیح واقع اولیدر • بیت شهر ارسته چوه کار که انکیوه •
خاصه چوه باغ شوه ارزه کلهها زنکینه • کاهیک بر اصناسیه واقع قیو قیاسک کوچه
در

در نه که بویتیح ظاهره ربیت چنانه بخذهت اولوز اولدر پاک شوه • بر لغه امثالی که
سیم بنهرح اندر کاه، • شمس فخری کاه، دلآه اصناسنه کاهور در • وبویتیل اولوضع
اولوزینه اصنای جایی ده کهکور ربیت شاه ماه استبدو جاه مالک زلغه شاه •
که بوشاه دل وجاه دوساه ازکاه، • کاه، کاف عربیلی اولیح صماه اصناسنه کاهور نه که
بویتیح ظاهره ربیت دنشوق روی توشاه بدین اسیر وزاق • صماه دسیدکی زلغتی
بروی کاه، دسید • صماه پاه سنه یکه کاه، در • بو کاهیک ده الفنی حذف اولرکه کاهر
در • شول سنه یکه صماه قاپر لغظ وکبر در • بوجوی کاه، بوجوی ربای اسم فاعلی در
بو وجه ده الفلی یا حذف اولنمشدر • کهکشاه ده یکه کاه، بو اصنایه در • کشاه اسم
فاعلی در • کشیدنه اصنای ترکیبی صماه چکیجی در • کوکن کی اوضیع قضوصه تشبیه کهکشانه
وفاق در • اوایچ یلدز لرکی برلرلی یه کیمسه اولدوغی یه در • نه که شمس فخری نک بیتنده
الکلنور بیت جناب باری کهکشان دلزلزه وحام ملوک • زمانه خواست که نسبت کند بکاه، کشانه
طشوروی تور کروه نیلیه بر کاه، • فلکار فرسنده کهکشانه کاه، نانی نی ناسانه
فارسیه وکاه معناسنه در • وبو لنح اول اصناده لیس بلا تبیب ایدرلر • مثلا
اده کلدروی یکی بعضا عجم ناقوانسنه در • وب لیس یوجلدر • فرسنده کاه وی یکی
بعضا ناقوانسنه در نه که بویتیح واقع اولیدر ربیت خدای خرد بخش وبخروتوان
صماه ناقوانسنه در لچان سان کاه، اولورسه اولنح حذف ایدرلر یرینه پای علی الخصوص
کلنور نه که بویتیح واقع اولیدر ربیت اده نه من باشم که دوزی جنگ بیتی پیش من

لاه اینم لا لاندر اینیاینه خاکوضعینی سری • نه اول قالور ویکی یعنی نه آنه بماند نه آنین
ورلر نه که بویتیم واقع اولیدر بیت نه عمر حضر بماند نه ملک اسکندر • نه آنه بر سروینی
دوه ملکی ورویش • نه عمر حضر بماند که معنای اصلیسی عمر حضر قالور دکلدر • اول نونی
حرف اخر اولشدر جوح اول حذف اولمقله الفه بدل بر یا کتورلر مثلا نیم ورلر
نه که بور یا عین واقع اولیدر بیت همایدل ازوح نه ال متصل • بجوجه ترلینه بجوجه متصل
زنم اتش عشق ورکائنات • نیم من زاب ونیم من زکلر • اما فتی اول نون اسم
متصل اولمله الفه بدل لازم اولمز بالذات متصل اولور • مثلا بدآنم ورلر نه که
بویتیم واقع اولیدر بیت من ندانم فاعلات فاعلات • شوکویم بنه از آب حیات
نه انک معنای ترکیبیسی بلور دکلمن ورلر • بنه لسانه فارسیه بوح معناسنه ورلر ع الفتح
اولا معنای لایلیم بیتیدر • مثلا برلسنده ولدی دیو صورلدقده عجمی بنه
ورلر • عرب لآ ورلر بوقدر دیمک یعنی نیستی ورلر • بنه لا رجل ولا یاس ورلر عجمی بنه ترکیبات
وبنه فشنگ ورفشنگ ورلر نه که بویتیم واقع اولیدر بیت چنانه کامل که بنه کرمستر وبنه سردر
چنانه عاقل که بنه فشنگستر وبنه تر • نایدبنه نون قوبوندنه ظاهر ورلر که بر نیک استعمالی
صحیح اولدوغی یعنی اول نون مثلا نا ورلر • بنه وجود وهستی ورلر • وجودنیستی ورلر
وجوناست وهوالر • بنه لسانه فارسیه شول معنای افاده ایدرکه ترکیب اولنه سوزله
تبیه ایدرلر • مثلا ترکه اولسوزدن بیکی یعنی عجمی بنه زنانه ورلر • نشانه سوزدیمک یعنی
بنه نشانه ورلر نه که بویتیم واقع اولیدر بیت کوکلی وصف لوزمن پرسد بنه اول
از

از نشانه نه کویدباز • نایدبنه نون قوبوندنه ظاهر ورلر بر نیک استعمالی صحیح اولدوغی
یعنی آخری صحیح اولور مثلا نا اولنه ورلر • بنه وجود وهستی بنه اول ورلر • نا اول وهستی
بعض یعنی ایکیسنک ده استعمالی صحیح اولور • مثلا ناکس نه ورلر • بنه کس نه ورلر نا
چیزنه ورلر • بنه چیزنه ورلر • نه زنه ورلر بنه زنه ورلر • اما معنای لری فرقلی
ورلر • ناکس معنای بیکسلک دکلمن ورلر نه که بویتیمراعنه ظاهر ورلر براعی ناکس بر بیتیت
نشود این حکیم کس • بنه کس معنای بیکسلک سزمن ورلر • نه که بویتیمنه ظاهر ورلر بیت کنج کیاه
ومن بنه کیسم • کرم دست کیری بجای رسم • ناچیزنه که معنای نیستدکلمن ورلر نه که بویتیمنه
ظاهر ورلر بیت بکفتا من کلی ناچیز بودم • ولیکن مدتی با کل نشستم • بنه چیزنه که معنای
نه سزمن ورلر نازنک معنای عورت دکلمن ورلر • بنه زنه معنای عورت سزمن ورلر
اما نا اول وهستی ورلر نازنه هستی دکلمن ورلر • اولیله ویکی یعنی نه زنه ورلر ورعورت
ورکلمن ویکی یعنی نه عورت ونه زنست ورلر • نانک الفنی ما غیب
ملفوظ بیتیدیلمن ورلر نه که کتاب بتابیاه اولیدر • لسانه فارسیه مدلول بنه نک متقابلنه
اثبات تعبیر ایدرلر • مثلا اعتبار جلو ویکی یعنی بنیاد اثبات ورلر اعتبار
ویکی یعنی بنه نیاز ورلر • لفظ باء حرفنه بر من وجه متقابل وارور • مثلا
سنطه ویکی یعنی باتو ورلر • سنسز ویکی یعنی بنه تو ورلر • اما تمام متقابل
نیایله بنه اورتاسنه ورلر • بانک مدلولنه اثبات ورنیک اولنه متقابلی مدلولنه
انتزاعه لانن اولدوغی اعتبارله ورلر بیم ترس یاک معناسنه بیم متقابل

اولمیه درتنه کیبیتده ظاهر در بیت بیم اندر زمانه روی اوشد سفید • باو خذ اولنه
بیم ولمیه توقیفیه • عرب دلنج رجا عجم دلنج رلمیه ترکه دلنج اوهور در • اولمیه
ولکن یه اوهوسی ولدر در • نولمیه لفظنه دولپی اوهوسی یوق در • توقیفیه
شعب دلنج خوف عجم دلنج بیم ترکه دلنج قیوهدر در • عجمی ترس وبیم در ترکه قور
قوسی قیوسی یوقدر • ترس مطلق قورقودر اولا لفظنه اولسنتنه کیبیتده
ظاهر در بیت نشست ازبراستی تازی سمند • بیم رفت ترساه زبیم کزند • اولشده
اولسنتنه کیبیتده الکلانور بیت چنانم زعشق ای چوه ترسیم • که یادم نیاید همی ترس
وبیم • شاعر کی ترسنه حالتی شرح واقعه قورقودر • بیم ده حالتی شرح توقیفیه
ده قورقودر باکسانه فارسیجه شول حالتنه عبارت در که ترکی اوزنه ایلمک
الله تعبیر اولنور • خوف اختصاصی یوقدر • ایلمک کلمه قورقوده اولور کاه جیده
اولور اوتاناجق نسنه ده حاکی ایمدوعجب دلنج اوله حالتنه بیالاتم تعبیر اولنور
بیت ده غم دیولر المتر راجع باشدیجه توشمیاه • چه باک از هوچ بحر از زل
که باشد نوح کشتی باه • باکنه حالتی قورقاجق نسنه ده ایلمک در هیچ یرنسنه ده ایلمیه
مک یرنه باک در لر • بای عجمی یله باکلک معناسی در • ذکر اولنان بای عجمی یله باک ارکی
اعتبار در لطیفه علامه شیرازی یوکنی سقاقه کدرکی برعورت یوقاردوده باشنه
اشمش علامه دونی یوقاردو باقمیه باک نیست هونلر سرچشم پاکست دوشمش علامه حالتمش
آدمی عشرتی عمرنه مشغول آدمی ده حالتی اوزره معناسی در • اما ترکی اولنده آدمی پاک

معنا

معناسنه در • بو اعتبار له پاک اعتبار سنه ذکری نوع لطافتده خالی دکلدر • عبارت
انار یک ذکری کبی بو حدیث شریف من اکل رمانة انار الله قلبه اربعین یوما مانه دیو عرب
انار نه در ذکری کبی که بو حدیث شریفه یاد اولنمق لطافتدن اله جایز اولمق
صنیع کلام سورا سورده حالتی اکثر طماعدر • اما معنای فوق اعتبار یله حظ ملایم
در • اول اعتبار له ایکینک جمعنه لطافت وار در • وفی عبارت سیر کی ذکری کبی
بو بیت ده بیت شکمهای که پرشد از نسناس سیر • چو بر کند نای خورد و شمشیر • بیت ده
حالتی اکثر طماعدر • اما فاقه مشترکدر • صاحب معناسنه کلور اوله
اعتبار له کدنا یاقنه ذکری کلاه نوع لطف ویرمشدر • وفی عبارت اینک ذکری کبی
بو بیت ده بیت خسرو کز زیست باهم خوباه بتوسنی • اینک بتاز یانه عشق تورا رام شد
اینک ده حالتی اکثر شدید در مکدر • اما تاریخ حالتی معنای اعتبار یله توسن
یالله ذکری لطیف اوشمیدر • هراس لسانه فارسیجه شول حالتنه عبارتدر که ترکی
اولنده بلک لفظی یله تعبیر اولنور لر که بو بیت ده واقع اولمیدر بیت اوزره
بیتنک شرحنده آمد هراس • که زیرکمنش بود وزیرک شناس • بحر الغرایب حاصل کلام
جمله غرابتده بریجه بودر که هراس قورقو ترس وبیم معناسنه اشدر • وفی فوق
بیت بو بیتی ایراد استشهاد ایتمش در بیت پرده اوله هرانکس که شد ناسپاس • بدلش اندر
ابد زهر سوهراس • معنای هراسی تضمن • خطا ایتمش واستشهاد ده اصابت ایتمش
در بیت مذکور ده کی معنایه دلالتی یوقدر • بنده کوه معنایه ده اولوشاعر

نام اولور بلکه اول بعضاده بلک معناسی لسنده در • اتمام کلام مزبورده خطای اغر بوکه
اول اوچ عبارتک بعضاسنی برصاغش در • هر اساده هر اسیده ده اشتباه در ترسانه
کبی ترسیده ده خندانه وکریانه بوله صاوب اورزینه اساده فارسیجه بوصیغه ایله کوزه
در • قاچ یاخود یمک یه عجم هر اساده در بیت کشی کم اوله برسیم و هر اساده • قرنبلکه
کلور اکر هر اساده • بوله کر اساده فارسیجه شایع در نته که خوشنیک بوبیتی واقع
در بیت زچنک دیبه و بازو یال اوبکده برآده بوله کو یال او • لفظ دیبه قوقیخ نسنه
اساده بیچ تمایل در • بوله انکر وصفی در صوله اصابت کبی بیت مذکوره واقع اولبدر
بوله تمایل معناسنه در • ایهام مصدری فاعله اطلاق اولدی • رجیع عله در که بعضاسی
عاولیچ ایهام یه قصد ایدیجک منظوره یکبوله تأثر نده ناظره طعنی اولاده حالته
بوله اطلاق اولدی • قیاز اکر بوله نلاکه دیکبوله اول بعضاسنه در • بوله نلاکه حاتر سنلاکه
کبی بتاثرکه وصفنه در • بوتاثرکه وصفنه کلدی • سبتاکینه نلاکه قوقیخ بیاده اولدیغی
یعنی بعضاسی ناکه تنزیل اولنمشدر خار خارله خلش خاشاکه خس خسک خارکنی در اغاچ
ه اولسنی یعنی اولسنی نته که بوبیتده ظاهر در بیت پخی که سراسر لاله زار ست •
برمینه یاخود لاله کاه خار است • ارقاسی یکی اولدیغنه اوتره کرپیه خارپشت در بر
نته که بوبیتده واقع اولبدر بیت قنات در له پهن دشت در شت • سرنا توله شی چوبه
خارپشت • خار اخس کاشنه برنوع در • که صلابتله موصوف در قاچ کاش دیکدر
فم سنکر خار اولدیغنه که بوبیتده ظاهر در بیت سرکش شوکه چوبه شی از غیرت بسوزد

اولبد

دیبکه در کف اوپوم استرسنک خارله • خار له یخاندن در نته که بوبیتده واقع
اولبدر بیت ناکفت در تونالهٔ حافظ بهیچ روی • جواله اوله دیلکه کم اذسنک خاف نیست •
الف که علامت صیغه اولیه زیباده یکویاده یکه بنیاده که الف کبی بلکه نفی کلمه ده اولاده یی
ساکندار اولدیغنه زیباده اولور مثلا دشکاف در • دشکاره در • خاشاک چوپچاق
چوپ در • خاشاکی چوپچاقی در اخوندغی کاف تصغیر ایچوندر • اول کاف للاصالة اولمایه
مایه ساکن الف منقلب اولبدر • خار له کلور خار و خاشاک در • نته که بوبیتده
واقع اولبدر بیت زخاشاک ولانه خاروش چه درخت • یاکی اتشی یه فروزیه سوخت •
خس اساده فارسیجه یه منفعت اوله اطلاق اولنور • نته که اولنه چوزله تعبیر
اولنور نته که بوبیتده ظاهر در بیت باراله که در طبیعت لطفتش خلاف نیست • در
باغ لاله روید و در شوره بوم خس • منفعت سرنک یه خس اطلاقی که بوبیتده واقع
اولبدر بیت تودل ده بار بهر خسی فروهم از غیرت بسی • یکبار یکده بهر کسی
بیجان جای بارکه • نشیبها در استعان طریق ایله بحر الغرائب صاحبی بوقلمون فروزان
سویلش در • تفصیلنه منفعت یوق خاشاکه خاشاکی فوق التمشدر • بعیار جمال
صاحبی خسده خاشاکی فوق التماشدر • خس چوب چوکز در آخر ندغی کاف تصغیر ایچوندر
در • نته که بوبیتده اکلنور بیت تخفت ایرله خسک در پستش بوده • مکس در
توی پیرآهن در شش بوده در در ورزه وهلیف در قاپو در که اساده بیت اوکی
باب در • در که • قاپوی در • در یاخه قاپو یکسی در که بابک مضاعفی یاخود بتا

بیاه اولنشدر • وربند وبکار ورتنکری ویکار ور • بو معنایه وکلی ور ولغة اشترکه ور •
وقوع معنایی ولار ور یرنج بیاه اولنبدر • ورکه مدلولی اولنن قاپوجه یاپولوملح
قناعت اولمق لازم وکلی ور • زیرا ورولنن وه جز اولاه بو معنایه ور ورور وارنج
ه اولاه لر لازم وکلی ور • نته کیم قریب بیاه اولنغه • بازه اللته تونته کیم بایساه
عیش نوع معنانده استعمال اولنغه • فجازگر ساه فارسین وقوع ور اول معنایه استعمال
اولنغه فجازگر • امثلدن بر نوعده ویکلی بوه زهور ورلرنته که بو بیتده ظاهر ور بیت
زهور پرستند کافر بود • همه از وهم بندگانت بود • بدر آمده که معنای حقیقیسی قاپوجه
کلدی ور • امثالدن نکته طاشره چقه کنایت اولرلر • بدر آیده که بو بیتده بیت
ازدست وزبانه که بدر آید • کزعهده شکرش بدر آید • واقع اولبدر فروجوده
کنایت ور • واولنگ قدریه وآرور که شکرینک عهده سندن چقه بلمک ور • ساه فارسین
ور آمده که باسنده اولنه کلدی معناسنه ور • بیدپایه ور لغة دوکاکی دیمکدر که بو بیتده
واقع اولبدر بیت ور آمد کبشی رخشنده پاک • دیه نور ایرینجک رخشنده پاک • اوندن
ور آمده کبشی اولنور • انجو معناسنه ور اول معنایه کلورلرنته که بو بیتده ظاهر ور
بیت بدر پاور ثنا فونه شعاردست • اکر خواهی سلامت هرکنار کست • انجو اولنگله بر وکلنگ
لازم اولدوغندن اوترو اوندن بر وکلدی ویکلیه ازاله ور لغة ور لرنته که بو بیتده ظاهر ور بیت
چنین کفت دختر بوزنه بندر • که آمد نجیبی ازاله زآخر • ور یه ور • وید کلدی یرانجی اولدوغندن اوترو ور • لفظ فارسی ورنته که بو بیتده

وقو

وقوع دلالت ایدر بیت زشیرین کیاماه کوه ودر • شکار یافته شیر آهو بره • ورنکر
آوند • اولنن ما اقتضا صیغه اولمقه • جاینور وستده ها یاء حه اولاه ما کبی معنای
عاهده ها ماهه تعلیقیه اولمقه • جاینور کده ها فاه حه اولاه ما کبی بو معنایی ما نکر ما کرر
ذکر اولنشدر • ساه فارسینک فصیحندری ورلرنته که بو معدیشه ساه ایهل لغته
الویه والفارسیه الدریه ظاهر ور بو معدیشی حافظ الدین نسفی کافیه ابو سعیدک
وعیده نقل ایدر بو معنایه ورین تازی نکه عربیک فصیحی ور معنایه سنه ذکر اولنغه
نته کشرف الدین بوسیتی که بوسه احسانه وشدر • واقع اولبدر بیتی بود ربیت زلبر بار
خواهم فتد شرمه • بتازی ودری وقلب وتصحیف • تازی عربکر بدویی ور بدوی لغة
ایساتازی ورلرنته که بو بیتده واقع اولبدر بیت ایب تازی لکر ضعیف بوه • بمجنان
از طویلئ غربه • فارس برعظیم ولایت وقدیم مملکت ور که شیراز اونکر دارالملکی
ور • ساه فارسی اوکه تسمیت اولنغه • دری نکه اصلنه برجنبه وفی وار ور شول ساه
ها کساه ورنکر فرقی یابنه ترتیب اعتبار ور • تفصیل اولنشدر • ورولنه الفاظ
وکلمات وندر • بروجی وزوز قاپوجه معناسنه نته کسابقا بیاه اولونبدر • بروجی ها تاور
اولمغه وکیاه تلاقح اولور • امثالی عام ترکیبیوه مسمای خاص اسمه نقلجه بوه ماکرر
بیاه اولبدر • ورولنکر مستعاسی شول بویکر قلبه بوه ورکه قانا تاکی اولمزدایم راجع
دور ربا بلمز شاره استطهور حاصل صغایر بوعبارتکه الدرب جهد الباب اولوسیه بالفارسیه
ورولنه وسعتنی بیاه اعتشدر • لکن قید اوزه نقوض اعتماشدر اولوقیدبونده ظاهر

اولور کہ شہر کولجاق سقاق اغزینہ دروازۂ شہر در لر نتہ کہ بو بیتہ واقع اولمدر بیت
دروازۂ شہر دلولہ بستر • نتولہ دہیز قالنماہ بستر • دہلیز قاپویہ اولر الفتح
مقدر • در لر کہ اوستی اور تولو اولور قاپویہ مناسبتی واتصالی ولر دیوغی یوستہ
اطلس بیت دوشاغی آمد و بایش درد و غم دلہ • دری بنمود دہلیز عدم دلہ •
تشبیہ ایغار ہ • دہلیز استعمال اولنمدر نتہ کہ بو بیتہ واقع اولمدر بیت بتدریج ارزان
دہلیز ہای سخن • بدہلیز غار اندر اور دم زدن • نژند وزم زیاہ نژند زای
عجمی بلہ متنفر الحال در نتہ کہ بو بیتہ اکلنور بیت جاہ اکر بنیز ذکر نژند • چو ہ فرد
بیش سر بلند اولہ معنای عالمک تحقیق اندر یہ اولدوغی اعتبار دلہ مولہ کہ یہ نژند در
نتہ کہ بو بیتہ اکلنور بیت کنونی زقہر زمانہ نژند • وراخ حی ناید از لبہ فند •
فرمانروا قالمشہ ہ در لر نتہ کہ بو بیتہ اکلنور بیت فرو نیفتہ در م کہ چو ہ دل
نژند • بماند کندہ در م اسا ہ • اولیکلمشہ ہ در لر • نتہ کہ بو بیتہ اکلنور
بیت کہ یہ رو جستی چو شیر نژند • صولمشہ ہ نژند در لر نتہ کہ بو بیتہ اکلنور
بیت کنونہ سو سنت در د ہندی کرفت • کلمت دیکت لالہ نژندی کرفت •
نونلہ اولیجی نژند معنا سی ذکر اولنمدر • اما نژند کہ بایلہ در • بسی در د زکس
عجمی در • قول بویہ اغاجی در نتہ کہ بو بیتہ واقع اولمدر بیت نہ کر باس باشد سیاہ
بر نند • نہ ہم رنک کلنار باشد بر نند • وزم زای عجمی بلہ قایغو لو در • نتہ کہ تو
اکلنور بیت ہم بر بس سوکوار نژند • وزم کشتہ کہ لہ زجو فی بلند •
معنای مذکور کہ لازمی اولمغین پریشان حالہ ہ وزم در لر نتہ کہ بو بیتہ
واقع

واقع اولمدر بیت خسرو اورزمانہ بعدلتر • نیستر خزلف یار بیچ وزم • اشفتہ و پریشان
حالہ اولدوغی اعتبار دلہ اویکلمشہ ہ وزم در لر • مثلا شیر وزم در لر نتہ کہ بو بیتہ ہ
واقع اولمدر بیت دیدہ ایرلہ وزاولہ بہم • باک دندہ جلہ چو شیر وزم • تنک وزم در لر
نتہ کہ بو بیتہ واقع اولمدر بیت ہمی زد سماہ کوکبی اندر کشید • زور یا تنک وزم بر کشید
شمعدانہ لکنر تشت شمعدانہ ظرف شمع در نتہ کہ خانہ دلہ جامدلر ظرف جامہ
در • معنای دلہ سابقا مذکر دلہ ایلہ جرخ دلہ فرقہ بیانہ دلنمش در • ترکیب اولمش
تحریف ایدرک شمدلر دہ کلمای شمعدانہ اطلاق معنای ترکیبی اعتباریلہ در لسانہ فارسیہ
اولمق اسم خاصی لکنر در • نتہ کہ بو بیتہ ہ ظاہر در بیت امیر در سہ بدلر چنان شدہ
سخت • کہ بن شمع در سر لکنی • ترکیب اولمش دہ کلمای ترک لسانہ فارسیہ اسم تشت
در • نتہ کہ بو بیتہ ہ ظاہر در بیت کوش تا بہ خوابہی وزر بہ تشت • بملک عراق بتاب
کہ شت • عبر تشتی تو یب اولمشدر طشت کہ بو بیتہ ہ واقع اولمدر بیت وقیہ الطشت
غیر منکس • لیتلم یقع و ینکس • تشت بوبیاہ در حرف تا طاہ بیدیلہ اولنمشدر جامہ قبا
جامہ معنای اصلیسی اعتباریلہ ملبوسدہ و اغوشدہ عام در • ملبوس تن جامہ در لر
اصلا جامۂ تن در علمیۃ نقل اولنمشدہ قاعدۂ ترکیب تغییر اولنوب مضاف الیہ تقدیم اولنمش
در • اغوشہ جامہ غاب در لر • نتہ کہ بو بیتہ ہ ظاہر در بیت جذ اکر و بس یوسف زشت
یاب • زپیش زلیخا بشیر جامہ خواب • جامہ خوابک اصلی جامۂ خواب در • اضافت علمیۃ
نقل اولنمغین وقوع علامت اضافت کہ جامہ نک اخرندکی ہمزۂ مکسورہ یدیی حذف اولنماغلہ

واقع

قاعدهٔ ترکیب تقیید اولنمش ور • اما کثرت استعمالده جامه ملبوس معنی اعلام غالبده اولمشدر
اطلاقی اوزره بلاقرینه کرا اولنه ورله رقم یازیلور • نتکه بو بیتده واقع اولمشدر •
بیت یده اهمن سبز بورفتاده • چوه جامهٔ عید ینکیجاده • استعاره طریقیله بیت مذکورده
یده اهمن کبی جامه واقع ازهاردن استعمال اولنمور • نتکه بو بیتده واقع اولمشدر بیت
بلیسر زه بانگ ونوه چوه بجزاده • وزوجه کلمهسی فتح شین جامه درلده قباده قضاده
جنده ده ور نتکه بو بیتده اکثر ور بیت نوف زاده چی کشم واقف زلیت • که روزی
چند تنگ ایده قبایت • جامه ایله قبانک فرقی اولدرکه اوی طوتوق اولنمق جامه ور
اما قباده فرلر اوی اچوغه مخصوصدر • قبا جامه قباکرده ور عجم قبای اوی طوتوق قضاقبا
یرتمق اوکنی اچمق نتکه بو بیتده ظاهر ور بیت چوه کلمهٔ ازتکلمت اوجامه قباکنی حافظ
واله قبا ور رمانه قامت چالاکه اندلز کبر ترسا لسانه فارسیجه کافره کلمشدر کنه کبر
ور لر • اوعقده نه ترسا ور ترسیم اتمامنجه کبر و ترسا ور لر • نتکه بو بیتلرده واقع اولمشدر
بیت ای کویی که از فرقه غیب • کبر و ترسا وظیفه خور داری • وستانه رلکاکی ذوم
توکه باوشمناه نظر داری • مشترکه کبر اطلاقی بو بیتلرده ظاهر ور بیت بد انکس رلکه
مذهبی غیر حق راست • یعنی فرعون کلو مانند کبر راست • جناه کلهٔ کبر یمکله اهل وکفرت
واین ناوله واوجه این واژه گفت • چون روی که آتش پرست بود ور • کبر وه کلمهٔ نتکه
بو بیتده ظاهر ور بیت اگر صد سال کبر آتش فروزد • اگر یکدم ور واقعه بسوزد •
مشترکه اولمغله وغنه اوتر و ور خالجه خبر یرزله ور لر • وخالجه شر اهرفه ور لر •

بو

بو مذهب ما یانقاره نسبت اولنور نتکه بو بیتلرده ظاهر ور بیت کرزه چو عارض رخشنده
رفض یزدانست • رفض اهرمنست زه چو لفت چوگانزده • بدین دلیل جمانوبه ور بیت
کنند • که خیمهست زنگزاده وشترزاهرمن • اهرمن بورآه الف مدوده مذکور ور
ما متحرکه ور الف فتحه سیله و نانک سکونیله مستعمل ور • نتکه بیت جانتج وفرخ سنگ
بوبیتلرده واقع اولمشدر بیت برفتند اهرمنزاباخته بست • چو برتخت روبار یکی
برنشست • اهرمن ده، ور لر نتکه بو بیتده واقع اولمشدر بیت چناه زاده که ور رهی
تن اهرمن راست • هم فلوطرا اهرمن دشمن راست • کبر لغتدر نتکه ور • چوقال مقالتنج
کلور • نتکه بو بیتده ظاهر ور بیت یکی کبر پوشیده زاله دیبی • بجنگ اندر آمد
بکردار شیر • کبر کافر فتحه سیله یاکسیله کافر ور • ضمه سیله ور نتکه بو بیتده
ظاهر ور بیت چو نشنید شد جعفر یکجا بانگ آبی • سیه برش پولاد وور تنش کبی
آفرین آفرین نفرین آوین یادوجی ور افریدنده اسم فاعل ور حق تعالی یه جامه
یرلتدوغنده اوتر و جامه آفرین ور لر • نتکه بو بیتلرده واقع اولمشدر بیت آفرین
جامه آفرین پاک ره • کوخرد بخشید و لیجامه کاک ره • سوز افتراعلیده نکه یه سخن
آفرین ور لر • جهانه یرلتدوغنجه حق تعالی یه جهانه آفرین ور لر • نتکه بو بیتلرده واقع
اولمشدر بیت جهانه آفرین تاجهانه آفرید • از و خوبتر صور یاکس ندید •
اصل کلام آفرین جهانه آفرین جامه آفرین سخن ور • علامت نقل اولمق اضافه التقدیم
اولنمش ور • وقاعدهٔ ترکیب تقیید اولنمش ور • مقام تعیین ده ده آفرین ور لر نتکه

بیت سابق مذکور • لفین اول اوند • مو بوبیاکه • مو اول اعنایه • ور بیت لفین
جاه لفین پاکه کم • ویه دی یه وجهیل صورت خاکه کم • اولدی سجود ملک قسوه جاه • نسخهٔ
لم الکتاب کن فکاه • بو اعنایه لفرنگ مقابل نوین ور • قارش وردی ویکی یه
ه • نوین اندی ور لی نوین اول اعنایه کلدوکی بو بیتده ظاهر ور بیت جنین کفرشتاه
جهاه کیقیاد • که نوین بدبرزه بنک باد • نوبنک اعنایا لفرندناه فارسین سیلیجوه
ور • ساه دیدکلیس کیچ نه کاسیاه یاه اولدر • نایله یه نک فوقنه زیاه بیاه ههاه
زیاه زای عجم ایله یه تحتیه • صفت اولور • مثلا شیر زیاه ور لر • نه که بو بیت مو واقع اولدر
بیت اوره کانز اچو بو اولتاه • شیر زیاه رایدر اندن پوست • بیر زیاه ور لر نه که
بو بیت مو واقع اولدر بیت ورین بیشه زین بیش کذار کام • که بیر زیاه وار اولدر
کنام • پیل زیاه ور لر نه که بو بیت مو واقع اولدر بیت زیای اندر آن کاکوه
کشت طوس • تو کفتی که پیل زیاه یافت کوس • اما اول صنعه فحوص وکلدر یه تحتیه
اولیاه ور فی صفت اولور • مثلا کور زیاه ور لر • نه که بو بیت مو واقع اولدر بیت
بنده شیر ورند • رایخولیکاه • نکور زیاه یافت بر وشت رایه • غرم زیاه ور لر
نه که بو بیت مو واقع اولدر بیت وکر بخواهی رشتاه جهاه • چو غرم زیاه یاتوکیم
وماه • بجز لنوایب صاف بنک کلاهنده لفحص اکلانور • صنف اول زیاه بیاب
یه تحتیه صفتنه استعمال اولنور • لشیر شیر زیاه بیر زیاه ور لر • وحش ور
اصابت ایتمامش ور • اما بو منصور اسدی زیاه یه کر فشم آنچو • تنبیه اتشدر
وفر

وفیشک بو بیتی ایله استشهاد اتمشدر بیت بر زم دین مور یزه چو چیز خوزعدو •
بصید کیره وکیره چو شیر زیاه • انوکی سوزنده لفحص لازم کلمز یه تحتیه صفنده
بیر بیاه بر کیمسنک آه یدیکی کیمسه یه دیمک کونتح کیره دی نه که فرهنکلر یوزینده
ظاهر ور بیت تهمتن پیوشید بیر بیاه • نشست از بر لز وهای زیاه • تهمتن رستمک
القابندن مذکور بیتده وهم تباور • ایده اوکم بیر ور یسنده اولمقدر • اما دویله
دکلدر بلنک ور یسندندر نه که فرهنکلرده • تصریح اولنمش ور بیت یکاه واردر
زیوم بلنک • بیوشید بیر اندر ایدیکنک • زفتاه وجوشن فوزه اولدیش • یا لکوز
بیرده • ور لر اول رستمک کیدوکی کیم نه که بو بیت مو واقع اولدر بیت زایرا فنیه
بر آمد بابو • که آمد خدآوند کوپال وبیر • وماه صیغهٔ مبالغه ور فهرنده چیدیه
چاه کبی پیل صفت اولور پیل وماه ور لر نه که بو بیتی واقع اولدر بیت نه واستر اله
بنکه دیک فرهنکلر • که پایپل وماه پیلکاه جویده • نهنک ده • صفت اولور نهنک وماه ور لر
نه که بو بیتده • واقع اولدر بیت نهنک وماه الت اندر بنزه • بیتی بر زیاه الت ور کار
زار پهلوانه پهلوانی پهلوانه اول مغزه اولمق اکلانور • سپاهینک مغزه
ور لر نه که بو بیتده اکلانور بیت کی کوبو پهلوانه جهاه • بیاه سپه ور نماند نه شاه
لشکر اعتقدی نه پهلوانه اطلاق بو بیاکده اکلانور بیت تو کی پهلوانی زقلب سپاه
چو آمد ستی بدین زرمکاه • ولاش • واولدین ور فش سپاه • بجاه پهلوانی وتخت
وکلاه • اما اقتضای تدقیق نظر اولدیکی وکیلدر • یه جزی پهلوانه اعتماش چیچ ور

ءب فيد وفشم ده يي يعا عجم سپ و پهلو در • نتكه بو بيته ظاهر در بيت يك هفته
بوند باسوك وورده • سر هفته پهلو پ كرده • پ جزيي ده واده در كه اصفهان پايه
واوه • قلبي بانك لساه فارسي شايع باه حافظ اضافت دره • نتكه سابقا جهان ه دارل
جهان بانك ق فتح بياه اولنشدر • پهلو اكنك معناي تركيبي حافظ حشم در اصل اولكه
پهلو در • علت نقل اولندق اضافت ايله تعديم اولنوب قاعدة تركيب تغيير اولنيور
پهلوله تايدي • مركب در • تانك پ جزيي پهلو در ءب لي و يي تعويض تمش و فهلة وشدر
عجم اوكه ينسوب اولاه ده له پهلوي در • فهلويه در پهلويش شهر ده عبارت در نتكه
جزء اصفهان كتاب البيته تقريي ايتشدر • بوعبارتله كه بعضلرنا نقل اولنور • واعلم ان كلام
العرب قديما كان يجري على ستة السنة وهي الفهلوية والدرية والفارسية والطوزية و
والسريانية والفارسية قد تطلق ويراد ما يعم الكل فاما الفهلوية فكان يجري بها كلام الملوك
في مجالسهم وهي لغة منسوبة الى فهله وهو اسم يقع على ستة بلدة اصفهان وري وماذانه
وماه نهاوند وآذربايجان يجري في القليل نوادر كما فارسين اولة عجم در نتكه
سابقا بيان اولندر • پهلو اكنك ده في يجري پهلو در • معناي مذكور اوزره اما
يجري في القليل نوادر اولة عجم اولان الف نوادر كلدر • بلكه معناي نسبت
ده اولنده غي يانك مدلولي در مبالغه ايچون • فرزانيدي وكيانيدي وكيي يونك وفي
تفصيل سابقا اولندر • معناي نسبت وارد وفي پهلوانيدن وجه مذكور اوزره بو
بيتاكده ظاهر در بيت شاه دنياه وجوانيت مست • سخن گفت پهلوانه با زيردست

اكر

اكر پهلوانيدن دنياه • بتازي تواضع و تذلله جلباه • معناي اول اوزره پهلوانجه
پهلوانده • باي نسبت لاحق اولور • وتعظيم اندوكلري ينه انكله توصيف ايدرلر •
مثلا بويك لغاي ديكر يعا پهلوانيدن درخت در • نتكه بو بيته واقع اولدي بيت
چو زده دهد پ پهلوانيدن درخت • شد از فاغ و تخت تاي و تخت • قاياز لغاي كسكن
شاخلرندر • معناي معناي بيت اولدر كي • بلكه مطلقا لغاي كسيجك ليوه كلدر ورتشكه
شيخ نظامي بو بيتني بيت درخت انكبن بوده كي زنده كاني • بدرويشي كند نخجير باني • اول
معناي اشارت اي تشدر تخت اورنك اورنك تخت اطلاق اولنور كه لغاي
ده اوله ياصتي يونلش لغاي تخت ديدكلري اوزنده اوزنلش تخت انسانيه اعتبار يله
زفر نغي ماده اول معناي اظهار ايدر چونكه زفر نغي ماكي تخت سرير اطلاق اولندوغي
بو بيته ظاهر در بيت پهلوانه چونه روانه شد فرو ريخت رخت • چه بر تخت
چه بر نرم تخت • معناي اصليسنه تخت سرير سلطانه اختصاص يوقدر • انما اونوع غلبة
استعمالله اعلام غالبه ده اولشدر • اطلاق اوزره فوقاولنه • مراد سرير سلطانه در
اورنك سرير سلطاندر • خصوصيله نتكه بو بيته ظاهر در بيت پهلورنك
بنشست شيدا بشاه • بشاهي درداد و بخشش كاه • انما بونك معناي اصلي
تخته ده اولوب اعتباريله در بيت شيدا بشاه معناي تركيبي ده نقاش اولنوب علم در
شيدكنش در • نتكه سابقا بيان اولوبدر اب اب در معناي تركيبي شيدا بشاه
كنش اتمور شد اب اوزره كشب ده جزو اولان كشب كبي در اوزره كشب مركب

در بوجی آذر خور • یا نار اوو معنا نه نتد که سابقا بیان اولندی • اتش افروز کی
فرقه ذکر اولندوغی یچه بوجی دیه کشور • بوجو وکتبه در اولنیسه اسبر کنه معنای
مذکوره مستعمل در • کش کافکی فتح سیله در نتد که قوسینکی بوبیتنده ظاهر در بیت
بیاید همی کرد نت سر کشی • که از سر کشی کس نه بیند کشی • مستعمل نتد بو لسانه فارسیه
کش در • کشب کی ترکیبی اولدقده اینون حذف اولیدی لقب اولمشدر اتش کده ایچنده
بولنه یا اوله معنایه لقبی اعتباریله جزو اولمش در • اذر کشبه ده اذر کشب قوسی
طاقدغی اوو لوحه یه اوو کی آدی در که مذکور لقبله ملقب اولمغه نسبت اولندی
اتش کن سنی اوله بنا اتمشدر • معنای مذکور قوسینکی بوبیتنده ظاهر در بیت
چنانه دیده در خواب اتش پرستد • سه اتش بیه دی فروزانه بدستد • چو اذر کشب
وچو خرداد ومه • فروزانه باکوه اذر کوه سپه • اتش کده سی کم بنا اتدیکی اوو غه
اکر نسبت اولندی • مثلا یزدین بنا اتدکی اتش کده نک اوو غه اذر یزدین در بو نتد که
بوبیتنده ظاهر در بیت سزا وار این جشن کیخسرو نیم • یزدم اذر بیاد یزدین
نیم • یزدین ده لقب در • معنای ترکیبی ایزد اوزرنده دیمک در • فرزین رنک اسمنه
در اذر کشب اسمنی اتش کده ایچنی یانتی اوو اطلاق اتدکاری تلمیز نتد که سابقا
فرقه اولنانه بیتلرده وبوبیتنده بیت زپاکیزه جاه فروه وزرسب • بیم بر فروزم
چو آذر کشب • اتش کده نک کندوسنده اطلاق اولونتد که بوبیتنده ظاهر در بیت
زده اهوبدش اهن رزین برسب • شه نام آذر خانه آذر کشب • کشب لقبی
ایله

ایله ملقب اولیدکه اتش کده کاری بنا وجهیله بوبیتنده ظاهر در بیت زعلم وخرد
بنکاه ورتوه • بوده در سخن بهر یکی صد چو اویه • دانشنده کی اولوسنه اولیدی اولیدی
در • فرس دانشنده نه اقتضا ایدر بوقدر • اذر کشسب جاماسپ اسمنه اولیدر
بو بیلوله نتد که بوبیتنده ظاهر در بیت سپید چنین کفت که اذر کشسب • بنده نا اولور
تر زخنک زراسب • کوکه اوو رنک اطلاق اولنور تشبیها استعاره طریقیله ایدی کوکه
بنفشه رنک در • نتد که بوبیتنده ظاهر در بیت بنفشه زنکست زبنفشه رنک •
نیست بالاتر از سیاهی رنک • بنفشه رنکی اصلیا بنفشه اورنکی در ترکیب اولندقده
الف حذف اولنمشدر • بوفکر اولنانه معنایا اورنک اینمه کدر بر اورنک در فی ولادر
کوکبه در • بوجوی اودر که اصلی آب در یا اوو • منقلب اولمش وتخفیفا دی فتح پیه یه
اولنمشدر • بوجوی هاورنکدر • اورنکده مراد معنای آب ورنک اولدوغی بوبیتنده
ظاهر در بیت رخشی قو اورنک رهایی کشت • ستانه زخون وی ارآبی کشت •
حسن سیاه اورنکله تعبیر ایدر بو فاز کرتد که عنصر نیک بوبیتنده اکلنور بیت عرمانه خیره
مانده زقو مشک او • ازانه بر زبالا اورنک او • بحر الفوایدی صاحبی اورنکی بو رایه
بر اشیوح معنانه صاحمشدر • معنای ترکیبی سنده غافل اولمشدر پنهانه پیدا نهانه اشکارا
پوشیده راز پوشین باز پنهانه بای تحتانی ایله تحریر اولنمغه کرک معنای مظهر در • اشکارا
کی معنای مبین ظاهر در • پنهانک تمام معنایی وکمال در بوبیت ده که بیت ده بیم وزوستم
صاحب لانه خدا رد • هر دو اکر راز پنهانه خواهد شد اشکارا • پنهانه اتعابد سنا

اشکارا را کلمه شد • قافیه مصلحتیچه ده در • اشکارا نهانک مقابلی در که بعنای خفیه در
فیچه ایله خفیه نک فرقی بودر که خفیه حق غیر که فعل ایله اولور • اختفا فیچه حق اول بعتبره کلدر
ظاهرا نظر که ظهوری غیر که فعل ایله اولور ظاهر ده حق اول بعتبره کلدر • کاه اولور
نهانه مقابلنه پیدا استعمال اولنور نتکه بو بیتده واقع اولمشدر بیت بگفت احوال ما برق
جهانست • دمی پیدا دمی پنهانست تونه حق ضرورة شعر اقتضا ایتمشدر پنهانه
پیدانه کلمه سنی هر قانچه ذکر اولنور اولسون • اصلیا معنی تمام اولور پیدا ایله اشکارا
حق اولیه در بو بیتده حق مقابله تمام رعایت اولمش نهانه مقابله سنی اشکارا ذکر اولمشدر
بیت همی گویدم از خدای جهانه • بترسم همی از شکار و نهانه • اشکارا کلمه سنه حذف
جایز در • نتکه بو بیت نده کورلمه واقع اولمشدر • کاه اولور الیف همزه یه تبدیل اولنور
ورر • کاه اولور نهانک الیفی یه یا زیاده ایدرلر • نهانی ورر لر رتبه اصلی اضافه ایتمه
بهانه کنه نهانه معناسنی اولمزلر نتکه بو بیتده واقع اولمشدر بیت آبیست در بیج جهانه و نانی
ازدرج لعل نهانی • بوید که ظاهر معناسنه در • نتکه بو بیتده ظاهر در بیت کفت له یار
وکز و کشت سر و از بلند • بوشش این بود که اسرار هویدا کرد • فیض روح القدس ارباز
مدوت فرماید • وبکر اره سم بکشد آنچه مسمایت کرد • آثار شکار ایله بونک فرقی وار در که
اشکاره اصلی ظهور مظهر صندن ظاهر در • بونه مطلق ظهور در • عقبا ظهوری
ده شامل در • رازکز لونسه ورقه اولسون نتکه بو بیتده ظاهر در بیت کناکه طاقش
بزیاده ورز • بیش فلک کفته سخنهای رز • فعل اولسون نتکه بو بیتده ظاهر در

بیت بود اندین روزکاری ورز • سپهر آنه زبرکس بهم واشت رز • رازه
معنای اختفا اولدیغنه اولمز و مقابله اشکارا ده استعمال اولنورنتکه بو بیتده واقع اولمشدر
بیت کدشت اندر انه روزکاری ورز • که چی کوید اشکار اورز • مبالغه مقصدیله
ورز نهانه ایله توصیف ایدرلر • نتکه بو بیتده واقع اولمشدر بیت کمر بوزینه چاسوه
غنچه ها نم بنم • وشمسوه آغزنه رز نهانم بنم • بوشیده اسم مفعول در پوشیدنه
معنای مستور در که اورتمش ورلر • لسانه ترکیبی اضافه اونک لازمی در • شول کمسه یه
اسرار اطلاع قادر اولمیه پوشیده رازور لر نتکه بو بیتده واقع اولمشدر بیت خط کشی
برزکاه ندلنه باز • چه دانش طفلانه پوشیده رز • باز اچی ورنتکه اب بقادر و
نک اصلی تقویر حق بیانه اولمشدر • اچدی دیمک یعنی اچ باز کده در • کلاهیله کشف اولمیه
باز کفت حق در • نتکه بو بیتده واقع اولمشدر بیت کرکی وصف اوزمن پرسد • نه دل
ازنه نشانه چه کوید باز • چه کوید یازک معنیسنه کشف ایدر • استفهام انکاری در
بهنک ایهنک سو بهنک فرهنک بهنک آغلمق ورنتکه بو بیتده ظاهر در بیت زبینه نک
ازیکدکر بکسلاندی • بروز بازه تولر بهنک نشاط • بهنکله اوب معناسنه کنایت اولنمشدر
نتکه بو بیتده ظاهر در بیت تعظیم پدر کن ارفرزند است • که بهنک فلان ترک بهنک راست
بهنکله اوص معناسنه کنایت ایدرلر • نتکه بو بیتده ظاهر در بیت رکر بخواهی تبدیل
اوبخاصیت • ازین بس نکند باد هیچ ازاله بهنک • بوکنایه ترکیبی حق اولمشدر
اوب اوص معناسنه اغلمقه کنایت اولمشدر • معنای زور حق وفی بهنک استعمال اولنور

بو بیتی ظاهر در بیتی بصیری کاورده فرهنگ در هوش • نشانند آتش جوشیده دل
جوش • فرهنگ سینه نسبت اتمکر نته کو بو بیتی واقع اولیدر بیتی هوامد تا بقصر یازنیز
تنگ • دنقوش عقد رفت ارزنیز فرهنگ • سینه اعم قلیل اولدوغنی زور • بحر الغرایب
صاحبی فرهنگ ادب وعقد و بینه وهوش در • و بو بیتلر استشهاد ایتمشدر بیتی هوازکیز
دلشاید و جنگ دل • کهن پیر ندیده و فرهنگ دل • فرهنگ وکیب اولوب مدلولنی اعتبار
بنگ ده زاید فرهنگ اعنایی وارده غنی وعاقل در زهر نیش زهر آغوده اعلام غالبدن
اولمشدر کثرت استعمالدن اطلاق اوزرینه فرهنگ اولمیوب مراد اول اولورنته کو بو بیتی واقع
اولیدر بیتی زهر قهر کله اولورسم اغولو تاکیدنه • قبح م اوستن کاوب قوقه کیاندن
صفیر • اعنایی اصلیسی قاید اچون در اوده زهر، ده کلمکی اکتسابدر • افرند غنی مال
اختصاص ایچون در • غنچه ویکه یا کبی غنچه کلمسفلک در کلمه غنچه تنگ اغزندکی حالتی اکتسابه ایدوب
غنچه لفظی اندن استعاره اغتنای در غنچه ده اول حالت زایل اولدقده هان غنچه دیرلر
کلدیرلر • اعنایی اختصاصدن که افرند غنی مال اولمصلحتیچون کلمشدر • وآدابودور ترک
اودی یوقدر ده دیکه یعنی عجم زهره ندار دیمکدر • نته کو بو بیتی واقع اولیدر بیتی زهره ندارم
که بیوسم لبت • بزه وکمانه دارد ابروی تو • نیشی سوزی نسنه در • یا یاه طوکوزنکدوشنه
ده نیش در لر • نته کو بو بیتده ظاهر در بیتی همچو نیش کراز وندانش • متبادر قصد وسخندن
اتش • نیشتر کله اکاتر کی نشتر در • و کیدر بو معنایه نیش ایله یاده کراه فارسیجه اوزره
تفصیلدر نته کو سابقا تفصیل اولمشدر • کثرت استعمالدن ارونمک وکشف نیش اعلام غالبه

فی زگرنته کو بو بیتی واقع اولیدر بیتی کندکی بیهوشی اهنگ شیر • ولیکن غی دلاده او
هنگ شیر • روزکی اغزلی لازم در اول علاقه یله بر نیکه اسمی آغوده استعمال اولنور
جایز در • بحر الغرایب صاحبی بو معنایی اما فی حقیقته ده صاغشدر • هنگ وقت معناسنه
کلور • و بو بیتی مذکور استشهاد ایدیدر • اهنگ غم در نته کو بو بیتده ظاهر در بیتی
چو آهنگ رفتن کند جاه پاک • چه بخت وچه چیره چه روی خاک • بر نسنه یه اعتماد اولا
شقه ده اهنگ فلان کنایتیدر لر نته کو بو بیتده ظاهر در بیتی در از اهنگ شد این کار یا تو
ندانم چون کنم این بار یا تو • غلبه لازمیه اولدغی اعتبارله جلبیه ده اهنگ در لر • نته کو
بو بیتی ظاهر در بیتی ره بط باز نیز اهنگ می زده • رقص کبک شاهین خنگ می زده •
سر هنگ الفاظ وکیبوندر • اصلی سر اهنگ در نته کو بو بیتی ده ظاهر در بیتی در ای پشته
خاستن کو جکاه • سر اهنگ شکر در آمد بر آه • چو پی باشکی نه کو باشده اول
وکته غم اولور • و قالایه الکا تایه اولور لر سر هنگ در لر • اصلی سر اهنگ سوکلی
اضافتله علم اولمق قاعده ترکیب تقییدیه اولمش علاوه اضافت قطع اولنمش در • ربط
وکیبکی اصلی ربط در • اضافت اول آلتی تشبیه ایچون در • قاز بره نه بحر الغرایب
صاحبی جلبه غ ایتمشدر کو بو اعتقاده در • سر هنگ اولکه غیرلر کی اوزرینه اولا
اولیورت سوره جی بشلاره ولایتی اوزرینه طوروب ارغاولشلدناک و بونلرکه ارتمالرینه
کمکلر، اطلاق اولنور • فرهنگ، الفاظ وکیبوندر • اصلی فرهنگ صدر اضافتله وجوده
وادراول اعنادر کو ترکیب الکا فدر لر • هنگلک مقیاسی سانتیمتره اولاندر • اعنایی کتبی

ده اولمشدر • اطلاقی اوزره ذکر اولنمش اولمغله اولدر • اولده کنک اغوشلی اولدیغنده
اولدیغی بیتنی مقابلهء نوشده ذکر اولنمزسه کشیدیلی نوشیدنک • فرق بیاننه اولمشدر
بحر النوادر بیت صاحبنک عبدهء ذیلینده بو مقامده بعض کلامی که بعبارته نقل اولنوب نوشش
ایلیی مضمایه کلور اولمشدر ثانیا بعض صوفی جانورلرک وکیی اردوکیی عوقب کیی بیتلرک
نه لطفندن ترکیبی بلشی نه معناسنک اصلنی فهم قلمش اولمغله صاللاندیغی صوفی جانورلر
دیو بیتلرینی اونی استعمال اولنمش وکلمشدر فرشته سروش فرشته اونی یکی اولمغله
استعمال شایع اولمشدر • لفظ فارسیدر معناسی سیاه بین ملک دیو وکلمکدر • نته که بو بیتدن
ظاهر اولمشدر بیت فریده قرهء فرشته بنوده • زشکوزعنبرسرشته بنوده • بدلاوده
دهشت یافته لغه بنکویی • نکوتیکنک کرفریده وقهء تویی • سروش انبیایه حق تعالی جانبندن
خبر کتورن فرشته در • شمس فخری معمار جالیده، سروش جبرئیلدن وحشی در • وبو بیتلرینک
اعشی در بیت زهی فرشته صفت فروی که در ملکوت • دعای جاه تو کوید، ملایک جاه
سروش • ابو منصور ثعالبی لطایف المعارف اولکتابنده ذکر اولنه
بیتلرکی کتورمش و هیچ اعتبار • غلطدر واقف اولمشدر • بیت قوتوغلک اسم فاعلی در
نته که بو بیتده ظاهر در بیت بکارم ونعمت باد میرناه کوی • بکزه جود تو صاحب ولاه
وشاه ومیر • مهماندر بونلر قرینه اولدیغی بو وضع خاصه هو وضوع در • اکثر اللغاتی
وضع عام ترکیبی صحیحدر • میز اسم جامد اولیجک مصنفی ذکر اولنده مشتقاندن
اولیجک اولدیغی میزیده وقهء نته که بو بیتلرده ظاهر در بیت هر کرا بخت یار
شده بود • کو بشو وجه در ازکور انکیز • یا بکا دار بید برسر شیز • چیزه کله

بوسه

بو بیتده ولقه اولمشدر بیت همه زیر کاه کور کشنده کر • تصویر اصلی فرشته ء قاناتلی
اولمغله یازر اول سبیله اکثر بیتلرده مشاهده • جایزدر برجزی فرشته تک بیتلرده اولمش
بیتلرده ماضی معناسنه اولمغین ماضی معنای عام ترکیبیده معنای خاص علمی یه نقل اولمش
اولدیغی صورده یکی ماکیی بو ماکنک اصلی ایشلمش اعتقاد ایدر • سابقا بیان اولنمشدر
بیت مهماندر بیز یزدان مهمانه قونوغه اطلاق اولنمغله لفظ وکیده در • برجزی
ده در اولمشدر بو جزیی ماه باکیی معناسنه در • اسم فاعل در مانیزده قونمق
مستحق تعظیم اولوب قوندوغی یرده رعایت اولنمغله اولدیغندن اوتری مهمانه در
شولایی عبارتده اولمشدر که بو بیتلری بیت ماسمت لیلج المهمانه مهمانا • لالا
جلال صنیف کاه فکلنا • قاملهء اکبر هم ولطانه نذر لهم • ولتصنیف سیدهم مالازم لهمانه
وقندر مهمانک وکیب اولدوغنی بیان ملک معناسنی یتمیدی • اعانت اعتدر • اما معنای
مانی تبییدی خطا ایدیدر • ابو منصور ثعالبی لطایف المعارف اولکتابنده ذکر اولنه
بیتلرکی کتورمش و هیچ اعتبار • غلطدر واقف اولمشدر • بیز قوتوغلک اسم فاعلی در
نته که بو بیتده ظاهر در بیت بکارم ونعمت باد میرناه کوی • بکزه جود تو صاحب ولاه
وشاه ومیر • مهماندر بونلر قرینه اولدیغی بو وضع خاصه هو وضوع در • اکثر اللغاتی
وضع عام ترکیبی صحیحدر • میز اسم جامد اولیجک مصنفی ذکر اولنده مشتقاندن
اولیجک اولدیغی میزیده وقهء نته که بو بیتلرده ظاهر در بیت هر کرا بخت یار
شده بود • کو بشو وجه در ازکور انکیز • یا بکا دار بید برسر شیز • چیزه کله

وبکوشش اندر یابد • بیت باه توبیخ تو تو قلوب رعایت اید بدر لفظ وکب در به
جوبی باید در که معناسی بیاه اولندی بر جریح باه در حفظ اید یکی معناسنه در نتکه
جباه باندم جباه دلر فرقنی تحقیق اولنمیه • بستی بوده • بستی ولربوح در عنایا
نیستی در • که معناسی یوقلوقی در • بستی بکی اصل بستی در و اوزه معناسنه نتکه بوزیاده
ظاهر در • رباعی اندر فقع هیچ وکر کمنشوده • وزهوده غم بجز جاک فوده نشوده •
کرور بده عمر خویش خونابه خوری • یک قطره از ان بجا بستی فزوده نشوده • لفوتنی یاشوله
یادر که لسانه فارسیه لفوکلمه یه لاقح اولور • اول کلمه نک مد اولنمه اولانه معنای وصفیتی
افاده اید • مثلا توه آزر در • وودی اردکلی در • سرد صوق در سردی صوقلق در
کاه اولور بستی فرد در رابطه معناسنه • که است معناسنه در • استعمال اولنور نتکه بوبستی
واقع اولیدر بیت به بین ویی فرنجیاه یه صاب در • که بستکوه غم وچشمهای آن
در • کنایه در خوبی استکی اولکنه بر نازیاه اولور یعنی همانکه است معناسنه اولور است
اوکلاید • واقع اولیکی وجهی اولیدر بر • نتکه بوبستی ظاهر در بیت بستی در بین
واین لاهور • وبنیه وجه عدد اردی • پس که بستک معنایا در • وکتبدر بر جوبی یه در
که معناسی یوقدر • نتکه کب بنا نایه یه نک فرقی بیانی تحقیق اولنمشدر • بر جوبی ده
است در که لسانه فارسیه رابطه در • نیتک معناسی یوقدر • دیکدر • ابن سینا اشارات
اولوکتابنه است رابطه اید وکنه تصریح ایتمش در • اول یعنی که بویله دیشدر • وقد
یحذف وکنی یعنی اللفظ الثالث الذی یلی عای یعنی الاجتماع بین الموضوع والمحمول فی

لغات

لغات کما یحذف نار • فی لغة العرب الاصلی کقولنا زید کاتب وقد لا یحذف نار • فی لغة العرب الاصلی کقولنا زید کاتب وقد لا یحذف
وقد لا یحذف حذف فی بعض اللغات کما فی الفارسیة الاصلیة وهو است فی قولنا زید دبیر
است وهذا اللفظ تسمی رابطة لانه یضم محمولة جلال الدین دوانی وبهذا صدر الدین که
زید نیست • رابطه ندکه در شرح تجرید اوزرینه یازه قاری خواجه شیخ
تصریح ایتمشدر • خیط فاضلی ایتمشدر • ابن سینا نک است رابطه در لغة فارسیه رابطه نک
حذفی جایزه کلدر • وده یکی سوزک مقتضای اولدیکی زید بست • وفی رابطه مذکور اولمه اولمه
تقدیم بست • مرکب اولور • مای اعتنوه ایله است • وه مذکوره نک اصلیا تمام اولور • واز معناسنه
ترکیب اولیکی انک لفوظنی منع استک اولمدی الف حذفی اولمشی اولور • نتکه بستن است یرینه
استعمال اولنور بیاه اولندوغی اوزره است • بستن یرینه استعمال اولنور • نتکه بوبستی واقع
اولدیر بیت جباه کوه سر اسر لاله زار است • بر همه پاکوه انجا که قرار است • مقتضای
مقام فارسته در بود وجود در نتکه بوبسته ظاهر در بیت بیود ابستن از وناکزیر
بیود کس او نیست حاجت پذیر • بود مصدر وجود در صیغه اسم مفعول در بودنه مصدر در
اولمق معناسنه بود اولوده دیدکلری کفتکو کفتکو لبی در • نتکه انلرک صیغه لرینه مشتق
در فعل ماضی معناسنه در کلور لر • طبیعی مصدر معناسنه در کلور لر بودن اولیدی
سید شریف شرح تجرید اوزرینه تقلیب اللغوی یه حواشیده • وجودی بودنلق تعبیر اتمش در
اصابت اتمامش در • اندره صاحب بستن یاد بودنی بر بی بر ینه مراوف دیمش در •
اورادن دخی اصابت اتمامش در • نتکه کب بنا بیاه اولاندره وجهلر بو ظاهر در

بوده یعنی لک مضاعین او لاجم ور • نته کو بویته ظاهر ور بیت گذشته خوه گذشت و بوقت
بوه • پشیمانی نمی وارد که خوه سوه • لفوزغی یا شول یاور کر ساه فارسی آخو
اصدر، لاجم او لور قرینا و استعداد اه اضافتن افاده ایدر • مثلاه دیک پیچ دیک
یعنی عجم کفتنی خورده نی ور • سویلکه لایق کلام یکه یی رفتنی طعام دیکدر • و یلمکه صحبتی
کمه یکشتنی ور کیم جک نسنه یه رفتنی ور نته کو بویته ظاهر ور بیت چو نتوانه
رفتنی راه کشت ور بند • کی بالتن چو هود راه برشکم چند • شده بر شیشک شیئ آخو
او لما قلنی ور کر ساه یی ایله ده صیغه ور نته بیت او ور • اضافتی بوه نته کوه ایله
تبدیل او ور • مثلاه ب کاف فتحله صار غنیًا و عجم فقیر بوه غنی شده ور • ترکی فقیر
اوچون غنی اولدی ور • شده لغته اشتراک کور اولدی یعنی فقر اولدی معناسنه ح
کلور نته کو بویته کاه ظاهر ور بیت ماکه کلابد لستنی وفای عمر • که تا بزاده
وبشد جام می زکف تنها نهاد • که زنده است اه فرد کو فا بمیرد • و یاشد زسایه مرد
بموز • اما تحقیق اولدیکی شد نک معنای اصلیسی زایل اولمق ور • نته کو بویته کاه ظاهر ور
بیت یوسف از بر لفد لبر کم شد • افتاب از سیاه زلخم شد • او لیکن شد یده کاه معناسنه
ور • ایکنجی شد زاکه مضاعف ور بیت خوی بد ور طبیعتی کو نشست • نشود تا بوقت مرکه از دست
شد نک اولمق معناسنه استعاره کنایت طریقیله ور • اولجلی زایل اولمق اولز هند نذر
دوستی یارل شاهد یاور دوست لفظ فارسیدر ترکیه دلیق و فی استعمالی شاهدیر
اول معناه که فارسیه مستعمل ور • معنای دشمندر • نته کو بویته کاه ظاهر ور بیت

مد

مترس از دشمن که او دوستی پاست • حذر آن دشمنی کو دوست روپاست • دونوملک
ایتمز بیش بینی دشمن • عنایت ایلیه دوست دشمن • یاد که معنای اصلیسی اعتقاد یاریه
معاونت ور • نته کو بویته ظاهر ور بیت منم کز زخم پیکانت بنالم نه تو کز خنجر فغانی
فلک یاری نکردی تا بوستاه دشمن اظفر شد • یاد که قدرت ور • نته کو بویته ظاهر ور
بیت بمه کشت بانفشی ویوار رفعت • نه یاری جنبش نه اوای کفت • یاد انک لفظنی
الف یاد ینک یاسنده بدلدر • باید بستی دیکی الفکی یوه معنای کلدیکی سابقا بیان اولنمشدر
یاد انک معنای حقیقیسی یاد ه در • یاد بی کیمسه • یاد ه بده ماضی اولاه قدر نده مجازاً
ور • توسعاً مطلق قدر نده استعمال اولنور • نته کو بیت سابقده واقع اولمشدر • بولدوشنه
خطاب مقامنده، حجم یاد آور • نته کو بویته واقع اولمشدر بیت ده روز، مه کردوه
اف، زاستر و افسوه • ینیکه بجای یار لفظ فرصت شمار یاد ل • لسان فارسیه آخو اسماه الف
خطابچون کلور • ترکیه دلی یو الف اول معناه استعمال اولنور • نته کو بویته واقع اولمشدر
بیت یار ل رضاکه اولیه کو بنی یه رضا کیم • عاشق طبعیتی ترکی رضا یه دلخوش کیم • قبو به ترکیه
دلی یار اطلاق اولنده وغی کبی لسان فارسیه اطلاق اولنور • نته کو بویته ظاهر ور
بیت مصلحت دیدی نیست که یار اه بیازار • بکذار تا دنو قوم طرح یار بیندازند • اما بو اطلاق
حقیقت دکلدر • بطریق الاستعاره اول معناه حقیقیسی اولان لفظ ایله نته کو
بیت شاهد اه زنان خوب و بزرکان • و یه در لیوسف اندوه دل کرکان • بحر الغزایه معنای
جلیه غزایه ده • بو معناه سویلدوکی کلام بو عبارتله که بعضیلر نقل اولنور •

یار و ایلان یعنی ایکی قوندلرشکر عورتلری بر بره ایلان ویرلر رود کی بیت چه نیکو سخنی
گفت یاری بیاری • که تا بگشم ز رنج ماه دل وغم داری • بیت ندکور یی رود کی معنانه
استشهاد بچوه کلدوشی ور • لفظ یار کی ارخونج الف لولیجاق یارو لیجاق معنانه لولدرکی
ذکر اولندی • امّا قبچاق ارخونج ماروله معنانه قول یاعیدیرلر کی بیت ای سرور کی
زسد کز نقد و کنب تو • در دست و پای دولت خلخال و یاره باشد • یاز کی شاه فارسی
سوآر ویرلر کی بیت ساعد سیمینک رز تنی سوکر اولدی سوار • صانکه ترشده
دولی چکدی آریلوستی • تحقیق بودر کی یار کی معنای اصلیسی مصاحبدر • رضی ضیاء
یاراه ویرلر کی بیت یاراه چو گشته زخر لبات دهیدند • ماچوه مکساه
حقیقت
دریغ بجانه بمانیم • یاره دخی معنالرینه استعمالی یار کی مجازاً در • اولمعنانه
اولاه لفظ یاور ویرلر کی بیت چاچ ماسازکه یی یاوریم • کر تو برلی یکرویی
اوریم • یاور یایله اولیجی معنالری اولدرکه بیاه اولندی • امّا یایله اولیجی تصدیق
معنالنه ویرلر کی بیت بنست در فن خودم چوه توزشاه هیتا • باز پرس از سخنم کی
نباشد باور • باور کرده زنانه اور ترکی زناخ دیدوکنه عجم • باور چی ور • یاور کی
یاره ویرلر کی بیت بهکار از و خواستی یاوری • اکر صلح بود بی اکرد آوری
دلاوری خصومت ور • دلاور خصم ویرلر کی بیت سرانجام تسم کی پیروزکی • نباشد
جوانمرد اور کینه ور • فضل خصومت اندوکی اعتبار له حاکم دلاور ویرلر کی بیت
ازتو بدنالم وکه دلاور نیست • وزدست تو بهیچ دست بالاتر نیست ظاهر بودر کی بوطلاق

مجازاً

مجازاً در بحر المعانی بیرهامی • وآوری حاکم ایله تفسیر ایتمش وآوری حکومتمن ور • بنکر معنانه
کلور وهش ور • ایکی سوزنی بدلاصابت ایتمش ور بس بس بس بس یتر معنانه ورساه ترکی
اول معنانه استعمالی ویرلر کی بیت چو یکبار کفتی کلو باز پس • کر کلو آچو یکبار خورو ندبس • اصلنده
مذکور ایچوه اولاه بس بای عینی ایله ور • بای عجمی ایله بیت مذکوره اول ذکر اولاه بس اولیله ور
معنای اخر ایچوه ور • اول معنانه ضمّ غین قریب بیاه اولنه رک کلور • باوه الله بس لفظ
مشترکدر • بخ معنانه کلورلر کی بیت ای بسا است تیز دوکه یاید • بس خر لنک کاه نتواند
برد • باو بس معنالرینه اول معنانه استعمالی اولنور • بو کلمنک استعمالی بیت مذکوره ظاهردر
بس یکرمی استعمالی بولنیوب ظاهردر بیت بدانچه ایکدی رود مذکوره جلبی • بس لطیفه
نخواهد گذشت از بنده اورد • بحر المعانی صاحبنک بعض اقوالی کلابی بودر • بس ایکی معنانه
در شیخ سعدی شعر سخن کرچه دلبند و شیرین بود • سزاوار و تصدیق وکی بود
چو یکبار کفتی دکو باز پس • کر کلو آچو یکبار خورو ندبس • و بخ بخ معنالرو بوریسی
لفظنده تخفیف ایدوب شیخ سعدی بیت بس نابود کز وی زمین وفکر کرده اند
کز هستیش برو بی زمین بر نشانه نماند • بس آچو و بخ بخ معنالرو بیت نهیب پروده
کر بسندی درونش همچنان بیشه • باکلابی صابونی کی زهرش دریاه باشد •
لفظ بس ایچون ایله تفسیر اولنمش در شارحلر ایچون کتوردکی بیتی اول معنانه
ذکر معنالرینه در اوکا مناسب اولاه بس باو بس بی تخفیف اولنمش ویدوکنه
اصابت ایتماش باوکی لفظ بس بی دکی یاکنز معنالرینه ایتمش در بو نکله فرق بیلنه

یا آیا نیست در • یای نکره خوانند، غیر یای کبیر یا کبیر یا نکره خوانند، غیر الف تنوین الف بنماند در الف بنماند
الف کبیر در • بونکه وقفی نیست دلالتی ولازم در نه که سابقا بیاید اولویند • پس بای عجمی ایم
آرد • در پیش مقابل در • آرد اوکه دیگر بیاید عجم پیش و پس در نه که بیت پس پوشش
تر کاه طاوس رنگ • چپ و راست شیر اژه پولاد چنگ • صاحب معنا سنوح و استعمال
اولنور فاخر گویند که بیت پس ز مرگ دشمن یای شربت آب • به از ملک کاوس و
افراسیاب • اگر صوتی کوشش و ستیاق پس خیز در • یای وقفی بو معناده استعمال
اولنور نه که بیت که یک شربت آب از یی بد سگال • بوده خوشتر از عز صد ساله
بیک معنا سی حقیقی بیی در که صاحب قاموس یای کشتنیک یی بیچ یا صه اژه دیمکدر نه بوده و
در • یی سکره معناسنه کلور • اما استعمال مذکور • معنای اوّل اعتبار ایله در صوتی کشش
دیمکدر بیچ باز پس در نه که بیت کر تفرقه کنی و کر قتل یک • وزو زر باز پس نخواهد
داد • مکو باز پس دیمک یای سببیه معنا سی بولور پس بو معناده وقفی استعمال اولنور که
تر کیبی اولنه اوزنه بو عبارتله تعبیر ایدرلر • مثلا عجم پس چرا گفتی در • ترکی پس نیچون
دیدک در نه که بیت بچرخ گور مدار بچو کدیه اقتی کوز یکشن • پس نیچون در وش عطایی
اولدی دیو پرورکشن • یک ایما سپس در اوستنه سین حذف اولمش پس فارسی
در • لغات فارسیه حذف کلمه یکز اوستنه اولسنه اوریاسنه اولسنه افزونده اولسنه
شایع در پس پس معناسنه ایدوکنی بو تیاکده ظاهر در بیت نه زنم چه شاید بدین
زنان پسم • که راز سپهری ندانند کس • دیمک چونه پشیمانی زوال شد تاشفاف •

زان

زانه پس سوی ندارد اعتراف کاه • هنگام هنگامه یا م کاه اطلاق وقت معناسنه
اطلاق اولنور • معنای اصلیسی ظرف مشترکه در زمانه کاه اولورتا سنج نه که سابقا بیان
اولنمش در • هنگام وقت معین وقدوه در • مثلا بهار کلمکه وقت معین
هنگام کلمکه در اوقتی پیشدی دیمکدر بعد عجم هنگام رسید در نه که بیت کریزی هنگام
فرا نگیست • ستیزی نه یی جاه و پول نه یکست • معین وقتی اولیچون اوله وقتی اولانه
جهته هنگامه در • اوزنه غیر ما اقتضا ایچون در • نامه دیمک مکتوب نامه در که
کر عنوانی یا اوقتی یا ایکسنی بلدیه یازیلر • بحر الغرایب صاحبی هنگامی اطلاق وقتی
تعبیر ایتمش در • اوله وقت وقیت که اونکله کاه اوزره سنج واردر واقف اولمشدر
یا م حضور صیلم صبح وقتی در • سلاطینک وحکامک اوله وقتی دیوانه نظمی اولدوغی اعتبارله
یا م دیه در • اما میکل کسی سیلم در علیشتقاق اولیجاق قاعده ترکیب تعبیر اولنور میم
اندکور ساکن اولمشدر • یا مدله دیمک معناسی بولسیله ظاهر در بیت اختی یی سرسبز
ماکه یا مدله • کفت رمیز دلکه سرت سبز باد • یا مدله اوله صبح صادق در شیخ سعدیک
بو کلامنده یا مدله اوله که فاطر یازلمشدر • بر بری نشستن غالب آمد مرا که یا مدله اوله جان
صباده در • اوزنه یکرمی اوله جمعدر صبحلیانه دیمکدر یکی اوله اوله صبح صادقه دکلدر
وحتی صبحلیانک معناسی بیان ایدیلمشدر • یا م لغت مشترکه در طام اوستنه
در • بیت رمیدر یا م اولازیاسدر اوله • فلکی در کهش از روز یا یا نه • نشست
فرو زیا م افتاد و مجمر مثال ورطام اوستنه کلمش در شیخ قاآنی چاکره • کشتنیک صنعی یا شایع

Library Digitised Collections

Author/s:
Kemalpaazade, 1468 or 9-1534

Title:
Dakyik al-hakyik

Date:
1174? [1753?]

Persistent Link:
http://hdl.handle.net/11343/23310

File Description:
Part 2